يا أيها الذين آمنوا اذكروا الله ذكراً كثيراً (الأحزاب ۴۱)

مسنون مستند

ذکرونه او دعاګانے

مؤلف

فضیلة الشیخ ابو محمد امین الله البشاوری

حفظه الله تعالی

عمرزی

مکتبه محمدیه

بیرون گنج گیټ منګل مارکیټ پېښور

0301-8828402

يا ايها الذين امنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا (الاحزاب ۴۱)

مسنون مستند

ذکرونه او دعاګانې

مؤلف

ابو محمد امین الله البشاوری

حفظه الله تعالی

مکتبه محمدیه

منګل مارکیټ بیرون ګنج پیښور

د کتاب نوم	د ذکرونو او دعاگانو مسنون مستند کتاب
مؤلف	شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله
طباعت	طبعه جدیده مع اضافات وتحقیق
طبع قدیم	ذی الحجة الحرام سنه ١٤٢٥ هـ
	موافق : ١٩/١٠/٢٠٠٥ یوم الاربعاء
طبع جدید	١٤٣٩ هـ رجب موافق ٢٠١٨ء/ ١٢/٤
اضافات مفیده	ابوزهیر سیف الله "عفی عنه"
کمپوزنگ وتحقیق	ابوزهیر
اخراج	ابوزهیر

ناشر

مکتبه محمدیه

بیرون گنج گیټ منگل مارکیټ پېښور

رابطه : ولی الله موبائل نمبر 0301-8828402

0311-8828402

فهرس د مضامينو

Scanned with CamScanner

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

أما بعد !

د الله تعالى په احساناتو کښې بهترين نعمت دين دے چه يو انسان ته ئے ورنصيب کړی، ځکه ددنيا او د آخرت د کاميابئ سبب صرف او صرف دين دے . د هيڅ يو کس دپاره نجات او خلاصے تر هغه وخته پورے نشي کيدے ترڅو چه اسلام هغه پخپله زندگئ کښې رانه ولی . او د الله تعالى بل عظيم احسان دا دے چه کوم شی ته انسان ډير محتاج وی هغه الله تعالى ډير عام کړے وی لکه اوبه، هوا، زمکه او آسمان ، دارنګه د الله تعالى ذکر کول چه د انسان روح او زړه هيڅ کله نشي خوشحاليدلے ترڅو چه انسان د الله تعالى ذکر کونکے جوړ نشي .

د ذکر الٰهی ډير فضيلتونه په قرآن او حديث کښې راغلی دی، الله تعالى فرمائی : ﴿وَلَذِكْرُ اللهِ أَكْبَرُ﴾ [سورة العنکبوت پ ۲۱/ آيت ٤٥]

(د الله تعالى ذکر ډير لوئی شے دے)

او رسول الله ﷺ فرمائی : "مَا عَمِلَ آدَمِيٌّ عَمَلًا أَنْجَىٰ لَهُ مِنْ

الْعَذَابِ مِنْ ذِكْرِ اللّٰهِ تعالى" [الترغيب والترهيب ج ٢ / ٣٩٤ للمنذري]
(نـهٔ دے کړے انسان يو عمل چه بچ کونکے وی ده لره د الله تعالى د عذاب نه پشان د ذکر الهی).

دارنـګـه د ترمـذی پـه حـديث کښې راځی چه نبی عليـه السلام فـرمـائـی : تـاسو د الله تعالى ذکر کوئ ځکه چه ددے مثال داسے دے لـکـه يو سړی پسـے دشـمـنـان پـه جلتئ سره را روان وی او دا ترے مـخـکښـے مـنـډے وهی، تردے چه يوه مضبوطه قلعه راشی او دا په هغے کښے ورننوځی او ځان د دشمنانو نه بچ کړی.

دارنـګه انسان د شيطان نه نشی بچ کيدے مګر د الله تعالى په ذکر سـره. په يو حديث کښے راغلی دی چه چه د ذکر په وجه د الله تعالى پـه دربـار کښـے ددے انسـان تـذکره کيږی. يو بل حديث کښے دا هم راغـلـی دی رسول الله ﷺ فرمائی : آيا تاسو ته ستاسو په اعمالو کښـے بهتـريـن عـمـل نه درښايم چه هغه ستاسو د بادشاه په نزد ډير خيـر والا (فـائـده مـنـد) وی او ستـاسـو درجے اوچتونکے وی او تاسو دپـاره د سـرو او سپـيـنـو د خرچ کولو نه زيات بهتر وی او ددے نه هم ډيـر بهتـر وی چـه تـاسـو خپـلو دشمنانو سره ملاؤ شئ پس هغوی ستـاسـو څټونه اووهی او تاسو د هغوی څټو نه اووهئ ؟ صحابو عرض اوکړو : ولے نه ؟ نبی ﷺ اوفرمائيل (هغه) د الله ذکر دے.

[ترمذی رقم ٣٤٣٧، ابن ماجه رقم ٣٧٩٠ - بِسَنَدٍ صَحِيحٍ]

يـو بل حديث کښے راغلی دی : په ټولو اعمالو کښے بهتر عمل او الله تـعالى ته خوښ عمل دا دے چه په تا مرګ راشی او ستا ژبه د الله په ذکر لمده وی. (ابن حبان)

خلاصه دا چـه د الله تـعـالـی د ذکـر بے شماره فائدے دی بعض د

هغه فائدونه ابن القیم رحمه الله په پخپل کتاب "اَلْوَابِلُ الصَّیِّب" کښې ذکر کړيدي په ډیر اعلیٰ تفصیل او عُمده وضاحت سره او هغه تقریباً سل (۱۰۰) فائدې د ذکر د الله بیان کړيدي، د مثال په طور:

❁ - د الله تعالیٰ ذکر د بختئ نه بچ کیدل دي.

❁ - ذکر په وجه انسان د عابدانو اوچتو مرتبو ته رسیږي.

❁ - د ذکر په وجه رڼرا ملاویږي په دنیا، قبر او حشر کښې.

❁ - الله تعالی ته د رسیدلو لاره ذکر د هغه دې.

❁ - زړهٔ رابیداروي د غفلت د خوب نه.

❁ - د ذکر په وجه معرفتِ اِلٰهي ملاویږي.

❁ - ذکر د شکر سر دې.

ځوك چه الله تعالی ډیر یادوي هغه د الله ډیر شکر کونکې دې او ځوك چه ترې غافل شو، هغه ناشکره بنده دې. دارنګ د ذکر نورې فائدې هم شته چه دلته د هغې د تفصیل ګنجائش نشته - اوس دلته د ذکر او دعا باره کښې بعض قاعدې او هدایات ذکر کولې شي چه هر مسلمان له ترینه ځان خبرول پکار دي.

۱- اوله قاعده : آدابِ دعا :

۱- د حرام خوراك او لباس نه خامخا ځان ساتل، ځکه چه د حرام خور دعا او عبادت نه قبلیږي.

۲- په اخلاص سره دعا غوښتل.

۳- د دعا کولو نه مخکښې څه صدقه ورکول دا یو بهتر عمل دې.

٤- که اوداسه سره دعا اوشي نو ښه به قبوله شي.

٥- قبلې ته مخامخ کیناستل.

٦ - د دعا د شروع نه مخکښې د الله تعالی حمدونه او صفتونه کول او په اوّل او په آخر د دُعا کښې په رسول الله ﷺ درود وئیل.

٧- د دعا په آخر کښې "آمین" وئیل.

٨- نهایت عاجزئ سره دعا غوښتل چه زړه پکښې غافل نه وی بلکه توجّه ئے وی.

٩- په خپله دعا کښې الله تعالی ته ژړل.

١٠- الله تعالی ته د هغهٔ اسماءِ حُسنیٰ او صفات وسیله کولو سره دعا کول لکه: یا غفور یا رحمن، یا سلام، یا غنی - یا نور صفات شو د الله.

١١- په دعا کښې هغه الفاظ خصوصی استعمالول کوم چه متضمن دی اسم اعظم د الله لره، دارنګ هغه الفاظ استعمالول کوم چه د نبی علیه السلام نه نقل دی.

١٢- دعا په یقین سره غوښتل ضروری دی.

١٣- رغبت او شوق سره دعا کول پکار دی.

١٤- د یو حاجت دپاره بار بار دعا کول او نا امیدی نه اختیارول.

١٥- یو دعا درے ځل مکرر لوستل پکار دی، مثلا: رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا.

١٦- په دعا کښې جلد بازی (جلتی) ندی کول پکار، چه دا اُووائی چه ډیر دعا ګانے مے اوکړے او قبولے نشوے نو دعا پریدی داسے به نکوی. ددے آدابو دلائل احادیثو کښې شته مونږ د اختصار په وجه پریښودل.

٢ - دویمه قاعده: آدابِ ذکر:

د الله تعالی د ذکر او یاد دپاره په تعظیم او احترام سره کیناستل

پکار دی.

۲- د ذکر په معنی او مفهوم ځان پوهول پکار دی، ځکه ذکر تاثیر هله کوی چه انسان ئے په مطلب باندے پوهیږی.

۳- خوله د هرے گندگئ نه پاکول پکار دی په وینځلو او په مسواك وهلو سره.

٤ - په ډیرے عاجزئ، زارئ، سکون، اطمینان او د زړه په پوره توجه سره ذکر کول پکار دی.

٥ - د الله تعالی ذکر په پټه سره، په زړه اوژبه دواړو سره کول پکار دی.

٦ - د ذکر په وخت کښے د الله تعالی یَره او هیبت زړه کښے راوستل پکار دی ځکه د ذکر تاثیر پغیر د دے حالت نه نشی راتلے، دے باره کښے قرآن کریم کښے ارشاد دے:

" او یاده وه رب خپل! خپل ځان سره په عاجزئ او په یره سره او دیر ښکاره ذکر مه کوه، او الله صبا او بیگاه یاد وه او غافل کیږه مه"

(اعراف پ ۹/آیت ۲۰۵)

او دا تجربه ده چه کله ذکر ته کینے نو دا آیت را یاد کړه نو ذکر به مؤثر وی.

۷- د ذکر په وخت کښے بے ضرورته خبرے نهٔ دی کول پکار ځکه خبرے کول د ذکر تاثیر ختموی.

۸ - ذکر الهی کښے د چا نه اجازت اخستل یا وظیفه اخستل څه ضروری خبره نده بلکه کوم ذکرونه او دعاگانے چه په صحیح احادیثو کښے راغلی وی هغه لوستل پکار دی. د نبی علیه السلام اجازت مونږ له کافی دے.

۳ - دریمه قاعده :

کومې دعاګانې چه د موقع او وخت سره تعلق لري نو هغه د خپل وخت نه علاوه بل ځائې کښې لوستل پکارندي لکه مثلا : د مسجد دعا : اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ، د خوراك په وخت نشي لوستلې،

دارنګ د خوراك دعا په بیت الخلاء کښې نشي لوستلې او نه بیت الخلاء ته د ننوتلو په وخت کښې دعا د خوراك په وخت کښې لوستلې شي بلکه د هغې دپاره خاص ځایونه نبی علیه السلام مقرَر کړیدی د هغه ځایونو نه سوا بل ځائې کښې ئې لوستل فائده مند نه دی.

٤- څلورمه قاعده :

کوم ذکرونه او دعاګانې چه په یوه موقع ډیرې راغلې وی نو په بعض ځایونو کښې که دغه ټول انسان اولولی نو بهتره خبره ده لکه د صبا او بیګاه ذکرونه شول او یا د اوده کیدو په وخت دعاګانې شوې،

دارنګ د مسجد د راتلو، د خوراك نه پس، په سجده کښې ډیر ذکرونه او د التحیات په آخر کښې مختلفې دعاګانې لوستل بهتره خبره ده او که ټولې انسان نشي لوستې نو بعضِ دِې لولی، کم از کم یوه خو ضرور لوستل پکار دی۔

او بعض ځایونه داسې دی چه ډیرې دعاګانې پکښې راغلې وی لیکن هغه به په یو ځل ټولې نه لولی بلکه کله به یوه او کله به بله دعاګانې راغلې دی، دارنګ د رکوع په وخت او د التحیات الفاظ

مختلف راغلي دي، نو کله به يوه لولي او کله به بله، تولے به نه راجمع کوی .

٥ - پنځمه قاعده :

د کومو دعاگانو چه وخت مقرر دے، د هغے نه ئے مخکښے يا روسته لوستل ندی پکار، لکه بيت الخلاء ته د داخليدو دعا انسان هغه وخت کښے اووائی چه کله فارغ شی د بولو نه نو دا فائده منه نده بلکه بيت الخلاء ته د داخليدو نه مخکښے به ئے وائی .

٦- شپږمه قاعده :

د صبا او بيگاه ذکرونه به د صبا د راختلو نه پس تر نمرخاته پورے او د مازيگر نه تر ماښام پورے کولے شی لکه دا د قرآن کريم د آيتونو نه معلوميږی (الوابل الصيب صـ ٩٠) .

ليکن که په بعضو دعاگانو کښے ورسره دا قيد وی چه د ماښام د مانځه نه روسته به دا فلانئ دعا لوستے شی نو بيا د هغے رعايت په همغه وخت پکار دے .

٧- اوومه قاعده :

قرآن کريم کښے الله تعالى د مومنانو په صفت کښے فرمائيلی دی :

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ .

[سورة الاحزاب پ۲۲/ آيت ۳۵]

ترجمه : د الله تعالى ذکر کونکی سړی او ذکر کونکی زنانه، الله تعالى تيار کړے دوئ له ښښنه او لوئی ثواب .

علماء کرام فرمائی : څوک چه د قرآن کريم تلاوت کوی او د مقام

او موقع ذکرونه په پابندئ سره لولی نو هغوئ به خامخا پدے ذاکرینو د الله کښې داخل شی لیکن دا ورسره لازم ده چه دا ذکرونه په توجه او په معنٰی پو هیدو سره لولی.

۸ - اتمه قاعده :

ذکر په درے قسمه دے (۱)- صرف قلبی (۲)- صرف لسانی، (۳) - قلبی او لسانی دواړه. اول ذکر قلبی یعنی صرف په زړهٔ سره الله تعالی یادول او دیته فکر هم وائی. دویم ذکر لسانی یعنی الله تعالی صرف په ژبه یادول، سَره د غفلت د زړهٔ نه، او دریم ذکر قلبی او لسانی دواړه جمع کول.

علماء کرام فرمائی چه دا دریم قسم ذکر ډیر فائده مند دے او اوّل قسم هم فائده لری، او دویم قسم دا هم د هسے کیناستو نه غوره دے لیکن په ذکر باندے چه د کومو انعامونو وعده ده نو ددے خبرے یَره ده چه دغه انعامات به دِے شخص ته ملاؤ نشی، دا وجه ده چه علماء کرام فرمائی : د هر عبادت د الفاظو معنی زده کول ضروری دی چه توجّه پکښې پیدا شی.

لیکن دا خبره قابلِ لحاظ ده چه کومے دعاګانے د موقع او مقام سره تعلق لری هغه په زړهٔ کښې وئیل او په خوله ئے نه وئیل سراسر خطائی ده لکه مثلا :

په زړهٔ کښې یو انسان الحمد لله (په مانځه کښې) وائی نو مونځ ئے نهٔ کیږی.

۹ - نهمه قاعده :

ذکر یو مُهم او ډیر ضروری عبادت دے، چه د انسان ددے نه

خلاصے نشتـه کـوم انسان چه د ذکر نه غافل شه، نو دده په تباهئ کښے هیڅ شك نشتـه مـگر که د خپل غفلت نه الله تعالی ته توبه اوباسی، هرکله چه ذکر عبادت دے نو دا قاعده ده علماء فرمائی چه بناء د عباداتـو پـه نـقل ده د رسول الله ﷺ نه، یعنی کوم عبادت یا ذکر او دعـا چه د رسول الله ﷺ نه په صحیح سند سره ثابت نه وی نو هغه هیڅ کله عبادت نشی جوړیدے بلکه اُلټه به الله تعالی دِے شخص ته دردناك عذاب ورکړی، نو کوم پیران چه پدے وخت کښے خلقو له دا وظیفه ورکوی چه : هُوْ، هُوْ، دومره ځله لولئ یا : اَللهُ، اَللهُ، اَللهُ یا : اَللّاهُوْ، اَللّاهُوْ، دومـره ځله لولئ - نو تاسو ترے تپوس اوکړئ چه آیا دا ددین په کوم کتاب کښے راغلے دے؟ آیا دا په قرآن کښے یا په حدیث کښے شته ؟ یو ضعیف حدیث خو راوړئ !

نـو هر کله چه دا نشـتـه او رسول الله ﷺ امت ته دا نهٔ دے خودلے نو ددے لـوسـتـل جائـز نشـو بلکه ددے الفاظو معنی او مطلب هم نشتـه، د - هُوْ، هُوْ یا د - اَلـلّٰهُوْ، اَللّٰهُوْ څـه مـعـنـی ده ؟ او ستا پدے الفاظو لوستلو څه مطلب دے؟

حدیث د مسلم کښے راځی رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : «د خیر هر کار مـا تـاسو ته خودلے دے او د شر د هر کار نه ما تاسو منع کړی یئ» نـو کـه دغه د خیر کار وے نو مونږ ته به ئے خامخا تلقین راکړے وے. او نبی عـلـیـه الـسـلام فرمائی چه بهتر ذکر : لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ دے او بهتر ذکر چه ما او نورو پیغمبرانو وئیلے :

لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ - دے.

او فرمائیلی ئے دی : څلور خبرے الله تعالی ته ډیرے خوښے دی:

سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَر. (مسلم)

او رسول الله ﷺ فرمائی : دغه مذکوره کلمات ما ته د ټول هغه څه نه زیات خوښ دی په کوم په شی چه نمر راختلے دے. دارنګ حدیث د بخاری کښے راغی رسول الله ﷺ فرمائی : دوه کلمے دی چه په ژبه آسانے دی او په تله کښے درنے دی او الله پاك ته خوښے دی:

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيم.

(البخاری رقم الحدیث : (٦٦٨٢) و (٧٥٦٣)

او رسول الله ﷺ فرمائی : آیا عاجز دے یو کس پتاسو کښے د دے نه چه هره ورځ زر نیکئ اوکړی، یو صحابی ﷺ عرض اوکړو: څرنګ به یو کس څمونږ نه زر نیکئ اوکړی؟ نو رسول الله ﷺ اوفرمائیل : چا چه سل کرته سبحان الله اووئیله نو زر نیکئ به ورله اولیکلے شی او زر ګناهو نه به ترے اورژیږی.

[صحیح البخاری رقم الحدیث : ٧٠٢٧)]

دارنګ سید الاستغفار به روسته ذکر شی چه هغه ډیر بهتر استغفار دے او رسول الله ﷺ به هره ورځ اویا (۷۰) او سل (۱۰۰) څله استغفار کولو او امت ته ئے هم پدے استغفار سره حکم فرمائیلے دے.

الغرض : ټول احادیث ددے قسم ذکرونو او دعاګانو نه ډك دی چه یو انسان دا نه وائی، اعراض ترے کوی او هو، هو پسے لګیدلے دے چه د سره ئے دین کښے چرته ثبوت نشته دا جاهل او نادان انسان دے، پدے باب کښے د زیات احتیاط نه کار اخستل پکار دی او د

رسول الله صلی الله علیه وسلم تابعداری په هر څه کښې پکار ده، خصوصاً عباداتو کښې.

د صبا او بیګاه ذکرونه او دعاګانې

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّىْ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِىْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلٰى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَىَّ وَاَبُوْءُ لَكَ بِذَنْبِىْ فَاغْفِرْ لِىْ فَاِنَّهٗ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ.

[بخاری - ۹۳۳/۲، احمد رقم: ۱۷۱۷۱]

ترجمه: اے الله! ته څما رب ئے ستا نه سِوا بل لائق د عبادت نشته، تا زه پیدا کړے یم او زه ستا بنده یم او زه ستا په وعده باندے مضبوط یم څو پورے چه زما وَس وی، زه پناه غوارم پتا د شر د عمل زما نه، زه اقرار کوم ستا په نعمتونو په ما باندے او زه د خپلو ګناهونو اقرار ستا دپاره کوم، پس بخښنه اوکړے ما ته زما د ګناهونو، ځکه نشته بخښونکے د ګناهونو سِوا ستا نه.

فائده: حدیث شریف کښے راځی چا چه سحر دا استغفار په یقین سره اولوستلو او پدے ورځ مړ شو نو دا به ضرور جنت ته ځی او چا چه ماښام اولوستلو او د شپے مړ شو نو ضرور به جنت ته ځی او دے دعا ته سید الاستغفار وائی.

(۲) - اَصْبَحْنَا وَاَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ

إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۔ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِ هٰذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرِ مَا فِيْهَا وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيْهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَسُوْءِ الْكِبَرِ وَفِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ .

ترجمه : مونږ صبا کړو او صبا کړو بادشاهئ الله تعالی لره او شکر دے الله لره او نشته لائق د بندګئ سوا د الله نه، يو ذات دے، شريك نه لرى، ده لره بادشاهی او ده له ثناء ده او دا په هر څه قادر دے . اے الله ! زه سوال کوم ستا نه د خير د دے شپے او د خير د هغه څه چه پدے کښے دی او پناه غواړم پتا د شر د دے شپے او د شر د هغه څه نه چه پديکښے دی . اے الله ! زه پناه غواړم پتا د سُستئ او دَ بد بوډا والی او د فتنے د دنيا او د عذاب د قبر نه .

فائده : دغه دعا د سحر وخت کښے لوستلے شی او د مازيګر په وخت کښے به د : اَصْبَحْنَا وَاَصْبَحَ الْمُلْكُ - پځائے : اَمْسَيْنَا وَاَمْسَى الْمُلْكُ - وائی . (مسلم ٢ / ٢٥٠)

(مونږ بيګاه کړو او بيګاه کړه بادشاهئ)

(٣) - اَللّٰهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيْكَهُ ، اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا

انْتَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِیْ وَشَرِّ الشَّیْطَانِ وَشِرْکِهٖ.

[ترمذی ۳/ ۱٤۲ - ابوداود ۳/ ۲٥٥ - بسند صحیح]

ترجمه: ای الله ! چه عالم ئې په پټ او ښکاره، پیداکوونکې د اسمانونو او د زمکې ئې، پالونکې د هر څه او بادشاه (د هر څه) ئې، زه ګواهي کوم چه نشته لائق د بندګئ سوا ستا نه، پناه غواړم پتا د شر د نفس خپل، او د شر د شیطان او د شرك د هغه نه.

فائده : ابوبکر صدیق رضی الله عنه رسول الله ﷺ ته درخواست اوکړو چه ما ته د سحر او د ماښام څه خاص ذکر اوښایه نو رسول الله ﷺ هغه ته دا ذکر اوخودلو او وې فرمائیل چه دا سحر، ماښام او اوده کیدو وخت کښې وایه !.

(٤) - بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا یَضُرُّ مَعَ اسْمِهٖ شَیْءٌ فِی الْاَرْضِ وَلَا فِی السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ط.

[ابوداود رقم الحدیث : ٥٠٩٠، الترمذی : ۳۳۸۸ واسناده صحیح]

ترجمه : په نوم د الله، هغه ذات، چه ضرر نه ورکوی د هغه د نوم سره هیڅ شې نه په زمکه کښې او نه په آسمان کښې او هغه اوریدونکې او پوهه (ذات) دې.

فائده : څوك چه دا دعا درې ځله سحر او درې ځله ماښام اولولی نو هیڅ قسم ناخاپی مصیبت او مرض به ورته اُونهٔ رسیږی په دغه ورځ او په دغه شپه).

(٥) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ اَمْسَیْنَا وَبِكَ نَحْیَا وَبِكَ نَمُوْتُ وَاِلَیْكَ النُّشُوْرُ.

[ابوداود رقم : ٥٠٧٠، الترمذی رقم : ٣٣٩١، البزار رقم : ٧٥٥، ابن حبان ٣/ ٢٤٥- رقم ٩٦٤، الادب المفرد رقم : ١١٩٩، اسناد صحیح]

ترجمه : اے الله ! ستا په قدرت مونږ سحر کړو او ستا په قدرت مونږ بیګاه کړو او ستا په قدرت مونږ ژوند تیروو او ستا په علم او قدرت به مړه کیږو او ستا طرف ته درتلل دی .

فائده : حدیث کښې راغلي چه رسول الله ﷺ به صحابه کرامو ته ددے دعا تعلیم ورکولو او حکم به ئے کولو په وئیلو د دے دعا باندے لیکن دغه مذکور الفاظ د سحر دی، بیګاه کښې به داسے الفاظ وائی :

(٦) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوْتُ وَ اِلَيْكَ الْمَصِيْرُ .

[الترمذی رقم الحدیث : ٣٣٩١، ابوداود رقم : ٥٠٧٠، حدیث صحیح]

ترجمه : اے الله ! مونږ ستا په قدرت بیګاه کړو او ستا په قدرت مو صبا کړو او ستا په قدرت مونږ ژوند تیروو او ستا په قدرت به مړه کیږو او تا ته طرفته زمونږ در واپس کیدل .

(٧) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ.

[بخاری ١/ ٤٦٥ـ ابوداود ٣/ ٩٥٧ـ ابن ماجه ٢/ ٣٨٦٧]

ترجمه : د الله نه سوا بل حقدار د عبادت نشته، یو ذات دے، شریك نه لری، ده لره بادشاهی ده، او ده لره ثناء ده او دا په هر څه قادر دے .

فائده : حدیث شریف کښې راغلي " کوم سړی چه دا کلمه یو ځل

سحر اولوستلـه نو د یو عربي غلام آزادولو ثواب ئې اوشو او لس نېکئ به ده له اولیکلې شي او لس ګناهونه به ئې معاف شي او لس درجې به ئې اُوچتې شي او بیګاه پورې به د شیطان نه محفوظ وي".

دارنګ که چا مابنام اولوستله نو دا انعامات به ورته ملاویږي.

حدیث د بخاري او مسلم کښې دا کلمه سل (۱۰۰) ځله لوستل هم راغلي دي. دارنګ لس (۱۰) ځله لوستل ئې هم راغلي دي او ثوابونه ئې ددې نه زیات دي.

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِیْ دِيْنِیْ وَدُنْيَایَ وَاَهْلِیْ وَمَالِیْ، اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ وَآمِنْ رَوْعَاتِیْ، اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِیْ مِنْ بَيْنِ يَدَیَّ وَمِنْ خَلْفِیْ وَعَنْ يَمِيْنِیْ وَعَنْ شِمَالِیْ وَمِنْ فَوْقِیْ، وَاَعُوْذُ بِعَظَمَتِكَ اَنْ اُغْتَالَ مِنْ تَحْتِیْ.

[سنده صحیح: ابو داود ۹۵۷/۳ رقم الحدیث: ۵۰۷٦ـ مسند احمد: ٤٧٨٥، وابن ماجه: ۳۸۷۱ وابن حبان ج ۳/ ۲٤۱ رقم ۹٦۱]

ترجمه: اې الله! زه ستا نه عافیت (روغتیا) غواړم په دنیا او آخرت کښې. اې الله! زه ستا نه د معافئ او عافیت سوال کوم په دین او دنیا او اهل او مال زما کښې. اې الله! ځما عیبونه پټ کړې او ځما یرې په امن (بدلې) کړې. اې الله! ځما حفاظت اوکړې د مخکښې او روسته نه او د ښي او د ګس طرف نه او د برې نه او پناه

غوارم ستا په لوېئ د دے نه چه د لاندے نه هلاك شم .

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ صبا او بیگاه ضرور لوستله په ډیر اهتمام سره ځکه دا دعا ډیره جامعه ده د ډیرو فوائدو .

(٩) — يَا حَيُّ يَاقَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِيْثُ وَاَصْلِحْ لِيْ شَاْنِيْ كُلَّهٗ وَلَا تَكِلْنِيْ اِلٰى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ اَبَدًا .

[الحاكم ١/٥٤٥ـ الصحيحة رقم ٢٢٧، ابن السنى رقم ٤٨]

ترجمه : اے ژوندے او تدبير كونكے ذات ! ستا په رحمت (ستا نه) سوال كوم او ځما حالت ټول برابر كړے او ما هيچرے خپل ځان ته مه سپاره په انداز د رَپ د سترگے .

فائده : رسول الله ﷺ فاطمے رضى الله عنها ته فرمائيلى وو چه دا ځما نه خامخا واوره او سحر، ماښام ئے وايه .

(١٠) — اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا .

[ابن ماجه رقم ٧٥٣ حديث صحيح، البانى فى الروض النضير ١١٩٩]

ترجمه : اے الله ! زه له تا نه فائده مند علم او حلال رزق او قبول شوے عمل غوارم .

فائده : دا دعا به صرف د سحر مانځه نه پس وائى، ماښام ئے وئيل نشته .

(١١) — حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ .

[ابو داود ۳/ ۵۰۸۱، ابن السنی رقم ۷۱ـ بسند حسن: المنذری فی الترغیب ۱/ ۳۰۷، وضعفه الالبانی، وجاء موقوفا علی ابی الدرداء باسناد جید: ابن باز]

ترجمه : پوره دې ما لره الله، د هغه نه سوا بل څوك د بندګۍ حقدار نشته په هغه ما توکل کړے او هغه د لوئی عرش مالك دے.

فائده : کوم کس چه دا آيت اووه ځله صبا او اووه ځله بیګاه اولوستو نو الله پاك به د ده د دنیا او آخرت د غمونو نه کافی شی.

(۱۲) – سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ .

[مسلم ۲/ ۳۵۱]

ترجمه : پاکی ده الله لره سره د ثناء د هغه نه.

فائده : حدیث کښے راځی : چا چه سحر مابنام دا ذکر سل ځله اولوستلو نو د قیامت په ورځ به هیڅوك هم دده نه غوره نه وی مګر هغه څوك چه دده نه ئے زیات لوستلے وی.

(۱۳) – اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَاخَلَقَ.

[مسلم ۲/ ۳٤۷، ابن السنی رقم ۵۲۸]

ترجمه : پناه غواړم د الله تعالی په کلمو چه مکمل دی، د شر د مخلوق د هغه نه.

فائده : حدیث کښے راځی : چا چه دا کلمات بیګاه کښے درے ځله اولوستل نو هیڅ څیز به ورته ضرر ورنکړی. دا دعا به صرف بیګاه کښے لولی.

(۱٤) - قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ، قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ.

[ابوداود ۳/۹۵۷ـ الترمذی رقم ۳۸۲۸ـ بسند حسن]

ترجمه: حدیث شریف کښې راځي: چا چه دا درې سورتونه سحر او ماښام درې درې ځله اولوستل نو د هر څه نه به ئې کافي شي.

(۱۵) - سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهٖ عَدَدَ خَلْقِهٖ وَرِضَا نَفْسِهٖ وَزِنَةَ عَرْشِهٖ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهٖ.

[مسلم ۲/۳۵۰ـ رقم: ۷۰۸۸، ابوداود ۱۵۰۵]

ترجمه: پاکي ده الله تعالی لره سره د ثناء د هغه نه، په اندازه د مخلوقاتو د هغه او په اندازه د رضا د نفس د هغه او په اندازه د وزن د عرش د هغه او په اندازه دسیاهی د خبرو د الله تعالی.

فائده: جُوَیرِیه رضی الله عنها د سحر مونځ اوکړو، بیا په خپله مصلې باندې ناسته وه چه رسول اکرم ﷺ د ډیر وخت نه پس راغې، دغه بی بیٔ ئې چه پدې حالت کښې اولیده نو دا ذکر ئې ورته ارشاد اوفرمائیلو، دا ذکر به صرف سحر درې کرته وئیلې شي.

(۱٦)- لس (۱۰) ځله سحر او لس (۱۰) ځله بیګاه کښې درود وئیل.

حدیث کښې راځي: څوك چه لس (۱۰) ځله په ما سحر او لس (۱۰) ځله بیګاه کښې درود اولولي نو د قیامت په ورځ زما شفاعت به دهٔ لره لاندې کړي. [صحیح الجامع رقم ٦٣٥٧ ـ بسند حسن،

والترغيب والترهيب للمنذري)۔

(۱۷) - رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا.

[ابوداود رقم: ۱۵۳۱، ابن ماجه: ۳۸۷۰، مسند احمد رقم: ۱۸۹۸۸، سلسلة الاحاديث الصحيحة ج ٦/٤٢١ رقم ٢٦٨٦)

ترجمه: زه راضي يم د الله په رب كيدو باندې او د اسلام په دين كيدو باندې او د محمد ﷺ په نبي كيدو باندې۔

فائده: په بعض روايتونو كښې ددې ذكر درې ځله لوستل بيان شويدي لكه مسند احمد كښې ليكن هغه د سند په لحاظ سره ضعيف دې، صحيح دا ده چه يو ځل اولوستې شي.

حديث كښې راغلي دي: څوك چه دغه دعا صبا او بيګاه اولولي په الله باندې دا ذمه ده چه د قيامت په ورځ به دغه انسان راضي كوي.

په يو بل روايت كښې راغلي: نبي ﷺ فرمائي: چا چه دا ذكر صبا كښې اولوستلو، زۀ ذمه واريم چه دا به د لاس نه نيسم او جنت ته به ئې داخلوم. او په يو بل روايت كښې دي چه جنت به ورله واجب شي۔ السلسلة الصحيحة ٦/٤٢١ رقم- ٢٦٨٦- ٣٣٤. وصححه الحاكم ١/٥١٨ ووافقه الذهبي)

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَدَنِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ سَمْعِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَصَرِيْ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ.

(درې (۳) كرته سهار ماښام)

[ابوداود رقم ۵۰۹۰، باسناد حسن، الالبانی]

ترجمه: اے الله! ما تـه زما په بدن کښې عافيت راکړه، اے الله! ما تـه زما په غوږ کښې عافيت (روغوالے) راکړه، اے الله! ما زما په نظر کښې عافيت راکړه۔

(۱۹) - أَمْسَيْنَـا وَاَمْسَى الْـمُلْكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَسُوْءِ الْكِبَرِ وَفِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَعذَابِ النَّارِ. (ابن السنی رقم: ۳٦ص ۲۱)

ترجمه: مـونـږ او ټولے بادشاهئ الله دپاره بیګاه کړو او ټول ثناء او صـفـت خـاص الله دپـاره دے، او نشـتـه حقدار د بندګئ سوئ د الله نه، هغه ايکی يواځے دے، د هغهٔ هيڅوك شريك نشـتـه، اے الله! زهٔ پناه غـواړم پـه تـا سـره د بزدلئ او د کنجوسئ او د بوډاوالی نه او د دنیا د فتنو نه او د عذاب د قبر نه او د عذاب د اُور نه۔

فائده : د اُووه (۷) غټـو فتنو نه د بچ کيدو دعاء ده، کوم چه حديث کښې ذکر دی۔

د صبا په وخت ذکر

(۲۱) - اَصْبَـحْـنَـا عَلٰـى فِطْـرَةِ الْاِسْلَامِ، وَكَلِمَةِ الْاِخْلَاصِ، وَدِيْـنِ نَبِيِّـنَـا مُـحَمَّدٍ ﷺ وَمِلَّةِ اَبِيْنَا اِبْرَاهِيْمَ

حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ .

[احمد (٣/٤٠٦، ٤٠٧) والدارمی (٢/٢٠٢) رقم (٢٦٩١) وصحح فی صحیح الجامع [٤٦٧٤]

ترجمه: مونږ د اسلام په فطرت او د اخلاص (توحید) په کلمه او د خپل نبی محمد صلی الله علیه وسلم په دین باندے او د خپل پلار ابراهیم علیه السلام په ملت باندے صبا کړو، هغه کلك وو په توحید باندے او فرمانبردار وو د الله تعالی - او نه وو د مشرکانو د ډلے نه.

فائده: دا د صحیح فطرت حاصلولو دعا ده.

د اوده کیدو ذکرونه او دعا گانے

(١) - اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوْتُ وَاَحْيَا .

[بخاری ٢/٩٣٤ - مسلم ٢/٣٤٨]

ترجمه: اے الله! زه ستا په نوم مړ کیږم او ژوندے کیږم".

(٢) - اَللّٰهُمَّ اَسْلَمْتُ نَفْسِىْ اِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِىْ اِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ اَمْرِىْ اِلَيْكَ وَاَلْجَأْتُ ظَهْرِىْ اِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً اِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَأَ مِنْكَ اِلَّا اِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِىْ اَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِىْ اَرْسَلْتَ .

[بخاری ٢/٩٣٤ - مسلم ٢/٣٤٨]

ترجمه: اے الله! ما خپل ځان تا ته اوسپارلو او متوجه مے کړو

مخ خپل تا ته او اوُمے سپارلو کار خپل تا ته او تکیه مے کړه شا خپله تا ته، د وجے د رغبت او یرے نه تا ته، نشته ځائے د پناهئ او نه ځائے د خلاصئ مگر تا ته، ایمان مے راوړے ستا په رالیږلی کتاب او ستا په رالیږی پیغمبر (ﷺ) باندے.

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : کله چه ته د اوده کیدو اراده اوکړے نو مخکښے اودس اوکړه او بیا په ښی طرف څمله او دا دعا اووایه ! که ته پدے شپه مړ شوے نو په اسلام به مړ شے او که سحر راپاسیدے نو خیر ته به اورسیږی.

(۳) – بِاسْمِكَ رَبِّيْ وَضَعْتُ جَنْبِيْ وَبِكَ اَرْفَعُهُ اِنْ اَمْسَكْتَ نَفْسِيْ فَارْحَمْهَا وَاِنْ اَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهٖ عِبَادَكَ الصَّالِحِيْنَ.

[بخاری ۲/۹۳۵ ـ مسلم ۲/۳٤۹]

ترجمه : ستا په نوم مے کیښودو اړخ خپل اے ربّه او ستا په نوم به ئے پورته کوم، که واخسته تا روح زما نو رحم اوکړه په هغے او که را پریے دِ خودو (روح ځما) نو حفاظت ئے اوکړه په هغه څه چه ته پرے د خپلو نیك بندگانو حفاظت کوے.

فائده : حدیث شریف کښے راځی، کله چه بسترے ته راشے، نو بستره اوڅنډه، تا ته پته نشته په بستره څه پراته دی، بیا به په ښی طرف څملے او دغه مذکوره دعا به اولولے !.

(٤) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهٗ وَلَا مُؤْوِيَ.

[مسلم : ۲/۳٤۹]

ترجمه: ثناء ده هغه الله لره چه خوراك سكاك ئې راكړو او كافي شو خمونږ. ډير داسې مخلوق شته، چه د هغه څوك كافي كيدونكې نشته او نه ئې پناه وركونكې شته.

فائده : دا هم د خوب دعا ده، يو ځل لوستل ئې پكار دي ډېر سره بنده شكر گذار جوړيږي.

(۵) - سُبْحَانَ اللهِ ط (پاكي ده الله لره) درې ديرش (۳۳) ځله.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ط (ثنا ده الله لره) درې ديرش (۳۳) ځله. اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط (الله ډير لوئې دې) څلور ديرش (۳٤) ځله.

[بخاری ج۲/ ۹۳۵، مسلم ج ۲/ ۳۵۱]

فائده : ديته تسبيحاتِ فاطمهؓ وائي ځكه هغې د خپل والد رسول الله ﷺ نه خادم غوښتلې وو نو هغوی د خادم په ځائې هغې ته دا تسبيحات اوخودل، ددې تسبيحاتو ډير فضائل احاديثو كښې راغلي دي، يو صحيح حديث كښې راغلي دي چه پدې زړنيكې ملاويږي. دارنگه علماء فرمائي : ددې تسبيحاتو په پابندئ سره انسان ته الله تعالى يو خصوصي قوت او طاقت وركوي.

علي رضي الله عنه فرمائي : دا تسبيحات ما په جنگ صفين كښې هم نهٔ دي پريخودي.

(٦) - اَللّٰهُمَّ قِنِيْ عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ

[صحيح : الترمذی ۳/۱٤۳ الكلم الطيب (۳۷، ۳۹) ابن حبان ۱۲/۳۳۱ رقم ۵۵۲۲]

ترجمه: اے الله! ما د خپل عذاب نه اوساته په کومه ورځ چه ته بندګان دوباره ژوندی کوے.

فائده: دا ذکر به رسول الله ﷺ یو ځل لوستلو، کوم روایاتو کښے چه درے ځله راغلی نو هغه د سند په لحاظ سره ضعیف دی نو صحیح داده چه یو ځل به دغه دعا لوستلے شی.

(۷) - آيَةُ الكُرْسِيُّ یوځل لوستل

(البخاری ۳۱۰/۱، مسلم ۲۷۱/۱]

ترجمه: کوم کس چه آیه الکرسی د هر فرض مانځه نه پس او هره شپه د اوده کیدو په وخت لولی نو خامخا به جنت ته ځی لیکن د آیه الکرسی معنی زده کول هر مسلمان له پکار دی. دارنګ بیا په هغے یقین کول پکار دی او حدیث کښے راځی چا چه دا د شپے اولوستله نو شیطان به ورته نزدے نه راځی او یو ملائك به دده حفاظت له راځی.

بله خبره دا هم قابلِ توجه ده چه آیة الکُرسیُ یو آیت دے تر: وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ پورے، بعضِ ناپوهه ورسره: لَا اِکْرَاهَ فِی الدِّیْن هم لولی دا خطائی ده.

(۸) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ وَرَبَّ الْاَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ کُلِّ شَیْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوٰی، مُنْزِلَ التَّوْرَاةِ وَالْاِنْجِیْلِ وَالْفُرْقَانِ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ کُلِّ شَیْءٍ اَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِیَتِهٖ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَیْسَ

قَبْلَكَ شَيْءٌ وَاَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَاَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَاَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُوْنَكَ شَيْءٌ، اِقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَاَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ .

[مسلم ۲/۳٤۸ - مسند احمد ۲/۳۸۱-٤۰٤-٥۳٦]

ترجمه : اے الله ! چه رب د آسمانونو او رب د زمکے او رب د هر شي ئے، ځونکے د دانے او د هډوکے ئے، رالیږونکے د تورات او دانجیل او د قرآن ئے، پناهي غواړم پتا د شر د هر ضرري څیز نه چه ته نیونکے د هغه د تندی ئے، ته اول ئے پس نشته مخکښے ستا نه هیڅ څیز او روسته (هم) تـه ئے پس نشته روسته ستا نه هیڅ شے او ته ښکاره ئے، پس نشتـه ستـا د پاسه هیڅ شے او ته پټ ئے پس نشته د لاندے ستا نه هیڅ شے، ادا کړه ما نه قرض او غنی کړه ما د فقر (غریبئ) نه .

فائده : دا دعا هم یو ځل لوستل پکار دی . ډیره بهتره او جامعه دعا ده .

(۹) - قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ، قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او - قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاس .

[بخاری ج ۲/۹۳٥ - ابوداود - ٥۰٥٦]

فائده : حدیث شریف کښے راځی، رسول الله ﷺ به چه کله اوده کیدونو دا درے سورتونه به ئے یو ځل لوستل، بیا به ئے په دواړو لاسونو کښے چف کړل او درے ځله به ئے لاسونه مبارك پخپل تول بدن راخکل، ددے سورتونو معنی زده کول پکار دی چه انسان په

توجه سره لوستلو والا جوړ شي.

(۱۰) – آمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ

نه تر آخر د سورت پورې) حديث کښې راغې چه کوم انسان چه
د سورت بقرې دا دوه آخري آيتونه په شپه کښې اولولي نو دده به
کافي شي يعني د شر د شيطان او د شر د انسانانو نه او بعض وائي
چه کافي به شي د قيام الليل (تهجّدو) نه. علي رضي الله عنه
فرمائي: څما گمان نه دې په يو انسان چه هغه عقل والا وي او به
دې دا آيتونه د شپې د اُودهٔ کيدو په وخت کښې نهٔ وائي.

(۱۱) – سُوْرَةُ بَنِيْ اِسْرَائِيْلَ او سورة الزُّمَر.

[ترمذی رقم ٣٦٤٦ـ وسنده صحيح]

(۱۲) – آلم تَنْزِيْلُ السَّجْدَة او تَبَارَكَ الَّذِيْ.

[ترمذی رقم ٣٦٤٥]

(۱۳) – سُوْرَةُ الْكَافِرُوْن.

[ابوداود رقم ٥٠٥٥، ترمذی ٣٦٤٣ـ وسنده صحيح]

(١٤) – بِاسْمِ اللّٰهِ وَضَعْتُ جَنْبِيْ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِيْ ذَنْبِيْ وَاخْسَئْ شَيْطَانِيْ وَفُكَّ رِهَانِيْ، وَاجْعَلْنِيْ فِي النَّدِيِّ الْاَعْلٰى.

[ابوداود: ٥٠٥٤، حديث صحيح]

ترجمه : د الله په نوم سره ما خپل اړخ کيخودو، اې الله! ما ته

زما ګناهونه وبخښه او زما شیطان ما نه وشړه، او زما څټ زما د هرې ذمه وارۍ نه د خپلې وعدې مطابق خلاص کړه او ما په اُوچت مجلس والو کښې شامل کړه۔

فائده : د شیطان د تختولو، د مغفرت دپاره او د عذاب نه د بچ کیدو بهتره دعاء ده۔

(۱۵) – اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَیْءٍ وَاِلٰهُ كُلِّ شَیْءٍ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَاشَرِیْكَ لَكَ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَالْمَلَائِكَةُ یَشْهَدُوْنَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّیْطَانِ وَشِرْكِهٖ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَقْتَرِفَ عَلٰی نَفْسِیْ سُوْءًا اَوْ اَجُرَّهٗ عَلٰی مُسْلِمٍ .

[مسند احمد ٦٨٥١، ومجمع الزوائد : ١٠/١٢٢ باسناد حسن]۔

ترجمه : اې الله! د زمکې او د آسمان پیدا کونکیه! په پټ او ښکاره پوهیدونکیه، د هر څیز پالونکیه او د هر څیز د بندګۍ حقداره، زهٔ ګواهي کوم چه تا نه سوئ بل هیڅوك حقدار د بندګۍ نشته، تهٔ په ذات او صفاتو کښې ایکي یواځې ئې او محمد ﷺ ستا بنده او ستا رسول دې او ملائك هم ګواهي کوی۔ اې الله! زهٔ په تا پورې پناه غواړم د شیطان نه او د هغهٔ د شرك نه او ددې خبرې نه چه په خپل نفس باندې څه ګناه اوکړم یا هغه د یو مسلمان اړخ ته راکاړم۔ (یعنی غلط نسبت ورته وکړم)

فائده : نبی علیه السلام ددې دعاء دومره اهتمام کړې وو چه د
نې ابوبکر صدیق ﷺ ته خودلې وه چه دا سهار او ماښام او کله چ
اُودهٔ کیږې وایه او بیا عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهم
په یو کاغذ باندې لیکلې وه. پدې کښې ډیرې زیاتې فائدې دی.

(۱۷) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ کَفَانِیْ وَآوَانِیْ وَاَطْعَمَنِیْ وَسَقَانِیْ وَالَّذِیْ مَنَّ عَلَیَّ فَاَفْضَلَ، وَالَّذِیْ اَعْطَانِیْ فَاَجْزَلَ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی کُلِّ حَالٍ، اَللّٰهُمَّ رَبَّ کُلِّ شَیْءٍ وَمَلِیْکَهٗ وَاِلٰهَ کُلِّ شَیْءٍ، اَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ .

[ابوداود رقم : ۵۰۵۸، وشرح السنه : ۵/۱۰۶ – والنسائی فی عمل اليوم والليلة :۷۹۸ حدیث صحیح، البانی]

ترجمه : صفتونه د کمال خاص الله لره دی هغه ذات چه زما (د ټولو کارونو) کفایت ئې وکړو او ما ته ئې ځائې راکړو او ما ته ئې خوراك او سکال راکړو. او هغه ذات چه په ما باندې ئې احسان وکړو او بهترین (احسان ئې) وکړو، او هغه ذات چه ما ته ئې راکړه او زیات ئې راکړه، الله تعالیٰ لره شکر دې په هر حال کښې، اې الله ! چه ته رب د هر شي ئې او مالك د هغې ئې، او حقدار د بندګۍ د هر شي ئې، زهٔ په تا سره پناه غواړم د اُور نه.

فائده : کله چه د اُودهٔ کیدو اراده ئې وی نو د اړخ لګولو په حالت کښې دې دا دعا ووائی.

(۱۸) – اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ رَبِّیْ وَضَعْتُ جَنْبِیْ فَاغْفِرْ لِیْ

ذَنْبِي .

[ابن السنی: ۷۱٤ – والنسائی فی عمل الیوم واللیلة: ۷۷٥]

ترجمه: اے الله! زما ربه ستا نوم اخستو سره خپل اړخ مے کیخودو نو ته زما گناه معاف کړه۔

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله د خوب دپاره اړخ اُولگولو نو دا دعاء به ئے اُولوسته۔

(۱۹) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ رُؤْيَا صَالِحَةً، صَادِقَةً غَيْرَ كَاذِبَةٍ، نَافِعَةً غَيْرَ ضَارَّةٍ .

[ابن السنی: ۷٤۳ صحیح موقوف علی عائشة]

ترجمه: اے الله! زهٔ ستا نه د نیك او د رشتینی خوب سوال کوم چه دروغ نهٔ وی، نفع ورکونکے وی، ضرر ورکونکے نهٔ وی۔

(۲۰) – اَللّٰهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِیْ، وَاَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا ، اِنْ اَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَاِنْ اَمَتَّهَا فَاغْفِرْلَهَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَافِيَةَ .

[مسلم: ۲/ ۳٤۸ رقم: ۷۰٦۳]

ترجمه: اے الله! تا زما نفس پیدا کړیدے، هم ته به دهٔ له مرگ راولے، ستا دپاره د هغهٔ مرگ او ژوند دے، که چرے هغه ته ژوندے اُوساتے نو د هغهٔ حفاظت وکړه او که چرے ته هغهٔ ته مرگ راولے نو هغه اُوبخښه۔ اے الله! زهٔ ستا نه د عافیت سوال کوم۔

د خوب نه را بیدار یدلو دعاګانې

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَحْیَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَاِلَیْهِ النُّشُوْرُ

[بخاری ۲/۹۳٤، مسلم ۲/۳٤۸]

ترجمه: شکر دے هغه الله لره چه را ژوندی ئے کړو مونږه پس د مرګ (یعنی خوب) څمونږ نه او هغه طرفته زمونږ ورپورته کیدل دی.

(۲)- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ عَافَانِیْ فِیْ جَسَدِیْ وَرَدَّ عَلَیَّ رُوْحِیْ وَاَذِنَ لِیْ بِذِکْرِهٖ

[الترمذی: ۳٤۰۱، ابن السنی رقم ۹ـ بسند صحیح ـ الکلم الطیب (۳٤)]

ترجمه: صفتونه دی هغه الله لره چه جوړے ئے کړو بدن څما او واپس ئے کړو روح ما ته او حکم ئے اوکړو ما ته د خپل ذکر.

فائده: کله چه انسان سحر راپاڅیږی نو دا دا ګانے به وائی.

(۳)- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ رَدَّ اِلَیَّ نَفْسِیْ بَعْدَ مَوْتِهَا وَلَمْ یُمِتْهَا فِیْ مَنَامِهَا، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ یُمْسِكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا وَلَئِنْ زَالَتَا اِنْ اَمْسَکَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِنْ

بَعْدِهٖ، اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ یُمْسِكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَحِیْمٌ.

[ابن السنی رقم ۱۲ الحاکم ۱/۵٤۸ المجمع ۱۰/۱۲۰ وسنده صحیح]

ترجمه: شکر دے هغه الله لره چه واپس ئے کړو ما ته روح خما پس د مرګ د هغه نه او وفات ئے نکړو په خوب کښې، ثنا ده هغه الله لره چه آسمانونه اوزمکه ئے ټينګه کړیده د زائل کیدو نه او که د خپل ځائے نه زائل شی نو نه ئے شی راټینګولے هیڅوك پس د (زائل کولو) د الله نه، بیشکه الله دے صبرناك، بخښونکے. ثنا ده هغه الله لره چه آسمان ئے بند کړیدے ددے نه چه په زمکه راپریوځی مګر د الله په حکم، بیشکه الله دے په خلقو شفقت والا مهربان.

فائده: حدیث پاك کښې راځی چه کله انسان د خوب نه راپاځی نو ملائك او شیطان دواړه ورله په جلتئ سره راشی، شیطان ورته وائی ددے ورځے شروع په ګناه سره اوکړه! او ملائك ورته وائی: په نیکئ سره شروع اوکړه نو که دا دعائے اولوستله او چرته د کټ نه پریوتو او مړ شو نو شهید به وی او که مونځ ته پاسیدو نو ددهٔ پاسیدل به فضیلت درفضیلت وی.

د شپې د بيداريد لو دعاګانې

(۱) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ . اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ .

[بخاری ۱/۱۵۵ـ الترمذی ۳/۱٤٦ ـ ابوداود ۳/۹٦٤]

ددې الفاظو ترجمه تيره شويده

فائده :- حديث كښې راځي څوك چه د شپې رابيدار شو او دا ذكر ئې اولوستلو او بيائې دعا اوكړه نو دعا به ئې خامخا قبليږي او كه اودس ئې اوكړو او بيائې ورسره مونځ اوكړو نو مونځ به ئې قبول شي، نو دا ډيره فائده منده دعا ده . يو بل حديث كښې راځي : څوك چه په اوداسه كښې اوده شي او ذكر سره اوده شي نو د شپې هر وخت چه ده دعا اوكړه نو كه د دنيا سوال وي او كه د آخرت، الله پاك به ئې خامخا قبول كړي . (الترمذی بسندجيّد)

كله چه انسان تهجدو ته راپاسيږي نو د سوره العمران آخرى آيتونه دِ اولولي د : اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ نه تر آخره پورې .

[بخاری ج ۲/۷ـ رقم: ٤٥٦۹، و ٦۲۱٥، مشكاة ۱/۱۰٦]

(۲) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ، سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ ، وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، وَاللّٰهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ.

[بخاری رقم: ۱۱۵٤ ،مسند دارمی ۲/ ۲۰۲ رقم: ۲٦۹۰ الترمذی ج ۲/ ۱۷۸]

فائده : حدیث کښې راځی: څوک چه د شپې رابیدار شو او دا دعا ئې اولوستله او بیا ئې داسې اُوویل: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ (اے الله ﷺ ما ته بخنه اُوکړه) یا دعا وغواړی نو ددې انسان استجابت به اوشی یعنی ددهٔ دعاء به قبوله شی او که ادس او مونځ اُوکړی نو مونځ به ئې قبول شی۔ (بخاری)

(۳) – لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ.

[صحیح: السنن الکبری للنسائی رقم: ۱۰٦۳٤، ابن السنی:۷٥۷- النسائی فی عمل الیوم واللیلة :۸٦٤ - صحیح الجامع :٤٥٦۹- کتاب الدعاء للطبرانی :۷٦٤]

ترجمه : نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله تعالیٰ نه، یواځې دے، زورور دے، رب د آسمانونو او د زمکے دے او د هغه څه چه د دوئ په مینځ کښې دی، غالب دے، بخښونکے دے۔

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله د شپې راپاڅیدو نو دا دعا به ئې ولوسته۔ دا دعا د تهجدونه مخکښې لوستل پکار دی۔

په خوب کښې د ېرېدلو دعا

(۱) - اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهٖ وَعِقَابِهٖ وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهٖ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِيْنِ وَاَنْ يَّحْضُرُوْنِ.

[مسند احمد ۲/۱۸۱ ـ ابوداود ۳۸۹۳ ـ الترمذی رقم ۳۵۱۹ ـ وسنده حسن لشواهده ۷۵۰ ـ الصحيحة ۲٦٤]

ترجمه: پناه غواړم په کلمو د الله چه پوره دی د غضب د هغه نه او د عذاب د هغه نه او د شر د بندګانو د هغه نه او د وسوسو د شيطانانو نه او د دې نه چه راشي دوئ ما ته.

فائده: حديث شريف کښې راځي، يو سړے راغے او رسول الله ﷺ ته ئې شکايت اوکړو چه زه په خوب کښې يرېږم نو هغوی ورته اوفرمائيل: کله چه ته خپلے بسترے ته راشے، نو دغه دعا وايه! هر کله چه دے سړي دغه دعا شروع کړه نو الله تعالى ترے هغه يره ختمه کړه. (احمد) دغه شان يو بل سړي رسول اکرم ﷺ ته شکايت اوکړو چه زه په خوب کښې ډيرے خيزونه وينم؟ نو نبی کريم ﷺ ورته دغه مذکوره دعا ارشاد اوفرمائيله. يو بل حديث کښې راځي چه کوم سړي له خوب نه ورځي نو دغه دعا دے لولي.

خوک چه د سرکش شیطانانو نه یریږی

اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ الَّتِیْ لَا یُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرَأَ وَمِنْ شَرِّ مَا یَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمِنْ شَرِّ مَا یَعْرُجُ فِیْهَا وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِی الْأَرْضِ وَمِنْ شَرِّ مَا یَخْرُجُ مِنْهَا وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ اِلَّا طَارِقًا یَطْرُقُ بِخَیْرٍ، یَا رَحْمٰنُ.

[رواه احمد فی المسند :۳/۴۱۹ - المجمع: ۱۰/۱۲۶]

ترجمه : زهٔ د الله په پوره کلمو سره پناه غواړم چه د هغې نه نهٔ نیك تجاوز کولے شی او نهٔ بد، د هغه څیزونو نه چه الله پیدا کړیدی او په زمکه کښې ئے خوارهٔ کړیدی او د شر د هغه شی نه چه د آسمان نه نازلیږی او د شر د هغه څیزونو نه چه په زمکه کښې ئے پیدا کړیدی او د شر د هغه څه نه چه د زمکے نه راوځی او د شپے او د ورځے د فتنو د شر نه او د شر د هر راتلونکی نه سوئ د هغه راتلونکی نه چه په خیر سره راشی، اے بے حده رحم کونکیه !۔

کله چه انسان بد خوب أووینی

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ الشَّيْطَانِ

[البخاری ۲/۱۰٤۳ ـ ابوداود رقم ۵۰۲۰]

ترجمه: اے الله! زه پناهی غواړم په تا د شر ددے خوب نه او د شر د شیطان نه او کله چه ته ښه خوب اووینے نو عالم یا خپل دوست ته ئے بیان کړه او د الله تعالی شکریه ادا کړه او بد خوب هیچا ته هم مه بیانوه!.

فائده: حدیث کښے راځی کچرته تا بد خوب أولیدو نو کس طرفته درے ځله لاړے توکه او دغه دعا اُووایه.

د جامو اغوستلو دعاګانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِهٖ وَخَيْرِ مَا هُوَ لَهٗ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهٖ وَشَرِّ مَا هُوَ لَهٗ.

[الترمذی رقم ۱۷٦۷ ـ مسند احمد ۳/۳۰ - ۵۰ وصححه ابن حبان رقم ۱٤٤۲ والحاکم ۱/۱۹۲ بسند صحیح]

ترجمه: اے الله! زه تا نه غواړم خیر ددے جامے او هغه خیر چه دا جامه ورله جوړه ده او پناه غواړم پتا د شر د دے نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده.

فائده : حدیث شریف کښې راځي رسول الله ﷺ به چه کله جامه اغوستله نو د هغې نوم به ئې واغسته چه مثلا دا قمیص یا څادر یا پټکې دې، بیا به ئې دغه دعا اولوستله.

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ کَسَانِیْ هٰذَا الثَّوْبَ وَرَزَقَنِیْهِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِّنِّیْ وَلَا قُوَّةٍ.

[ابو داود ۲/۴۰۲۳ - ابن ماجه ۳۲۸۵ - وسنده حسن]

ترجمه : صفتونه دی هغه الله لره چه وائے غوسته ما ته دا جامه، او رائے کړه ما ته په غیر د طاقت څما نه.

فائده : حدیث کښې راغلی دی چه کوم انسان جامه واغوستله او دا دعائے اولوستله نو الله تعالی به ئې ټول مخکني ګناهونه معاف کړي او یو روایت کښې ورسره دا هم شته چه روستني ګناهونه به ئې هم معاف شي، لیکن د هغې سند کمزورے دے.

(۳) - اَللّٰهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ اَنْتَ کَسَوْتَنِیْهِ اَسْئَلُکَ مِنْ خَیْرِهٖ وَخَیْرِ مَا صُنِعَ لَهٗ، وَاَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرِّهٖ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهٗ.

[صحیح : ابوداود: ۴۰۲۰ - والترمذی :۱۸۳۸ - المستدرك :۷۴۸۵ - صحیح الجامع : ۴۵۴۰ - شعب الایمان :۱۶۲۸۴ - الآداب للبیهقی:۷۷۹، مسند ابی یعلی رقم : ۱۰۷۹ اسناده صحیح - حسین سلیم اسد]

ترجمه : اے الله ! تا راته جامه واغوستوله پس تا لره شکر دے، زۀ تا نه ددے خیر غواړم او او هغه خیر چه دا جامه ورله جوړه ده، او پناه

غـوارم پـه تا سره د شر ددے نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده۔

فائده : د جامـو د اغـوستـو پـه وخت کښے ډیرے دعاګانے راغلی دی، هغه ټولے جمع کول افضل دی۔

بل ته د جامو د مبارکئ ورکولو دعا

(۱) - تُبْلِيْ وَ يُخْلِفُ اللّٰهُ تَعَالٰى .

[رواه ابو داود رقم - ٤٠٢٠ والترمذی رقم ١٨٣٨ - صحيح]

ترجمه: زوړکه دا لباس او الله تعالی به بل (نوے) درکړی .

فائده : حـديـث کښے راغـی : کله به چه صحابه کرامو کښے چا نوے جامے واغوستے نو دا دعا به مونږ ورته کوله .

(۲) - اَبْلِ وَاَخْلِقْ .

[ابو داود ٤٠٢٤ ـ البخاری رقم ٥٨٢٣]

ترجمه : زوړه کړه، یا زړه ډیے شی (دا جامه) پتا باندے .

فائده : حـديـث کښے راغلی، رسول الله ﷺ یوے وړے جینئ ته څـه جامـه ورکـړه او داسے الـفـاظ ئے ورته اووئيل : [اَبْلِيْ وَاَخْلِقِيْ] ليکن د سړو دپاره دغه مذکور الفاظ دی .

(۳) - اِلبَسْ جَدِيْدًا وَعِشْ حَمِيْدًا وَمُتْ شَهِيْدًا .

[ابن ماجه رقم ۳۵۵۸ - ابن السنی رقم ۲٦۸ - احمد ۲/۸۹]

ترجمه: واغوندہ نوے او ژوند تیر کړه ستائیلے شوے او مر شه شهید .

فائده: حدیث کښې راځی رسول الله ﷺ په عمر فاروق رضی الله عنه باندے سپین قمیص اولیدلو نو ورته ئے وفرمایل: جامه نوے ده که وینځل شوے ؟ هغهٔ اووئیل: وینځل شوے ده. په یو روایت کښې راځی: نوے ده، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا اوفرمائیله. ددے نه معلومه شوه چه که چا نوے جامه یا وینځل شوے جامه اغوستے وه نو دغه مذکوره دعا باندے ورته مبارکی ورکول پکار دی.

د جامے د ویستلو دعا

بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا اِلٰـهَ اِلَّا هُوَ

[ابن السنی رقم ۲۷۳ - ارواء الغلیل ۵۰ صحیح لغیره]

ترجمه: په نوم د هغه الله چه د هغه نه سوا بل څوك د عبادت حقدار نشته.

فائده: حدیث کښې راځی: کله چه انسان د غسل دپاره جامه اوباسی نو دا دعا به وائی. لیکن علماء فرمائی: د خوب یا د متیازو کولو دپاره هم دا دعا لوستل شی ځکه په دے ټولو حالاتو

کښې عورت ښکاره کیږي.

بیت الخلاء ته د ننوتلو دعا

(۱) – بِسْمِ اللّٰهِ (ابن السنی رقم ۲۱، الارواء ۵۰)

ترجمه: (په نوم د الله تعالی شروع کوم)

فائده: حدیث کښې راغې: د انسان د عورت او پیریانو د ستر گو په مینځ کښې پرده بسم الله ده کله چه بیت الخلاء ته ننوځی.

(۲) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ.

[رواه البخاری ۱/۲۲٦ فی الوضوء باب مایقول عند الخلاء - ابوداود رقم ۵۰٤ - الترمذی رقم ۱۰۵]

ترجمه: زه پناه غواړم په تا د پلیتئ او شیطانانو نه.

(۳) – اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ.

[ابوداود فی الطهارة رقم: ٤) مسند احمد ٤/۳٦۹، ۳۷۳ رقم: ۱۲۰۰۲)
ابن ماجه رقم ۲۹۸]-

ترجمه: زه پناه غواړم په الله پورې د نارینه شیطانانو او د زنانه شیطانانو نه-

فائده: دا دعا لوستل هم جائز دی خو ړومبنۍ غوره ده، ځکه چه هغه د صحیحینو په روایت کښې راغلې ده-

بَیۡتُ الْخَلَاء ته د راوتو دعا

(۱) — غُفْرَانَكَ.

[احمد ٦/١٥٥ـ ابوداود رقم ٣٠ـ ابن ماجه رقم ٣٠٠ـ الحاکم ١/١٥٨]

ترجمه : (اے الله! زه تا نه د بخښنې سوال کوم)۔

فائده : دا حدیث صحیح دے ، رسول الله ﷺ به چه کله د بیت الخلاء نه راوتلو نو دغه دعا به ئے فرمائیله .

د اوداسه دعاګانے

(۱) — بِسْمِ اللّٰهِ (شروع کوم په نامه د الله)۔

(ابن السنی ٢٧ـ البیهقی ١/٤٣ـ النسائی ١/٦١)

فائده : د اوداسه په شروع کښے صرف لفظ د بسم الله راغلے دے، پدے اکتفاء کول سنت دی، دلته خلقو نورے دعاګانے د ځان نه جوړے کړیدی چه د هغے نه ځان ساتل پکار دی.

(۲) — سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ .

[ابن السنی رقم ٣٠ـ الحاکم ١/٥٦٤]

ترجمه: پاکی ده تا لره ای الله! او صفتونه دی تا لره، زه گواهی کوم چه نشته سوا ستا نه بل څوك حقدار د عبادت، بخښنه غواړم ستا نه او توبه اوباسم تا ته.

فائده: دا دعا به د اودس نه فارغیدو په وخت وائی، حدیث کښې راځی: چا چه دا دعا اولوستله نو دا به په یو کاغذ کښې اولیکلے شی او هغه نه پرانستل کیږی مگر په ورځ د قیامت باندے یعنی ده لره به د هغے ثواب خامخا ورکیدے شی او پدے کښې اشاره ده دے ته چه دده آخره خاتمه به ښه وی.

(٣) - اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ.

[مسلم ١٢٢/١ ـ النسائی ٩٢/١ ـ الترمذی ٥٥/١]

ترجمه: زهٔ گواهی کوم چه د الله نه سِوا بل لائق دعبادت نشته او گواهی کوم د دے چه محمد ﷺ د الله بنده او د هغه رسول دے.

فائده: حدیث کښې راځی چا چه دا ذکر د اودس کولو نه پس اولوستو نو د جنت اته واړه دروازے به ورته پرانستل شی، په کومه دروازه چه دا غواړی داخل دِے شی. لیکن په روایت د ترمذی کښې ورسره دا الفاظ هم راغلی دی:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِیْ مِنَ التَّوَّابِيْنَ وَاجْعَلْنِیْ مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ.

(ابن السنی رقم ٣٢)

ترجمه: اے الله مونږ اوگرځوے د توبه ویستونکو او پاکی خوښونکو نه.

او ددے سند هم صحیح دے، نو دا ورسره هم ملگرے کول پکار

دی، البته بعض خلق ډېر روایت کښې د کوتې او چتولو او آسمان ته د کتلو تذکره هم کوی، لیکن دغه چرته احادیثو کښې نشته دې، بلکه د کوتې او چتول یو ضعیف روایت د ابوداؤد، ابن السنی او مسند احمد کښې راغلی دی، نو سنت ترې جوړول ندی پکار بلکه نهٔ کول ئې غوره دی. په اوداسه کښې صرف دغه ذکرونه ثابت دی، باقی نور ټولې دعاګانې، ذکرونه او سورتو نه صحیح احادیثو کښې نشته، نو صرف دا لوستل پکار دی په نوروځان ستړې کول ندی پکار، البته یوه دعا بله ده:

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ ذَنْبِیْ وَوَسِّعْ لِیْ فِیْ دَارِیْ وَبَارِكْ لِیْ فِیْ رِزْقِیْ.

(اے الله! ما ته زما ګناه معاف کړه او زما په کور کښې فراخی پیدا کړه او ما ته زما په رزق کښې برکت واچوه.

لیکن علماء وائی چه دا دعا صحیح ده خو د اودس نه ده بلکه عامه دعا ده. [ابن السنی رقم ۲۸ تمام المنة]

کور ته د ننوتو دعا او ذکر

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ الْمَوْلِجِ وَخَیْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا.

[ابوداود رقم: ۵۰۹۶، مشکوة: ۱/ ۲۱۵ وفیه انقطاع]

ترجمه: اے الله ! زهٔ تا نه بهترین ځائے د داخلیدو غواړم او بهترین ځائے د وتلو۔ مونږ د الله په نوم سره ننوتو او د الله تعالیٰ په نوم سره بهر شو او مونږ په الله تعالیٰ باندے چه زمونږ رب دے توکل اُوکړو۔ (تول کارونه مو هغهٔ ته وسپارل)

(۲) - حدیث نبوی کښے راځی: إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ لَامَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عَشَاءَ وَإِنْ دَخَلَ وَلَمْ يَذْكُرِ اللهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ : اَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، فَإِنْ لَمْ يَذْكُرِ اللهَ عِنْدَ طَعَامِهِ قَالَ : اَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ۔

[صحیح ابن ماجه :۳۸۸۷- الادب المفرد :۱۰۹۶]

ترجمه: کله چه انسان خپل کور ته د ننوتو په وخت ذکر اُوکړی او د خوراك په وخت هم د الله تعالیٰ ذکر وکړی نو شیطان خپلو ملګروته داسے وائی چه نهٔ خو ستاسو دپاره دلته د شپے تیرولو ځائے شته او نهٔ د شپے خوراك (موندلے شئ) او که چرے کورته د ننوتو په وخت د الله تعالیٰ ذکر اُونکړی نو شیطان خپلو ملګروته وائی چه دلته تاسوته د شپے د اُوسیدو موقع ملاؤ شوه او که چرے د خوراك په وخت (هم) د الله تعالیٰ ذکر اُونکړی نو شیطان خپلو ملګروته وائی چه دلته تاسو ته د شپے تیرولو سره خوراك هم ملاؤ شو۔

فائده : که چرے دا دعا : اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللهِ خَرَجْنَا الخ اُولولی هم جائز ده ځکه چه په عموماتو کښے راغلے ده، اګر که دا روایت سنداً د انقطاع د وجه نه ضعیف دے لیکن کورته د ننوتو په وخت کښے د الله تعالیٰ ذکر

کول پکار دی که چرې دغه دعا اُولولی هم صحیح ده۔

کور نه د بهر وتلو دعا

(۱)- بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ .

[ابو داود رقم ٥٠٩٥ ۔ الترمذی رقم ٣٤٢٢ ۔ ابن حبان ٢٣٧٥ ۔ ابن السنی رقم ١٧٨ ۔ وسنده صحیح]۔

ترجمه : په نوم د الله شروع کوم او توکل مې کړې په الله تعالی باندې، نشته د ګناه نه اوړیدل او نه د نیکئ توفیق ورکول مګر په الله تعالی .

فائده : حدیث کښې راځی : کله چه سړې د کور نه اوځی او دا دعا اووائی نو ده ته به اوویئیل شی چه ته د شیطان نه ستا حفاظت اوشو او هدایت درته اوشو او الله ستا دپاره کافی شو نو یو شیطان د بل شیطان سره ملاؤ شی او وائی چه ته به خنګه دا سړې ګمراه کړې، چه دده الله پاك کافی شویدې او هدایت ورته شویدې او حفاظت ئې شویدې .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَضِلَّ اَوْ اُضَلَّ اَوْ اَزِلَّ اَوْ اُزَلَّ اَوْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ اَوْ اَجْهَلَ اَوْ یُجْهَلَ عَلَیَّ .

[ابو داود رقم ٥٠٩٤ ۔ الترمذی ٣٤٢٣ ۔ وسنده صحیح]

ترجمه: اے الله ! زه پناه غواړم پتا ددے نه چه ځوک گمراه کړم یا ما گمراه کړی یا زه اوخوئیږم یا بل خوے کړم یا ظلم اوکړم یا په ما ظلم اوشی. یا زه چا سره ناپوهی اوکړم یا ما سره ناپوهی اوشی.

مسجد ته د داخلیدو او وتلو دعاگانے

(۱) – بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ .

[ابن السنی رقم/۸۸ ـ وسنده حسن ـ الکلم الطیب ٦٣]

ترجمه: په نوم د الله شروع کوم. اے الله! رحمت را اولیږے په محمد ﷺ باندے.

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله مسجد ته داخلیدلو نو دا دعا به ئے لوستله، دارنگ کله به چه د مسجد نه بهر وتلو نو هم دا به ئے لوستله.

(۲) – رَبِّ اغْفِرْ لِیْ ذُنُوْبِیْ وَافْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ .

[ترمذی ج ۱/ ۳۳۹ رقم ۳۱٤، صحیح]

ترجمه: اے ربه ځما! بخښنه اوکړه ما ته د گناهونو ځما او پرانزه ما ته دروازے د رحمت خپل.

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله مسجد ته داخلیدو نو دا دعا به ئے لوستله او مخکښے به ئے ترے درود لوستلو، دارنگ کله به چه وتلو نو دا به ئے لوستله:

(۳) - رَبِّ اغْفِرْلِیْ ذُنُوْبِیْ وَافْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ فَضْلِكَ . [الترمذی ج ۱/ ۳۳۹ رقم ۳۱٤]

ترجمه: اے ربه خما! ماته د خپلو گناهونو بخښنه اوکړے او پرانزه ماته دروازے د فضل (مهربانئ) خپل.

ددے دعا نه مخکښے هم رسول الله ﷺ درود لوستلے دے نو چه اوله دعا او دا دویمه دعا یوځائے کړے نو عمل به ستا پوره شی په سنت طریقه باندے.

(۴) یا - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ ـ

[رواه مسلم وابوداؤد والنسائی. ابن السنی رقم ۱۵٦]

ترجمه: اے الله! زه تا نه ستا د مهربانئ سوال کوم!. (دا هم د وتلو وخت کښے وئیلے شی)

(٤) - اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ .

[ابن السنی رقم ۸۷]

(معنی ئے مخکښے تیره شوه)

فائده: دا دعا هم رسول الله ﷺ لوستلے ده او ترغیب ئے ورکړیدے چه دا دعا لولئ او مخکښے ترے سلام په رسول الله ﷺ اچوئ او کله چه وتلئ نو داسے وایئ:

اَللّٰهُمَّ اَعِذْنِیْ مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیْمِ

[حدیث ابن السنی رقم ۸٦ـ ابن ماجه رقم ۷۷۳]

په بل روایت کښے د - اَعِذْنِیْ په ځائے - اِعْصِمْنِیْ راغلے دے.

[ابن حبان رقم ۱۳۲۱ـ وسنده صحیح]

ترجمه: اے الله ! ما د شيطان رټلے شوی نه اوساته) ددے نه مخکښے هم سلام راغلے دے په رسول الله ﷺ باندے .

(۵) – اَعُوْذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيْمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ .

[رواه ابو داود رقم ٤٦٦ وسنده صحيح]

ترجمه: پناه غواړم په لوئی الله او په مخ د الله تعالی چه عزتمند دے او په بادشاهئ د الله چه پخوانئ ده دشيطان رټلے شوی نه۔

فائده : حديث کښے راغلی دی، کله چه سړے مسجد ته ننوځی او دا دعا اووائی نو شيطان وائی : ځما نه توله ورځ محفوظ شو۔

مسجد کښے اخستونکی، خرخونکی ته

دا دعا کول پکار دی

لَا اَرْبَحَ اللّٰهُ تِجَارَتَكَ .

[اسناده صحيح : الترمذی : ١٣٤٤ – الدارمی : ١٤٠٨ – صحيح ابن خزيمه : ٣٠٥ – ابن السنی: ١٥٤]

ترجمه : الله دِے تا ته ستا په تجارت کښے فائده درنکړی۔

فائده : کله نا کله په داسے موقع کښے بنيرے کول هم جائز وی ځکه چه مسجد د تجارت دپاره نۀ دے جوړ شوے، هغه خو آخرت جوړولو دپاره جوړ دے، او دا انسان د هغے د جوړولو حقيقت او

مقصد بدلوی، دنیا په کښې رادننه کوی.

مسجد کی د ورک شوی شی تلاش کونکی ته داسے ښیره أوکړه

لَا رَدَّهَا اللّٰهُ عَلَيْكَ.

[مسلم ۱/ ۲۱۰- الدارمی :۱٤۰۸)]

ترجمه : الله دِے ستا ورك شوے شے تا ته واپس نکړی.

د اذان او اقامت دعا ګانے

د اذان او اقامت جواب ورکول ډیر فضیلت لری. حدیث کښے راځی : چا چه په یقین سره جواب ورکړو نو جنتی دے. د اذان جواب به داسے ورکوی ښنګه چه مؤذن وائی لیکن - حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ - کښے به صرف : لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ - وائی. مَا شَاءَ اللّٰهُ - ورسره نشته. دارنګ : اَلْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ - هم دلته ورسره وئیل نشته. د اَلصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ - په جواب کښے به هم - اَلصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ وائی. صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِ

نَطَقْتَ - به نه وائی ځکه دا صحیح حدیث کښې ندی ثابت.
دارنګه د: قَدْ قَامَتِ الصَّلاَةُ - په جواب کښې به هم - قَدْ قَامَتِ الصَّلاَةُ - وائی. اَقَامَهَا اللّٰهُ وَاَدَامَهَا - ډیر ضعیف حدیث کښې راغلی دی نو ځکه علماء وائی: دا به نه وائی د وجې د ډیرو دلائلو نه چه دلته ئې ذکر نشی کیدے. دارنګ د اذان د اوریدو په وخت "جل جلاله" وئیل هم چرته حدیث کښې نشته.

دغه شان د اذان نه مخکښې: اَلصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَيَا حَبِيْبَ اللّٰهِ - وئیل بدعت دے.

د اذان نه پس درود وئیل په صحیح احادیثو کښې راغلے دے، د درود نه پس به دا دعا وائی:

(۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُوْدَ نِ الَّذِیْ وَعَدْتَّهٗ.

ترجمه: اے الله! چه ته مالك د دے پوره دعوت ئے او مالك د مانځه اودریدونکی ئے، ورکړه محمد ﷺ ته وسیله مقام او غوره والے او وے لیږه هغه مقامِ محمود ته چه تا ورسره وعده کړیده.

فائده: اول درود لوستل او بیا دا دعا لوستل پکار دی.

حدیث کښې دی: چا چه ځما دپاره دا دعا اولوستله نو ځما شفاعت دده دپاره حلال شو. دا دعا هم پدے الفاظو صحیح ده، نور الفاظ پکښې چا د ځان نه زیاتی کړیدی لکه لفظ د: وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ

- شو دا چا د ځان نه ورسره زياتی کړدے. او د بيهقی په روايت کښے ورسره - اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ - راغلے دے مگر هغه هم شاذ او ضعيف روايت دے.

[البخاری ۱/۸۶ ابوداود ۱/۱۰۶ ـ الترمذی رقم ۲۱۱ ـ النسائی رقم ۲۵۶ ـ ارواء الغليل رقم ۲۴۳]

(۲) - وَاَنَا اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ، رَضِيْتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُوْلًا وَبِالْاِسْلَامِ دِيْنًا.

[مسلم ۱/۱۶۷ رقم: ۸۷۷]

ترجمه: زه گواهی کوم چه نشته سوا د الله نه بل حقدار د عبادت يو ذات دے، شريك ئے نشته او گواهی کوم چه محمد ﷺ د الله بنده او د هغه رسول دے، زه راضی يم په الله چه ځما رب دے او په اسلام چه ځما دين دے او په محمد ﷺ چه ځما رسول دے.

فائده: حديث کښے راځی: کوم انسان چه د مؤذن اذان واوريدو او دا دعا ئے اولوستله نو الله پاك به د ده گناهونه معاف کړی. بعض علماء وائی دا دعا به د اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ - په وخت کښے ولی، ليکن ظاهره دا ده چه د اذان نه پس ئے لوستل پکار دی.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدًا نِ الْوَسِيْلَةَ وَاجْعَلْ فِي الْعِلِّيِّيْنَ دَرَجَتَهٗ وَفِي الْمُصْطَفَيْنَ تَحِيَّتَهٗ وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ ذِكْرَهٗ.

[اسناده جيد : رواه الطبراني في الكبير: ٩٧٩٠- ابن السني:٩٩]

ترجمه : اے الله ! محمد ﷺ ته نزديکت ورکړه او هغه په اُوچتو درجو والو کښے شامل کړه او په غوره خلقو کښے د هغه سلام اُوکړه او په هغه خلقو کښے د هغه ذکر اُوکړه چه تا ته نزدے وی۔

فائده : د اذان نه پس ټولے دعاګانے جمع کول افضل دی، البته د ټولو نه اعلیٰ اوله دعاء ده۔ يعنی اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ الخ .او پدے کښے رفع اليدين نشته۔

د سحر د سنتو نه پس دعاګانے

(۱)- اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَرَبَّ اِسْرَافِيْلَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[النسائی رقم : ٥٥١٩، اسناده صحيح، سلسلة الاحاديث الصحيحة رقم : ١٥٤٤]

ترجمه : اے الله ! چه رب د جبريل، ميکائيل او رب د اسرافيل ئے . پناه غواړم په تا د ګرمائش د اُور نه او د قبر د عذاب نه .

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ د سحر د سنتو نه پس درے ځله لوستله .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِیْ قَلْبِیْ نُوْرًا وَفِیْ بَصَرِیْ نُوْرًا

وَفِىْ سَمْعِىْ نُوْرًا وَعَنْ يَمِيْنِىْ نُوْرًا وَعَنْ يَسَارِىْ نُوْرًا وَفَوْقِىْ نُوْرًا وَتَحْتِىْ نُوْرًا وَاَمَامِىْ نُوْرًا وَخَلْفِىْ نُوْرًا وَاجْعَلْ لِىْ نُوْرًا.

[بخاری ۲/ ۹۳۵مسلم ۱/۲۲۶]

ترجمه: اے الله! ته اوګرځوه زما په زړه کښې رڼا او په سترګو کښې مے رڼا او په غوږ کښې مے رڼا او ښی طرف ته مے رڼا او ګس طرف ته مے رڼا او دپاسه مے رڼا او د لاندے مے رڼا او مخکښې مے رڼا او شا ته مے رڼا، او اوګرځوے رڼا ځما دپاره.

فائده: دا دعا به رسول الله ﷺ د سحر د سنتو نه پس کوله، دارنګ په سجده کښې به ئے هم لوستله. ډیره بهترینه دعا ده.

د مانځه د افتتاح ذکرونه او دعاګانے

علماء کرامؒ فرمائی: چه په مانځه کښې همیشه یو ذکر او یوه دعا لوستل زړه سختوی ځکه انسان ورسره عادت شی نو ځکه مختلف ذکرونه او دعاګانے کول پکار دی. د لته اوس بعض ضروری دعاګانے لیکلے شی.

(۱) - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالٰى جَدُّكَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُكَ.

[صحیح: ابوداود: ۷۷٦ - نسائی: ۸٦٥/۸٦٤ - ترمذی: ۲٤۲- ابن

ماجه :۸۰۳/۸۰٤ – مستدرك : ۸۹۲]

(۲) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيْرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيْهِ .

[صحيح : ابوداود :۷٦۳ – احمد : ۱۰٦/۳ – كتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲،٥
– ابن السنی: ۱۰۸]

ترجمه : ټول صفتونه الله تعالی لره دی، صفتونه ډیر، پاك چه برکت پکښې اچول شوې وی.

فائده : دا دعا به د – اَللّٰهُ اَكْبَرُ – نه پس د – سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ – په ځائے لوستلے شی. حدیث کښې راځی چه دولس (۱۲) ملائك ئے په جلتئ سره اوچتوی. [مسلم ۲۱۹/۱]

(۳) – اَللّٰهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ خَطَايَایَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ. اَللّٰهُمَّ نَقِّنِيْ مِنْ خَطَايَایَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْاَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اَللّٰهُمَّ اغْسِلْنِيْ مِنْ خَطَايَایَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ .

[مسلم ۲۱۹/۱ – ابوداود:۷۸۱ – النسائی:۸٦۰ – ابن ماجه:۸۰٥ –
صحيح ابن خزيمة :۱٥۷۹]

ترجمه : اے الله! جدا والے راولے په مینځ زما او زما د گناهونو کښې لکه څنګه چه تا جدائی راوستے په مینځ د مشرق او د مغرب کښې. اے الله! ما د ګناهونو نه پاك کړه، لکه څرنګ چه سپینه جامه د خیری نه پاکیږی. اے الله! ما د خپلو ګناهونو نه اووینځه په واوره، اوبو او ګلئ سره.

فائده : دا دعا هم د – سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ – په ځائے لوستل شی.

(۴) - وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِيْ فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ حَنِيْفًا وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ ، لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ. اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، اَنْتَ رَبِّيْ وَاَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِيْ ، فَاغْفِرْلِيْ ذُنُوْبِيْ جَمِيْعًا، اِنَّهٗ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ، وَاهْدِنِيْ لِاَحْسَنِ الْاَخْلَاقِ لَايَهْدِيْ لِاَحْسَنِهَا اِلَّا اَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّيْ سَيِّئَهَا لَايَصْرِفُ عَنِّيْ سَيِّئَهَا اِلَّا اَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهٗ فِيْ يَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ اِلَيْكَ، اَنَا بِكَ وَاِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ.

[مسلم: ۱/۲۶۳ -ابو داود: ۷۶۰- ترمذی: ۳۶۶۲- ابن ماجه: ۸۶۲ - ابن حبان: ۱۷۷۱، ۱۷۷۲- احمد: ۱/۹۵، ۱۰۲، ۱۹- السنن الكبرئ: ۲۳۹۱]

ترجمه : ما متوجه کړو مخ خپل (ځان خپل) هغه ذات ته چه پیدا کړی ئے دی آسمانونه او زمکه، کلك یم په توحید باندے او نهٔ یم زهٔ د مشرکانو د ډلے نه، یقیناً مونځ زما او مالی عبادت زما او

ژوند زما او مرگ زما خاص الله لره دی چه رب د ټول عالم دے. نشته هیڅ برخے والا د هغهٔ سره، او په دے سره ما ته حکم شویدے او زهٔ د توحید والو نه یم، اے الله! تهٔ بادشاه ئے ستا نه سوی حقدار د بندگئ نشته، تهٔ زما رب ئے او زهٔ ستا بنده یم، ما په خپل ځان باندے ظلم کړیدے او د خپلو گناهونو اقرار کوم نو تهٔ زما ټول گناهونه معاف کړه، بیشکه گناهونه ستا نه سوی هیڅوك نشی بخښلے او تهٔ ما ته د ټولو نه د ښه اخلاقو هدایت اُوکړه، ستا نه سوی هیڅوك د ټولو نه د بهترینو اخلاقو هدایت نشی کولے او تهٔ ما نه بد اخلاق واړه وه، ستا نه بغیر هیڅوك ما نه بد اخلاق نشی اړه ولے. زهٔ حاضر یم او حکم منلو دپاره تیار یم او پوره خیر ستا په لاس کښے دے، او بدی تا ته منسوب نهٔ ده، زهٔ ستا د قدرت او طاقت د وجے نه موجود یم. تا ته متوجه کیږم، تهٔ برکت والا ئے او اُوچت ئے. زهٔ تا نه بخښنه غواړم او تا ته توبه اُوباسم.

فائده : دا دعا فرضو او نفلو دواړو کښے راغلے ده لکه په صحیح ابن حبان کښے راغلی دی.

(۵) – اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ نُوْرُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ قَيِّمُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الْحَقُّ وَقَوْلُكَ حَقٌّ وَلِقَائُكَ حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّوْنَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ حَقٌّ، اَللّٰهُمَّ لَكَ

اَسْلَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَإِلَيْكَ اَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ فَاغْفِرْلِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ.

[بخاري: ۲/۹۳۵- مسلم: ۱/۲۶۲]

(ابوداود: ۷۷۱ - الادب المفرد: ۷۱۸- ابن ماجه: ۱۳۵۵- مسند دارمي: ۱/۲۸۷،۲۸۸)- صحيح ابن خزيمة: ۱۱۵۱]

ترجمه: اے الله! تا دپاره ټول صفتونه د کمال دي، هم تهٔ د آسمانونو او د زمکے او څه چه پدے کښے دي د ټولو روښانه کونکے ئے او تا دپاره ټول صفتونه دي، هم تهٔ د آسمانونو او زمکے او څه چه پدے کښے دي د هغے سنبالونکے ئے او ټول صفتونه تا لره دي، تهٔ حق ئے او ستا وعده حقه ده او ستا فرمان حق دے او تا سره ملاویدل حق دي او جنت حق دے او دوزخ حق دے او ټول پیغمبران حق دي او محمد ﷺ حق دے او قیامت حق دے، اے الله! ما تا ته سر خکته کړو او په تا مے ایمان راوړو او په تا مے توکل اُوکړو او تا ته مے رجوع اُوکړه او ستا په مدد سره څه د کافرو سره جنګیږم او تهٔ مے حاکم جوړ کړے ئے (په تا فیصله کوم کله چه اختلاف پیدا شی) پس اُوبخښه ما ته هغه څه چه ما مخکښے کړی وی او هغه څه چه ما روسته کړے وی او هغه څه چه ما پټ کړے وی او هغه څه چه ما ښکاره کړی وی، تهٔ مخکښے کونکے ئے او تهٔ روستو کونکے ئے، نشته حقدار د بندګی سوئ ستا نه.

فائده : پدې دعا کښې د مغفرت نه علاوه د الله تعالیٰ معرفت هم دے، دا ضرور یادول پکار دی۔

د شپې د مونځ شروع کولو په وخت ذکر

اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَاِسْرَافِيْلَ، فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ، اِهْدِنِيْ لِمَا اخْتُلِفَ فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِكَ اِنَّكَ تَهْدِيْ مَنْ تَشَاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ط

[مسلم :۱/۲۶۳ ابوداود: ۷۶۷- ابن ماجه:۱۳۵۷ - احمد :۶/۱۵۶ - صحيح ابن خزيمة :۱۱۵۳]

ترجمه : اے الله ! د جبریل او میکائیل او اسرافیل علیهم السلام ربه ! د ټولو آسمانونو او زمکے ناشنا پیدا کونکیه، په هر غائب او حاضر پوهیدونکیه، تهٔ په خپله د خپلو بندګانو ترمینځ د هغه څیز فیصله کوے په کوم کښې چه دوی اختلاف کوی۔ اے الله ! تهٔ په خپل توفیق سره ما ته د حق اړخ ته هدایت اُوکړه په هغه څیز کښې چه خلق په هغے کښې اختلاف کوی ځکه چه تهٔ چا ته اُوغواړے نو نیغے لارے ته ئے رهنمائی کوے۔

فائده : دا دعا به نبی علیه السلام په اول رکعت کښې د سُبْحَانَكَ

اللَّهُمَّ په ځائے لوستله۔ پدے سره انسان ته هدایت ملاویږی۔

په مانځه کی د قراءت نه مخکی تعوذ

اَعُوْذُ بِاللهِ السَّمِيْعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ مِنْ هَمْزِهٖ وَنَفْخِهٖ وَنَفْثِهٖ.

[ابوداود ٧٧٥، والترمذی رقم : ٢٤٢، ابن خزيمة : ٤٦٧ وهو صحيح لشواهده، البانی]

ترجمه : زهٔ په الله پورے پناه غواړم د شیطان رټلی شوی نه د هغهٔ د وسوسے او د هغهٔ د پوکی او د هغه تف تف نه۔

فائده : د بعض سلفو نه د ـمِنْ هَمْزِهٖ وَنَفْخِهٖ وَنَفْثِهٖ ـ ترجمه داسے نقل ده : د هغهٔ د لیونتوب نه، د هغهٔ د کبر (تکبر) نه، او د هغهٔ د شعرونو نه۔

فائده : دا کامل تَعَوُّذ دے، دا د هر تلاوت او د فاتحے نه مخکښے لوستل پکار دی۔

د رکوع دعاګانے

(۱) ـ سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِيْمِ.

[مسلم : ١٨٥٠]

(٢) - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِيْ.

[بخاری ١/١١٣ ـ رقم: ٧٩٤ مسلم ١/١٩٢ ـ رقم: ١١١٣]

ترجمه : پاکی ده تالره ای الله ! چه ربّ زمونږ ئې، سره د صفتونو ستا نه ای الله ! ماته بخښنه اوکړې.

فائده :دا دعا په رکوع او سجده دواړو کښې لوستلې شي.

(٣) - سُبُّوْحٌ قُدُّوْسٌ رَبُّ الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوْحِ .

[مسلم ١/١٩٢]

ترجمه : پاك دے الله چه رب د ملائکو او د جبریل علیه السلام دے.

(٤) - سُبْحَانَ ذِی الْجَبَرُوْتِ وَالْمَلَكُوْتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ .

[النسائی فی الافتتاح وابوداود ومسند احمد ج ٦/٣٥، ٩٤، ١١٥، ١٤٨، ١٤٩، ١٧٦، ١٩٣]۔

ترجمه : پاکی ده هغه ذات لره چه د غلبے او حکومت او کبر (لویئ) او عظمت خاوند دے.

(٥) - اَللّٰهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ اَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِيْ وَبَصَرِيْ وَمُخِّيْ وَعِظَامِيْ

وَعَصَبِیْ .

[مسلم : ١/٢٦٣ - ابوداود: ٧٦٠ - النسائی: ١٠٠٥ - کتاب الدعاء للطبرانی : ٥٢٥ - ابن حبان:١٩٥٣ - مسند احمد : ١/ ٩٥،٢،١٠٢،١٩ - السنن الکبری:٢٣٩٢]

ترجمه : اے الله ! ما تا دپاره رکوع اُوکړه او ما په تا باندے ایمان راوړو او زهٔ ستا فرمانبردار شوم او ستا په وړاندے تیټ شویدی (عاجزی کړیده) زما غوږونه او زما سترګے او زما نلے او زما هډوکی او زما پلے۔

(٦) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم : ١/١٩٢ - کتاب الدعاء للطبرانی:٦٠٥]

ترجمه: اے الله ! تهٔ پاك ئے او ستا صفتونه بیانوم، تا نه سوئ بل هیڅوك حقدار د بندګئ نشته۔

فائده: دا دعا په رکوع او سجده دواړو کښے او په فرائضو او نوافلو کښے لوستلے شی۔

دقومے دعاګانے

(١) - سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهٗ ط

[ابوداود : ٨٤٨-نسائی:١٠١٤ - ترمذی:٢٦٧ - ابن ماجه :٨٧٥

صحيح]

ترجمه : الله تعالیٰ قبلوی صفت د هغه چا چه د هغهٔ صفتونه کوی۔

(۲) – رَبَّنَا (وَ) لَكَ الْحَمْدُ ط

[ابوداود:۸٤۹– نسائی:۱۰۱٤– ترمذی:۲٦۷ – ابن ماجه:۸۷۵]

ترجمه: اے زمونږ ربه، او تا دپاره د کمال صفتونه دی۔

(۳) – رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيْرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيْهِ

[بخاری ۱/۱۱۰، رقم: ۷۹۹، نسائی ۱/۱۲۰]

ترجمه : اے الله! تالره د کمال صفتونه دی، صفتونه ډیر او پاك، چه برکت پکښے اچول شوے وی۔

فائده :حدیث کښے راځی : دا ذکر څه دپاسه دیرش (۳۰) ملائك د الله دربارته اوړی. او ددے وئیل په فرض مانځه کښے هم حدیث پاك کښے راغلی دی.

(٤) – لِرَبِّيَ الْحَمْدُ لِرَبِّيَ الْحَمْدُ ط

[ابوداود : ۸۷٤ – نسائی : ۱۰۲٤، صحیح]

ترجمه : زما د رب دپاره حمدونه دی، زما د رب دپاره د کمال صفتونه دی۔

(۵) – رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءَ السَّمٰوَاتِ وَمِلْءَ الْاَرْضِ وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ اَهْلُ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ، اَحَقُّ

مَا قَالَ الْعَبْدُ وَ كُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ ، اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ .

[مسلم ١/١٩٠ رقم: ١٠٨٦]

ترجمه : اے الله ! چه ربّ څمونږ ئے، تالره صفتونه د كمال دی، په اندازه د ډكوالی د آسمانونو او ډكوالی د زمكے، او ډكوالی د هغه څه چه ستا خوښه وی بے له اسمانونو او زمكونو نه، ته لائق د صفتونو او د عزت ئے، او ته ډیرحقدار ئے د هغه صفتونو چه بنده ئے ستا دپاره بیانوی . او موږ ټول ستا بندګان یو . اے الله ! نشته منع كونكے د هغه څه چه ته ئے وركوے، او نشته وركونكے د هغه څه چه ته ئے منع كړے، او فائده نه وركوی د بخت خاوند ته، ستا نه بخت د هغه (یا – فائده نه وركوی مالدار ته ستا د رانیولو په مقابله كښے مالداری د هغه)

فائده : دا دعا ډیره بهترینه دعا ده، نبی اكرم ﷺ په فرض مانځه كښے هم لوستلے ده، او دا دعا به د – سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهٗ – نه روسته لوستلے شی .

د سجدے دعاګانے

(۱) – سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی

[ابوداود : ۸۷۱ – ترمذی : ۲٦۲ – نسائی : ۱۰۰۱ – ابن ماجه : ۸۸۸]

ترجمه : پاکی ده زما اُوچت رب لره.

(۲) – اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ ذَنْبِیْ کُلَّهٗ دِقَّهٗ وَجِلَّهٗ وَاَوَّلَهٗ وَآخِرَهٗ وَعَلَانِیَتَهٗ وَسِرَّهٗ .

[مسلم ۱/۱۹۱ – رقم : ۱۱۱۲]

ترجمه : اے الله ! اوبخښه ما ته ګناهونه ټول، واړه او غټ او اوّل او آخر، ښکاره او پټ.

فائده : سجده کښے هر قسمه دعا کول جائز دی او ډیرے دعاګانے په یو ځل باندے هم وئیلے شی، ځکه چه رسول الله ﷺ اجازت ورکړیدے او دائے فرمائیلے دی چه بنده الله تعالی ته د سجدے حالت کښے ډیر نزدے وی، نو تاسو دعاګانے ډیرے کوئ په سجده کښے (الله به ستا سو دعاګانے قبلوی).

لیکن په رکوع کښے یوه یوه دعا وئیل پکار دی، کله یوه کله بله، ځکه رسول اکرم ﷺ نه په دغه طریقه نقل شویدی.

(٣) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِیْ ثَنَاءً عَلَیْكَ اَنْتَ كَمَا اَثْنَیْتَ عَلٰی نَفْسِكَ .

[رواه مسلم فی ١/١٩٢ ـ المشكاة ١/٨٤ صحیح الجامع الصغیر ١/٢٧٥ رقم ١٢٨٠]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم ستا په رضا ستا د غضے نه او ستا په روغتیا ستا د عذاب نه، او پناه غواړم پتا باندے ستا نه. زه ستا پوره صفت نشم بیانولے لکه څرنګ چه تا د خپل ځان بیان کړیدے.

(٤) - اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُّ ، وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ اَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِیَ لِلَّذِیْ خَلَقَهٗ وَصَوَّرَهٗ وَشَقَّ سَمْعَهٗ وَبَصَرَهٗ تَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِیْنَ ط

[مسلم رقم : ١٨٤٨، ابوداود: ٧٦٠ - ابن حبان :١٩٧٧- واحمد فی المسند :١/ ٩٥،١٠٢،١١٩]

ترجمه : اے الله ! ما تا دپاره سجده اُوکړه او ما په تا باندے ایمان راوړو او ما ستا تابعداری اُوکړه. زما مخ هغه ذات ته سجده اُوکړه چه دائے پیدا کړیدے او چا چه د هغهٔ شکل جوړ کړیدے، او په هغے کښے ئے غوږونه او سترګے خیرلی دی، برکت والا دے هغه الله چه د تولو پیدا کونکو نه ښائسته پیدا کونکے دے.

فائده : دا په فرض او نفل دواړو کښے راغلے ده او بهترینه دعا ده.

(۵) – سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ .

[النسائی :۱۰۰۲]

(٦) – اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِیْ قَلْبِیْ نُوْرًا وَفِیْ بَصَرِیْ نُوْرًا وَفِیْ سَمْعِیْ نُوْرًا وَعَنْ يَمِيْنِیْ نُوْرًا وَعَنْ يَسَارِیْ نُوْرًا وَفَوْقِیْ نُوْرًا وَتَحْتِیْ نُوْرًا وَاَمَامِیْ نُوْرًا وَخَلْفِیْ نُوْرًا وَاجْعَلْ لِیْ نُوْرًا.

[بخاری : ۲/ ۹۳۵–مسلم :۱/۲۲٦]

(ترجمهٔ مخکښې شویده)

(۷) – سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ ط

[الطبرانی فی الکبیر : ۱۰۳۰۲ – الصحیحة:۳۰۳۲]

(ترجمهٔ مخکښې شویده)

(۸) – سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم : ۱/۱۹۲– کتاب الدعاء للطبرانی : ٦۰۵]

(ترجمهٔ مخکښې شویده)

(۹) – سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ .

[بخاری :۱/۱۱۳- مسلم :۱/۱۹۲- ابو داود:۸۷۷]

(ترجمه ئے مخکښې شویده)

(۱۰) - سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوحِ۔

[مسلم :۱/۱۹۲- ابوداود :۸۷۲- النسائی:۱۰۰۳- کتاب الدعاء للطبرانی: ٥٤٥] (ترجمه ئے مخکښې شویده)

(۱۱) - سُبْحَانَ ذِی الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ ط

[ابو داود : ۸۷۳- النسائی : ۱۰۰٤]

ترجمه : پاکی ده هغه ذات لره چه د غلبې او د بادشاهۍ او د کبر (لویۍ) او عظمت خاوند دے۔

د دوو (۲) سجدو په مینځ کښې دعا

(۱)- اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَاهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ وَارْزُقْنِيْ . [مسلم رقم الحدیث : ۷۰۲٥]

ترجمه : اے الله ! ما ته بخښنه اوکړې او په ما رحم اوکړې او ما جوړ کړې او ما ته هدایت وکړې او ماله روزی راکړې.

فائده : ددې دعا په فرض مانځه کښې لوستل هم په احادیثو کښې راغلې دی، بلکه امام احمدؒ فرمائی چه ددې دعا لوستل واجب دی په ټولو مونځونو کښې - او یا دا دعا :

(۲) - رَبِّ اغْفِرْلِیْ رَبِّ اغْفِرْلِیْ .

[النسائی ج ۱/ ۲٤۷ رقم ۱۰۹۷ ابو داود : ۸۷٤، صحیح]

ترجمه : اے ربه ! ما اوبخښه، اے ربه ! ما اوبخښه .

د تشهد دعاګانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ، اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ، اَلصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ، اَلزَّاكِيَاتُ لِلّٰهِ ، اَلسَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ. شَهِدْتُّ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، شَهِدْتُّ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللّٰهِ ط

[اخرجه مالك :۱/۷۳]

ترجمه :شروع کوم په نوم د الله تعالیٰ، قولی عبادتونه د الله دپاره دی، بدنی عبادتونه د الله دپاره دی، ټول ښه اخلاق او عملونه د الله دپاره دی، سلام دِے وی په نبی (صلی الله علیه وسلم) باندے او د الله رحمتونه او برکتونه (دِے وی) سلام دِے وی په مونږ باندے او په بندګانو د الله باندے چه نیکان دی۔ ما ګواهی کړیده چه نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله نه، ما ګواهی کړیده چه نبی علیه السلام د الله رسول دے۔

(۲) - اَلتَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ط

[مسلم :۱/ ۷٤ - ابوداود :۹۷٤- الطبرانی فی الکبیر : ۱۰۹۹٦- السنن الکبریٰ : ۲۸۹۱- ابن ماجه : ۹۰۰]

ترجمه : د ژبے ټول مبارك عبادتونه او بدنی او مالی عبادتونه د الله دپاره دی. سلام دِے وی په تا باندے اے نبی ! او د الله رحمتونه او برکتونه دِے وی. سلام دِے وی په مونږ باندے او د الله په نیکانو بندګانو باندے. ګواهی کوم چه نشته حقدار د بندګئ سویٰ د هغهٔ نه او محمد (صلی الله علیه وسلم) د الله رسول دے.

(۳) - اَلتَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

[مسلم ۱/ ۱۷٤، ابوداود : ۹۷۲، النسائی :۱۱۲۲، الطبرانی فی الکبیر :۱۱٤۰٦]

ترجمه : د ژبے ټول پاك عبادتونه او بدنی عبادتونه الله دپاره دی،

سلام دِې وي په تا باندې اې د الله نبي ! او د هغهٔ رحمت او د هغهٔ برکتونه دِې وي. زهٔ ګواهي کوم چه د الله نه سوئ بل څوك حقدار د بندګئ نشته او محمد (صلی الله علیه وسلم) د هغهٔ بنده او رسول دې.

(۴) - اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ، اَلزَّاكِيَاتُ لِلّٰهِ، الطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ الصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

[اخرجه مالك : ۱/ ۹۰- السنن الكبرئ : ۲۹۰۵]

ترجمه :ټول قولي عبادتونه الله دپاره دي، ټول ښه اخلاق او عملونه الله دپاره دي، پاك مالي عبادتونه او فعلي عبادتونه الله دپاره دي، سلام دِې وي په تا باندې اې د الله نبي ! او د هغهٔ رحمتونه او د هغهٔ برکتونه دِې وي. سلام دِې وي په مونږ باندې او د الله په نيکانو بندګانو باندې. زهٔ ګواهي کوم چه نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله نه او ګواهي کوم چه محمد (صلی الله علیه وسلم) د هغهٔ بنده او د هغهٔ رسول دې.

(۵) - اَلتَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ الزَّاكِيَاتُ لِلّٰهِ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ

مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِیُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ ط

[اخرجه مالك فی الموطأ :۱/۹۱، سنن كبرىٰ : ۲۹۰۷]

ددے ترجمه هم د مخکښے په شان ده۔

(٦) - اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِیُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

[مسلم :۱/۱۷۳- النسائی : ۱۱۱٤- ترمذی : ۲۸۹]

ترجمه : د ژبے ټول عبادتونه (پیش کشیانے، تحفے) او مونځونه (یا رحمتونه یا دعاګانے او عاجزیانے) او ټول پاك کلمات خاص الله دپاره دی الخ۔

فائده : حدیث کښے راغلی : کله چه یو تن په تاسو کښے دا درود اُووائی نو په آسمان او زمکه کښے ټول نیکانو بندګانو ته ددے اثر رسیږی او دیته تشهد د عبد الله بن مسعود رضی الله عنه وائی۔

فائده : د تشهد ډیر الفاظ راغلی دی لکه څرنګه چه د حدیثونو په کتابونو کښے دی، هر لفظ وئیل جائز دی، البته د ابن مسعود ﷛ تشهد کوم چه آخر (٦) نمبر کښے ذکر شو هغه د ټولو نه غوره دے، ځکه چه د صحیحینو په روایت کښے راغلے دے۔

د التحیات او درود نه پس دعاګانې

فائده : حدیث کښې راغلي چه دې مقام کښې (یعنی د مانځه په آخر کښې) تاسو ته چه کومه دعا خوښه وي هغه کوئ! لیکن کومه دعا چه قرآن او حدیث کښې ذکر وي هغه وئیل ډېر غوره دي، ځکه دیکښې د وحي برکت وي. بعضې د هغې نه دا دي :-

(١) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِیْحِ الدَّجَّالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْیَا وَالْمَمَاتِ .

[ابن ماجه ٢/ ٣٢٦ رقم ٣٨٤٠]

ترجمه : اے الله! زه پناه غواړم پتا د عذاب د جهنم نه او پناه غواړم پتا د عذاب د قبر نه او پناه غواړم پتا د فتنې د دجّال نه، او پناه غواړم پتا د فتنې د ژوند او د مرګ نه.

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ صحابه کرامو ته پداسې اهتمام سره ورزده کوله لکه څرنګ چه به ئې د قرآن مجید یو سورت ورخودلو، او پدې دعا به ئې حکم کولو چه دا ضرور وایئ، دا وجه ده چه بعض علماء ددې دعا لوستل واجب ګنړي لکه مسلم ١/ ٢١٨- کښې راغلي چه طاووس رحمه الله پخپل ځوی مونځ دوباره کړے وو ځکه چه هغه دا دعا پریخې وه، نو ددې دعا وئیل ضرور پکار دي.

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ ظُلْمًا كَثِيْرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ فَاغْفِرْ لِیْ مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِیْ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ .

[بخاری ۱/۱۱۵ ـ مسلم ۱/۲۱۷]

ترجمه : اے الله ! ما ډیر ظلم کړے پخپل ځان او نه بخنبے گناهونه (هیڅوك) مگر ته، نو ما ته بخښنه اوکړه، داسے بخښنه چه ستا د طرفه وی او رحم اوکړے په ما ځکه ته بخښونکے مهربان ئې.

فائده : ابوبکر صدیق رضی الله عنه د رسول اکرم ﷺ نه مطالبه اوکړه چه ماته یوه دعا را اوښایه چه په مانځه کښے ئے وایم نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا اوخودله.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنِّیْ اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

[مسلم رقم : ۱۸٤۸، ابو داود رقم : ۷٦۰]

ترجمه : اے الله ! اوبخښه ماته گناهونه ځما، هغه چه مخکښے مے کړیدی او هغه چه روسته مے کړیدی او هغه چه پټ مے کړیدی او هغه چه ښکاره مے کړی او هغه چه ما زیاتے کړے او هغه چه ته پرے ځما نه ښه پو هیږے، ته مخکښے کونکے ئے او ته روسته کونکے ئے، نشته حقدار د بندگئ سوا ستا نه.

(۴) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

[اخرجه ابوداود واحمد ج ۳/۴۷۴ـ وابن ماجة فی الاقامة وابن خزیمة ۵۲۵- وسنده صحیح]

ترجمه : اے الله ! زه تا نه جنت غواړم او پناه غواړم پتا سره د اور نه.

فائده : یو بانډے والا سړی اووئیل : اے د الله رسوله ! زۀ ستا او د معاذ بن جبل ﷺ په آواز نۀ پوهیږم چه تاسو کومه دعا کوئ لیکن زه د جنت او د جهنم دعا کومه نو نبی علیه السلام اوفرمائیل : (حَوْلَهُمَا نُدَنْدِنُ) یعنی مونږ هم د جنت او دوزخ متعلق دعا کوو.

فائده ۲: د التحیات نه پس ډیرے دعا ګانے جمع کول جائز دی.

(۵) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِیْحِ الدَّجَّالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْیَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ ط

[بخاری :۱/ ۱۱۵- مسلم :۱/۲۱۷- ابوداود : ۸۸۰- والترمذی فی الدعوات والنسائی فی السهو واحمد فی المسند ۲/۸۹، ۲۰۷]

ترجمه : اے الله ! زۀ پناه غواړم په تا سره د عذاب د قبر نه او پناه غواړم په تا سره د مسیح دجال د فتنے نه او پناه غواړم په تا سره د فتنے د ژوند او فتنے د مرګ نه۔ اے الله ! د ګناه او د قرض نه په تا

پورے پناه غوارم۔

فائده : يو صحابي وويل : اے د الله رسوله ! تاسو د قرض نه ډیره پناه غواړئ ؟ هغوی وفرمایل : د قرض په وجه قرضدار چه کله خبره کوی نو دروغ وائی او چه کله وعده کوی نو خلاف کوی (په دے وجه زۀ دا دعا کوم)۔

د سلام اړولو نه روستو دعاګانے

(۱) – اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ

(د الله تعالی نه بخښنه غوارم) درے (۳) ځله.

(مسلم ۱/ ۲۱۸]

(۲) – اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .

ترجمه : اے الله ! ته سلام ئے، او ستا د طرف نه سلامتيا ده، برکت اچونکے ته ئے، اے خاوند د لويئ او دعزت.

فائده : دا حديث مسلم ۱/ ۲۱۸ او مشكاة ۱/ ۸۸- ذکر کړیدے. پدے کتبے بعض خلق دا الفاظ زیاتوی :

وَاِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ فَحَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَاَدْخِلْنَا دَارَكَ دَارَ السَّلَامِ .

دا الفاظ ندی وئیل پکار ځکه دا د ځان نه جوړ شویدی، احادیثو کتبے دا ندی ثابت اُوګوره .

[مرقات ۲/۳۵۸]۔

(۳) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ . اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

[بخاری ج ۱/۱۱۷ رقم: ۸۴۴]

(دا دعا مخکښې تیره شویده)

فائده : دا دعا هم د فرض مانځه نه روستو وئیل پکار دی، او په پټه ئے وئیل پکار دی، په کوم روایت د مشکوه کښ چه راځی چه رسول الله ﷺ به دا دعا په زوره وئیله نو دا جمله په دغه حدیث د مسلم ۱/۲۱۸ - کښې نشته دے او مشکاة ۱/۸۸ - نقل د مسلم نه کړیدے۔

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُرَدَّ اِلٰى اَرْذَلِ الْعُمُرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ.

[بخاری: ۱/ ۱۱۵ رقم: ۶۳۷۴]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم پتا د بزدلئ نه، او پناه غواړم پتا د کنجوسئ نه ، او پناه غواړم پتا د ذلیل عمر (بوډا والی) نه، او پناه غواړم پتا د فتنے د دنیا، او د عذاب د قبر نه .

فائده : رسول اکرم ﷺ به د هر فرض مانځه نه پس دا دعاګانے

لوستلی، نو سنت دا دی چه انسان دا د فرضونه پس لولی او د سنت مانځه نه پس ئے وئیل ندی پکار.

(۵) – آیَةُ الْکُرْسِی د فرض مانځه نه پس ډیر فضیلت لری، چه انسان ئے اولولی، لکه مخکښے تیر شو.

(۶) – (۳۳) ځله – سُبْحَانَ اللّٰهِ.

(۳۳) – ځله – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ.

او (۳۴) ځله – اَللّٰهُ اَکْبَرُ.

فائده: (۳۳) – ځله – اللّٰهُ اَکْبَر – که چا اولوستلو او بیا ئے ورسره دا راتلونکے دعا اولوستله:

لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰـهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِیْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ.

(بخاری: ۱/۱۱۶ – مسلم ۱/۲۱۹ رقم: ۱۳۸۰]

نو الله پاك به دده ګناهونه معاف کړی، اګرکه د دریاب د زګ په اندازه وی. پدیکښے لس (۱۰) ځله سُبْحَانَ اللّٰهِ، لس (۱۰) ځله – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ او لس (۱۰) ځله – اَللّٰهُ اَکْبَر – لوستل هم د بخاری مسلم په روایت کښے راغلی دی. پدے کښے که په هره یوه طریقه عمل کوے، نو په سنت طریقه عمل دے. دارنګ دا یولس، یولس ځله لوستل هم راغلے دی کما فی مسلم، لیکن هغه صرف په حدیث کښں د سهیل راوی اندراج دے او حدیث نبوی نهٔ دے.

حدیث کښے راځی چه پدے لس لس ځله وئیلو سره پس د هر مانځه نه یو نیم زر (۱۵۰۰) نیکئ ملاویږی.

[ابو داود رقم: ۵۰۶۷ المشکوة ۱/ ۲۱۱]

(۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ ط [نسائی، رقم ۵۰۴۸]

ترجمه : اے الله ! زۀ پناه غواړم په تا سره د کفر او فقر (غریبئ) او د قبر د عذاب نه.

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِيْنِ وَاَنْ تَغْفِرَ لِیْ وَتَرْحَمَنِیْ وَاِذَا اَرَدْتَّ فِتْنَةً فِیْ قَوْمٍ فَتَوَفَّنِیْ غَيْرَ مَفْتُوْنٍ وَاَسْئَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُّحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِیْ اِلٰی حُبِّكَ

[الترمذی رقم: ۳۲۳۵، وصحیح الجامع الصغیر ۱/ ۷۲ والحدیث صحیح]

ترجمه : اے الله ! زه غواړم ستا نه نیک کار کول او پریخودل د گناهونو او مینه د مسکینانو سره، او غواړم ستا نه چه بخښنه اوکړه ما ته او رحم اوکړه په ما باندے . او کله چه ته په یو قوم باندے د امتحان اراده اوکړے نو ما واخله، پداسے حال کښے چه په ما باندے امتحان رانشی، او غواړم ستا نه ستا مینه او مینه د هغه چا چه تا سره مینه کوی او مینه د هغه عمل چه ستا مینے ته مے نزدے کړی.

فائده : حدیث کښے راځی : الله تعالی نبی اکرم ﷺ ته براهِ راست (بلا واسطه) فرمائیلی وو چه کله مونځ اوکړے نو دغه دعا

وایه او رسول الله ﷺ خپل امت ته فرمائی : [إِنَّهَا حَقٌّ فَادْرُسُوهَا ثُمَّ تَعَلَّمُوهَا] چه دا حق روایت دے نو دا لولئ او خامخائے زده کړئ !۔

(۹) — سُوْرَةُ الْإِخْلَاص او سُوْرَةُ الْفَلَق او سُوْرَةُ النَّاس. [ترمذی رقم ۳۰۷۹]

(۱۰) — لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْـدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۔ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِـاللّٰهِ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰـهُ وَلَا نَعْبُدُ اِلَّا اِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ ۔ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ .

[رواه مسلم : ۲۱۸/۱ رقم : ۱۳۷۱ – ابوداود : ۱۵۰٦ – النسائی : ۱۲۷۱ – واحمد فی المسند : ٤/٤،٥ –صحيح ابن حبان : ۲۰۰۸/۲۰۰۹]

ترجمه : نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله نه، هغه ایکی یواځے دے، د هغۀ هیڅوك برخه دار نشته، هغۀ دپاره بادشاهی ده او هغۀ دپاره ټول د کمال صفتونه دی او هغه په هر څیز باندے قادر دے، نشته د ګناه نه بچ کیدل او نشته په نیکئ باندے طاقت مګر په الله سره دے، نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله نه او مونږ د هغۀ نه سوئ د بل د چا بندګی نۀ کوو، د هغۀ دپاره ټول نعمتونه دی او د هغۀ دپاره ټوله مهربانی ده او د هغۀ دپاره ټول ښه صفتونه دی۔ د الله نه سوئ بل حقدار د بندګئ نشته، خالص کونکی یو هغۀ دپاره

بلنه اګر چه بد ئے ګنړی کافران۔

فائده: دا دعـا په اُوچت آواز سره لوستل سنت دی، لکه څرنګ چه په حدیث د مسلم کښې دی یُهَلِّلُ بِهِنَّ۔یعنی آواز به ئے پرې پورته کولو۔

(۱۱) – اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ، وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنِّیْ اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم رقم: ۱۸٤۸، و ابوداود: ۱۵۰۹]

(ترجمه ئے مخکښې ذکر شویده)

(۱۲) – اَللّٰهُمَّ اَعِنِّیْ عَلٰی ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ط

[صحیح: ابوداود: ۱۵۲۲]

ترجمه: اے الله! ما سره ستا په ذکر او ستا په شکر او ستا په ښائسته عبادت باندے مدد وکړه۔

(۱۳) – رَبِّ قِنِیْ عَذَابَكَ یَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ ط

[مسلم رقم: ۱٦۷٦ – ابوداود رقم: ۵۰٤۷، والترغیب والترهیب: ٤۹۷]

ترجمه: اے ربه! ما د خپل عذاب نه بچ وساته په هغه ورځ چه ته به خپل بندګان راپورته کوے۔

(۱٤) – اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ، وَتُبْ عَلَیَّ، اِنَّكَ اَنْتَ

التَّوَّابُ الْغَفُوْرُ ط

[السنن الکبری للنسائی رقم: ۹۸۵۱) مسند ابن ابی شیبة ۱/۷۱/۲،
الصحیحة برقم: ۲۶۰۳]

ترجمه : اے الله ! ما ته بخنه وکړه او ما باندے رحم وکړه یقیناً ته توبه قبلونکے ډیره بخنه کونکے ئے۔

فائده : رسول الله ﷺ دا ذکر د فرض مانځه نه روستو سل کرته کړیدے۔ او په روایت د الادب المفرد (۶۱۹) د بخاری کښے دی چه د صلاة الضحیٰ نه روستوئے سل کرته ولوستلو۔ (واسناده صحیح)

(۱۵) – اَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَاَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ، وَاَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ، وَاَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ فِتْنَةِ الْاَعْوَرِ الْكَذَّابِ ط

[صحیح : مسند احمد رقم: ۲۶۶۷، طبرانی فی الکبیر : ۱۲۷۷۹]

ترجمه : په الله پورے پناه غواړم د عذاب د قبر نه او په الله پورے پناه غواړم د عذاب د اُور نه او په الله پورے پناه غواړم د فتنو نه، ښکاره وی او که پټے، او په الله پورے پناه غواړم د فتنے د کاڼړی دروغجن نه (یعنی دجال نه)۔

فائده : دا دعاء د مانځه په آخر کښے لوستلے شی او د مانځه نه روستو هم۔

د وترو دعاءِ قنوت

(۱) - اَللّٰهُمَّ اهْدِنِیْ فِیْمَنْ هَدَیْتَ وَعَافِنِیْ فِیْمَنْ عَافَیْتَ وَتَوَلَّنِیْ فِیْمَنْ تَوَلَّیْتَ وَبَارِكْ لِیْ فِیْمَا اَعْطَیْتَ وَقِنِیْ شَرَّ مَا قَضَیْتَ فَاِنَّكَ تَقْضِیْ وَلَا یُقْضٰی عَلَیْكَ اِنَّهٗ لَا یَذِلُّ مَنْ وَّالَیْتَ وَلَا یَعِزُّ مَنْ عَادَیْتَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَیْتَ .

[النسائی رقم : ۱۷۲۵و ابوداود رقم : ۱٤۲۷، صحیح]

ترجمه : ای الله ! هدایت اوکړه ما ته په هغه چاکښې چه تا ورته هدایت کړیدے او جوړ اوساته ما (په دنیا او آخرت کښې) په هغه خلقو کښې چه تا روغ ساتلی دی، او دوستی اوکړه ما سره په هغه خلقو کښې چه تاورسره دوستی کړیده - او برکت واچوه ما دپاره په هغه څه کښې چه تا راکړیدی او اوساته مالره د شر د فیصلے ستا نه، یقینا ته فیصله کوے او ستا په مقابله کښې څوك فیصله نشی کولے، یقینا نه ذلیل کیږی هغه څوك چه ته ورسره مینه اوکړے او نه عزتمن کیږی هغه څوك چه ته ورسره دشمنی اوکړے، برکت اچونکے ته ئے اے ربه زمونږ او اوچت ئے ته .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِیْ

ثَنَاءً عَلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ .

[صحيح : ابوداود رقم ١٤٢٩ ـ الترمذی رقم : ٣٥٦٦]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غوارم ستا په رضا، ستا د غصے نه او ستا په عافیت، ستا د عذاب نه. او پناه غوارم پتا ستا د عذاب نه، زه ستا پوره صفت نشم کولے، ته هم هغسے ئے څنګه چه تا د خپل ځان صفت کړیدے .

فائده : د رسول الله ﷺ نه دغه مذکوره دعا په صحیح سنده سره په وترو کښے هم ثابته ده لکه په روایت د ابوداود کښے (فِیْ آخِرِ وِتْرِهٖ) الفاظ دی. او د وترو د سلام ګرځولو نه پس هم ثابته ده . د نسائی په بعض روایاتو کښے دی: اِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهٖ، وَتَبَوَّأَ مَضْجَعَهٗ. یعنی کله چه به د وترو نه فارغ شو او په بستره به ئے ډډه اولګوله . (علی القاریؒ)

(مرعاة المفاتيح ٤/٢٨٩ - باب الوتر).

د وتر مانځه نه پس دعا

(۱) – سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوْسِ

ترجمه : پاکی ده الله لره چه ډیر زیات پاك بادشاه دے .

فائده : حدیث کښے راځی رسول الله ﷺ به چه کله د وترو نه فارغ شو نو درے ځله به ئے دغه دعا لوستله او په دریم ځل به ئے د مذکوره دعا سره –رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوْحِ – یوځائے کړو او لږ په اوچت آواز به ئے وئیله .

[ابو داود رقم ۱۱۳۰ ـ النسائی رقم ۱٦۵۲ ـ وهو حدیث صحیح]

قنوت نازله

کله چه په مسلمانانو څه حادثه د دشمن د طرف نه راشی (نعوذ بالله منها) نو په مانځه کښې به د رکوع نه پس دعا (ښیرے) کوی، او پدے مقام کښې هره دعا لوستلے شی او احادیثو کښې د قنوت نازله دا لاندینی الفاظ راغلی دی:

(۱) – اَللّٰهُمَّ الْعَنْ عَلٰى فُلَانٍ .

ترجمه: اے الله! په فلانی لعنت اوکړه (نوم به ئے واخلی)

(۲) – اَللّٰهُمَّ عَلَيْكَ بِفُلَانٍ .

ترجمه: اے الله! فلانے را اونیسه (نوم به ئے واخلی)

(۳) – اَللّٰهُمَّ اَنْجِ فُلَانًا وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ .

ترجمه: اے الله! فلانے، او کمزوری مومنان د ظالمانو د لاسه خلاص کړه!.

(۴) – اَللّٰهُمَّ اشْدُدْ وَطْاَتَكَ عَلٰى فُلَانٍ وَاجْعَلْهَا عَلَيْهِمْ سِنِيْنَ كَسِنِيْ يُوْسُفَ .

ترجمه: اے الله! فلانے (قوم) سخت را اونیسه او په دوئ د

قحط کلونه راوله، لکه د یوسف علیه السلام زمانه کښې چه څرنګ قحط راغلے وو.

(۵) – اَللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيْعَ الْحِسَابِ، اَللّٰهُمَّ اهْزِمِ الْاَحْزَابَ اَللّٰهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ.

ترجمه : اے الله ! نازلونکے د کتاب ئے جلد حساب کونکے ئے. اے الله ! شکست ورکړه ډلو د کافرانو ته. اے الله ! شکست ورکړه او پریشانه ئے کړه او زلزله پرے راوله.

(٦) – اَللّٰهُمَّ مَزِّقْهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ .

ترجمه : اے الله ! ذرّه ذرّه کړه دوئ په پوره ذرّه کولو سره.

(۷) – اَللّٰهُمَّ اَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تُبْقِ مِنْهُمْ اَحَدًا .

ترجمه : اے الله ! ته یو یو هلاك کړه دوئ – او اووژنه دوئ لره ټکړے ټکړے، او یو کس ترے (هم ژوندے) مه پریږده.

فائده : دا تمام روایات بخاری ۴۱۱/۱ – او ۵٦۹/۲ ـ راوړیدی.

(۸) – اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِيْنُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَخْلَعُ مَنْ يَّفْجُرُكَ. اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ نُصَلِّىْ وَنَسْجُدُ وَاِلَيْكَ نَسْعٰى وَنَحْفِدُ، نَرْجُوْا رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ، اِنَّ عَذَابَكَ الْجِدَّ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ ج،

اَللّٰهُمَّ عَذِّبِ الْكَفَرَةَ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِكَ وَيُكَذِّبُوْنَ رُسُلَكَ وَيَقْتُلُوْنَ أَوْلِيَائَكَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ، وَأَصْلِحْ ذَاتَ بَيْنِهِمْ وَاَلِّفْ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَاجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْإِيْمَانَ وَالْحِكْمَةَ وَثَبِّتْهُمْ عَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَوْزِعْهُمْ اَنْ يُوْفُوْا بِعَهْدِكَ الَّذِيْ عَاهَدْتَّهُمْ عَلَيْهِ، وَانْصُرْهُمْ عَلٰى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِمْ، اِلٰهَ الْحَقِّ ! وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

[مصنف عبد الرزاق رقم : ۴۹۸۲، الاذكار المنتخبة من كلام سيد الابرار (ﷺ) : ص۵۸ - والبيهقی فی السنن الكبری : ۲/ ۲۱۰]

ترجمه : اے الله ! مونږ ستا نه مدد غواړو او ستا نه بخښنه غواړو او ستا ناشکرئ نه ځان ساتو او په تا ايمان لرو او جدا کيږو د هغه چا نه چه ستا نافرمانی کوی۔ اے الله ! خاص مونږ ستا بندګی کوو او خاص تا دپاره مونځ او سجده کوو او ستا اړخ ته رازغلو او خدمت دپاره حاضريږو۔ ستا د رحمت اميد واريو او ستا د عذاب نه يريږو۔ بيشکه ستا يقينی عذاب کافرانو ته رسيدونکے دے، اے الله ! هغه کافرانو ته عذاب ورکړه چه ستا د لارے نه منع کول کوی او ستا د رسولانو تکذيب کوی او ستا دوستان وژنی۔ اے الله ! نارينه او زنانه مؤمنانو ته بخښنه اُوکړه او د دوئ ترمينځ اصلاح اُوکړه او د

دوئ د زړونو ترمينځ محبت پيدا کړه او د دوئ په زړونو کښې ايمان او حکمت پيدا کړه او دوئ په دين د رسول الله ﷺ باندې مضبوطه کړه او دوئ ته توفيق ورکړه چه ستا لوظونه پوره کړي کوم چه تا دوئ سره کړيدي او دوئ سره ستا د دشمنانو او د دوئ د دشمنانو په مقابله کښې مدد اُوکړه. اې حق معبوده ! او مونږ د دوئ نه اوګرځوه.

فائده : د قنوتِ نازله الفاظ هر مانځه کښې وئيل جائز دي، د جمع تخصيص پکښې نشته بلکه يواځې مونځ کونکے ئې هم وئيلے شي. مصنف عبد الرزاق کښې اُوګوره.

د سحر مانځه نه پس اذکار

(۱) - لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِى وَيُمِيْتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ط (سل (۱۰۰) کرته)

[المعجم الكبير : ۷۰۷۵ وابن السنى رقم ۱٤۲ - الصحيحة : ۲٦٦٤]

ترجمه : نشته حقدار د بندګۍ سوئ د الله نه، يواځې دے، هيڅ شريك ورله نشته، خاص د هغهٔ دپاره بادشاهي ده او خاص د هغهٔ دپاره حمدونه دي، هغه ژوندي کول او مړهٔ کول کوي، خاص د هغهٔ په لاس کښې ټول خيرونه دي، او هغه په هر شي باندې قدرت

لرونکے دے۔

فائده : حدیث کښې راغلي دي چا چه د سهار مانځه نه پس دا ذکر سل (۱۰۰) کرته اُولوستو په داسے حال کښې چه په خپل ځائے ناست وی او خپل هیئت د ناستے ئے نۀ وی بدل کړے، نو په دغه ورځ به ددۀ نه بهتر عمل والا هیڅوك نۀ وی مګر هغه څوك چه ددۀ په شان عمل وکړی یا ددے نه زیات وکړی۔

(۲) ۔ سُبْحَانَ اللّٰهِ سل (۱۰۰) کرته۔

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سل (۱۰۰) کرته۔

[النسائی : ۱۲۸۲ صحیح الاسناد، البانی]

فائده : حدیث کښې دی : رسول الله ﷺ وفرمایل : چا چه د سهار مانځه نه روستو دا مخکښې اذکار وکړل نو د هغۀ ګناهونه به معاف شی اګرکه د سمندر د زګ برابر وی۔

(۳) ۔ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَیِّبًا وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا ط

[ابن ماجه :۹۲۵ – ابن السنی:۵٤ – احمد : (۲٦۷۳۰) (۲۷۲٦٦) صحیح]

ترجمه : اے الله ! زۀ تا نه فائده من علم او مزیدار (حلال) رزق او قبول شوے عمل غواړم۔

فائده : حدیث کښې دی چه رسول الله ﷺ به دا دعاء د سهار مانځه د سلام ګرځولو نه پس لوستله۔ (نفس المصدر)

(۴) – اَللّٰهُمَّ بِكَ اُحَاوِلُ وَبِكَ اُصَاوِلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحیح : ابن السنی : ۱۱۷ – واحمد : ٤/۳۳۲،۳۳۳ ٦/١٦ –والدارمی ۲/۲۱٦ – وابن حبان : ۱۹۷۵/۲۰۲۷ – والطبرانی فی الکبیر : ۷۳۱۸]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا نه د خپلو مقصدونو کامیابی غواړم او هم ستا په مدد سره په دشمنانو باندے حمله کوم او هم ستا په مدد سره جهاد کوم۔

فائده : بعض علماء وائی چه دا دعا د چاشت مانځه نه روستو لوستل پکار دی لیکن صحیح دا ده چه د سهار فرض مانځه نه روستو لوستلے شی لکه چه په ابن السنی : رقم (۱۱۷) کښے دی۔

د سهار او ماښام مانځه نه پس (۱۰) کرته لوستلو ذکر

لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَـهٗ، لَـهُ الْمُلْكُ وَلَـهُ الْحَمْدُ يُحْيِ وَيُمِيْتُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ .

[صحیح الترغیب والترهیب : ٤٧٢ و ٤٧٧ حسن لغیره]

فائده : حدیث کښے راغلی دی : چا چه د سهار او ماښام مانځه نه روستو (۱۰) کرته دا ذکر وکړو نو د هغهٔ دپاره به لس (۱۰)

نیکئ ولیکلے شی، او لس (۱۰) گناهونه به ئے معاف شی او د هغهٔ دپاره به د هرے سختئ او مصیبت نه پرده او بچاؤ جوړ شی او د شیطانِ مردود نه به هم ورته بچاؤ حاصل شی او د شرك نه سوی هیڅ گناه به دهٔ لره راونهٔ نیسی او په عمل کښے به ددهٔ نه هیڅوك بهتر نهٔ وی مگر هغه چه ددهٔ په شان عمل وکړی یائے ددهٔ نه زیات وکړی۔

په سفر کښې د صبا صادق لیدو وخت کښې دعا

سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللهِ وَنِعْمَتِهٖ وَحُسْنِ بَلَائِهٖ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبْنَا فَأَفْضِلْ عَلَيْنَا عَائِذًا بِاللهِ مِنَ النَّارِ ط

[مسلم رقم: ۷۰۷۵، المستدرك رقم: ۱٦۷۸ ـ ابو داود رقم (۵۰۸۸)]

ترجمه: گواهی اُوکړه گواهی کونکی د الله د صفت او د هغهٔ د نعمت او په مونږ باندے د هغهٔ د ښائسته احسان۔ اے ربه زمونږ! تهٔ زمونږ سره ملگرے شه او په مونږ باندے فضل اُوکړه، پدے دا کولو سره زهٔ د دوزخ نه په الله سره پناه غواړم۔

فائده: بهترینه دعا ده، په سفر کښے لوستلے شی، په روایت د ابو داود کښے د (رَبَّنَا) په ځائے (اَللّٰهُمَّ) لفظ راغلے دے، ددے نه علاوه د (صحیح ابن خزیمة :: ۲۵۷۱) په روایت کښے د (عَائِذًا) په ځائے د

(سترًا) لفظ راغلی دے او پدے کښې د دریے کرته په اُوچت آواز سره لوستلو ذکر راغلی دے۔

کله چه سپوږمۍ راخیژی

اَعُوْذُ بِاللهِ مِنْ شَرِّ هٰذَا الْغَاسِقِ اِذَا وَقَبَ .

[صحیح : ابوداود : ۳۳۶۶ ابن السنی : ٦٤٨- احمد : ٦/٦١، ٢٠٦،
٢٣٧]

ترجمه : زهٔ په الله پورے ددے راخوریدونکے شپے د شر نه پناه غوارم۔

فائده : رسول الله ﷺ عائشے رضی الله عنها ته وفرمایل : تَعَوَّذِیْ بِاللهِ مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ یَعْنِی الْقَمَرَ. یعنی الله پورے پناهی طلب کره ددے راخوریدونکے شپے د شر نه۔ (یعنی د سپوږمۍ نه چه دا د شپے د راتللو نښه ده) [صحیح الکلم الطیب : ١٥٨]

د نوے میاشتے د لیدلو دعاګانے

کله چه سپوږمۍ اُووینی نو اَللّٰهُ اَکْبَرُ - وئیل پکار دی او بیا دا دعا لوستل پکار دی :

اَللّٰهُمَّ اَهِلَّهٗ عَلَیْنَا بِالْیُمْنِ وَالْاِیْمَانِ

وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ رَبِّیْ وَرَبُّكَ اللّٰهُ

ترجمه: اے الله! را اوخیژه وه (دا میاشت) په مونږه باندې په برکت او په ایمان او په سلامتیا او اسلام کښې، رب زما او رب ستا الله تعالیٰ دے۔

[الترمذی: ٣٦٩٥- الحاکم: ٤/٢٨٥- احمد: ١/١٦٢- ابن السنی: ٦٤١- الصحیحة: ١٨١٦، فیه سلیمان بن سفیان ضعیف ولکن الحدیث صحیح لکثرة شواهده، البانی]

نوټ: د ابن السنی په روایت کښې د (بِالْیُمْنِ) په ځائے (بِالْأَمْنِ) لفظ راغلے دے۔

د نمر او سپوږمۍ د تندر په وخت دعا

عائشه رضی الله عنها نه په یو اُوږد حدیث کښې د نبی کریم ﷺ نه ارشاد نقل کوی چه هغهٔ وفرمایل:

إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ مِنْ آيَاتِ اللّٰهِ وَإِنَّهُمَا لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهٖ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوْهَا فَكَبِّرُوْا، وَادْعُوا اللّٰهَ وَصَلُّوْا وَتَصَدَّقُوْا.

[بخاری: ١/١٤٢- مسلم ١/٢٩٥- ٢٩٦- جامع الاصول: ٦/ ١٥٦ ٢٦٤]

ترجمه: یقیناً نمر او سپوږمۍ د الله د قدرت نښې دی، او دا دواړه د چا د مرګ او د چا د ژوندی کیدو په وجه تندر نهٔ نیسی (لکه څنګه چه د عربو عقیده وه، بلکه دا د الله د قدرت یوه نښه ده چه

بندګانو ته ئے د عبرت په طور ښائی) نو کله چښ تاسو دا اُووینئ نو تکبیر وایئ او د الله نه دعاء غواړئ او مونځونه کوئ او صدقه ورکوئ۔

فائده۵ : د هر آفت او مصیبت په وخت کښے که کسوف وی یا زلزله وی یا اچانك تیارۂ راشی نو راتلونکی کارونه کول پکار دی :

۱- صدقه کول۔ (یا د صدقے نیت کول، او په ځان باندے د مصیبت په وخت کښے نذر کول چه زۂ به دومره دومره مال صدقه کوم) ځکه چه صدقه هر مصیبت دفع کوی۔

۲- دعا غوښتل۔ ۳- د خپلو ګناهونو نه توبه ویستل او استغفار طلب کول۔ ٤- لا حول ولا قوة الا بالله وئیل۔

۵- غلامان آزادول۔ (مصیبت زده نه تکلیف لرے کول)۔

۶- ډیر مونځونه کول۔ (رسول الله ﷺ باندے به چه کله څه غم او پریشانی راغله مانځه ته به ئے پناهی وړه)۔

۷- الله اکبر وئیل۔ ۸- سبحان الله وئیل۔ ۹- الحمد لله وئیل۔

۱۰- لا اله الا الله وئیل۔

۱۱- صبر کول۔ یعنی جزع فزع او فریاد او چغے نۀ وهل۔

[البخاری ۱/۱٤۵- ابو داود : ۱۱۷۷،۱۱۹۲،۱۱۹۵]

دا کارونه د هر مصیبت په وخت کښے ډیر کار ورکوی۔

د خوراک، څکاک دعاګانې

(۱) – بِسْمِ اللّٰهِ .

[بخاری ۲/۲۰۹ـمسلم ۲/۱۷۲ـ الصحیحة ۱/٦۱۱]

(د الله تعالی په نوم شروع کوم)

فائده : د خوراك شروع كولو په وخت كښې په ذخيره د احاديثو كښې صرف دا الفاظ ثابت دی، پوره بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ د خوراك دپاره چرته هيڅ حديث كښې نشته، ومن ادعى فعليه البيان.

بلكه روايت د طبرانی (۳/۲۱۲)كښې راځی چه :

يَا غُلَامُ اِذَا اَكَلْتَ فَقُلْ بِسْمِ اللّٰهِ وَكُلْ بِيَمِيْنِكَ .

[الصحیحة ۱/٦۱۱و ٦۱٤ـ ۱۱۱ـ مسند احمد ٤/٦۲/٥/٥۷٥]

دارنګ - بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلٰى بَرَكَةِ اللّٰهِ – هم چرته حديث كښې ندی راغلی،

يو روايت د مستدرك (٤/۱۰۷) كښې راغلی دی او هغه هم داسې الفاظ ندی، بلكه داسې دی : كُلُوْا بِسْمِ اللّٰهِ وَبَرَكَةِ اللّٰهِ .

(يعنی د الله په نوم او د الله په بركت خوراك شروع كړئ) نو علماء وائی چه د هغه حديث په سند كښې عبد الله بن كيسان ابو مجاهد راوی دې او هغه منكر الحديث دې : واحاديثه غير محفوظة كما فی الكامل ٤/۱٥٤۷ـ ميزان الاعتدال ۲/٤۷٥ـ تقريب ۱۸٦)ـ

دارنګه پدې کښې دا هم نښته چه تاسو بسم الله وعلی برکة الله ووایئ، بلکه مطلب دا دے چه تاسو خوراك د الله په نوم سره شروع کړئ نو الله به پکښې برکت اچوی۔

که بسم الله په اوله کې هیره شی او د خوراک د شروع نه پس ورته یاده شی نو دا دعا به وائی

بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَآخِرَهٗ .

[ابو داود رقم۷٦۷ـ الترمذی رقم ۱۸۵۸ ـ ابن السنی رقم ٤٥۹]

ترجمه : شروع کوم په نوم د الله تعالی په اوّل او آخر ددے خوراك کښې۔

د خوراک نه روستو دعا

(۱) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنِیْ هٰذَا الطَّعَامَ وَرَزَقَنِیْهِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِّنِّیْ وَلَا قُوَّةٍ .

[ابو داود رقم : ٤٠٢٣ وسنده صحیح]

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دی چه رائے کړو ما ته دا طعام، او روزی ئے کړو ځما، په غیر د طاقت زما نه.

فائده : چا چه دا دعا اولوستله نو مخکنی ټول ګناهونه به ئے معاف شی.

(۲) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِيْراً طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيْهِ غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مُوَدَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا .

[رواه البخاری فی الاطعمة ۸۲۰/۲ رقم : ٥٤٥٨]

ترجمه : صفتونه د کمال الله تعالی لره دی، ډیر، مزیدار، برکت والا. اے الله ! نه دے کافی زمونږ دا طعام، او نه دے رخصت کړے شوے، او نه ترے بے پرواهی ده ربّه زمونږ !.

فائده : کله به چه دسترخوان اوچت کړے شو نو رسول الله ﷺ به دغه دعا لوستله.

(۳) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ (صفتونه د کمال خاص الله لره دی)

[مسلم رقم : ۷۱۰۸]

فائده.: د مسلم شریف په حدیث کښے راځی، الله تعالی د هغه بنده نه خوشحالیږی چه څه خوراك یا څکاك اوکړی او د الله حمد او ثنا پرے اووائی.

(۴) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَ وَسَقٰی وَسَوَّغَهٗ وَجَعَلَ لَهٗ مَخْرَجًا .

[ابو داود رقم ۳۸۵۱ ـ ابن حبان ۱۳۵۱ ـ ابن السنّی رقم ۴۷۰، صحیح]۔

ترجمه : صفتونه د کمال خاص الله لره دی چه خوراك، څکاك ئے راکړو، او تیرئے کړو ځما، او لاره د وتلو ئے ورله اوکرځوله.

فائده : دا دعا به دخوراك او د اوبو څکلو نه پس وئیلے شی. او دا دعا د هغه مشهورے دعا نه بهتره ده چه :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ .

ځکه دغه حدیث ضعیف دے د ابو سعید مولیٰ پکښے مجهول دے او لفظ د (مِنْ) هم پکښے نشته او حدیث مضطرب هم دے.

(۵) – اَللّٰهُمَّ اَطْعَمْتَ وَاَسْقَیْتَ، وَاَغْنَیْتَ وَاَقْنَیْتَ وَهَدَیْتَ وَاَحْیَیْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلٰی مَا اَعْطَیْتَ .

[احمد : ١٦٦٤٦، ابن السنی رقم٤٦٥ ـ الصحیحة رقم ٧١ ـ وسنده صحیح]

ترجمه : اے الله ! تا خوراك او څکاك راکړو او تا زه بے پرواه کړم، او تا قناعت (صبر) راکړو، او هدایت دِے اوکړو، او ژوندی کول ته کوئے، پس تا لره صفتو نه دی په هغه څه چه تا راکړیدی.

د اُوبو څکلو مستقله دعا

(۱) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

صرف وئیل دی، او مخکښے څلورم نمبر دعا تیره شوه هغه وئیل پکار دی)-

میلمه به کور والا ته دا دعا کوی

(۱) – اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِیْمَا رَزَقْتَهُمْ وَاغْفِرْ لَهُمْ

وَارْحَمْهُمْ

[مسلم ۲/۱۸۰ په روایت کښې - فَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ راغلي دي،

ابن السنی رقم ٤٧٦، روایت کښې وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ راغلي دي)

ترجمه : اې الله! برکت وا چوې دوئ دپاره په هغه څه کښې چه تا ورکړيدی دوئ ته، او بخښنه ورته اوکړه او رحم پرې اوکړه.

(۲) - اَكَلَ طَعَامَكُمُ الْاَبْـرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ وَاَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الصَّائِمُوْنَ.

[ابوداود رقم ۳۸۵٤ - ابن السنی ٤٨٢ - احمد ۳/۱۳۸ رقم: ۱۲٤۲۹، صحيح]

ترجمه : اُوِدې خوری طعام ستاسو نيکان خلق، او بخښنه دِې اوغواړی تاسو دپاره ملائك، او روْژه دِې ماته کړی تاسو کره روژه دار.

فائده : دا دعا به ميلمه کور والو ته کوی، برابره ده چه ميلمه روژه دار وی او که نه.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اَطْعِمْ مَنْ اَطْعَمَنِیْ وَاسْقِ مَنْ سَقَانِیْ.

[مسلم ۲/۱۸٤ رقم: ۵٤٨۳، مسند احمد: ۲۳۸۶۰]

ترجمه : اې الله! خوراك ورکړې هغه چا ته چه ماته ئې خوراك راکړو، او څکاك ورکړې هغه چا ته چه ماته ئې څکاك راکړو.

د پیو (شودو) څکلو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَزِدْنَا مِنْهُ.

[ابو داود رقم: ۳۷۳۲، احمد: ۱۹۷۸، (ابن السنی رقم ٤٧٤) اسناد حسن، البانی وشعیب]

ترجمه : اے الله! برکت واچوے مونږ ته پدے کښے او ددے نه زیات راکړے مونږ ته.

فائده : حدیث کښے راځی: کله چه یو انسان ته الله تعالی خوراك ورکړی نو داسے دعا دِے اوکړی:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَاَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ

او کله چه پئ اوڅکی نو دغه مذکوره دعا دِ اووائی. (نفس المصدر)

د نوے میوے د خوراک په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْ ثِمَارِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِيْ مَدِيْنَتِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِيْ صَاعِنَا وَمُدِّنَا.

[ترمذی رقم (٣٤٥٤) ابن ماجه رقم ۳۳۲۹، صحیح]

ترجمه : اے الله! برکت واچوه په میوو زمونږ کښے او برکت واچوه مونږ له په ښار زمونږ کښے او برکت واچوه مونږ له په درئ،

او په سیر زمونږ کښې.

فائده: کله به چه نوې میوه رسول الله ﷺ ته راوړے شوه نو هغوی به لاس کښې واخسته او دغه دعا به ئے اولوستله، بیا به ئے حاضر خلقو کښې یو وړوکی ماشوم ته ورکړه.

د روژه ماتی (افطار) دعا

(۱) - ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوْقُ وَثَبَتَ الْاَجْرُ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰی.

[ابو داود رقم ۲۳۵۱ ـ وسنده حسن]

ترجمه: تنده ختمه شوه او لامده شو رګونه، او ثابت شو ثواب ان شاء الله.

فائده: د روژه ماتی په وخت کښې دعا بنه قبلیږی، ډیرے دعاګانے کول پکار دی، رسول الله ﷺ فرمائی: د روژه دار دپاره د روژِه ماتی په وخت کښې دعاء نهٔ رد کیږی۔ ددے وجه نه عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله عنهما به خپل اهل او اولاد راوغوښتل او دعاء به ئے کوله۔

بازار کښې د داخلیدو دعا

(۱) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوْتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ .

ترجمه : نشته دے حقدار د بندګئ سِوا د الله نه، يو دے، شريك ئے نشته، خاص هغه لره بادشاهی ده او خاص هغه لره صفتونه د کمال دی، او هغه ژوندے دے، نه مری، او په لاس د هغه کښې خير دے او هغه په هر څه قدرت والا دے .

فائده : دا حديث حسن دے ترمذی رقم ۳۶۶۸، الحاکم ۱/۵۳۸، ابن السنی ۱۲۸، الزهد لاحمد ۲۱٤، صحيح الكلم الطيب ص۲۲۹) راوړيدے او ډيره لويه فائده لری، حديث کښې راځی : چا چه دغه دعا اولوستله نو الله پاك به هغه لره لس لاکهه نيکئ اوليکی او لس لاکهه ګناهونه به ئے معاف شی او لس لاکهه درجے به ئے اوچتے شی، او په جنت کښې به ورله يو کور آباد شی . کما فی ابن ماجه رقم (۲۲۳۵) .

د استخارے دعا

د استخارے دعا بـه رسـول اکـرم ﷺ خپلو صحابو تـه پـه ډیر اهتـمام سره خـودلـه لـکـه څرنګه چه د قرآن کریم یو سورت بـه ئے ورته خودلو، او دا بـه ئے فرمائیل : کله چه یو کس په تاسو کښے د یـو کـار اراده اوکړي، کـه هـغـه د دنیا کار وي او کـه د دین وي، نو دوه رکعته مونځ دِے اوکړي او بیا دِے دا دعا اووائی :

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَخِیْرُكَ بِعِلْمِكَ وَاَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ وَاَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِیْمِ فَاِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا اَقْدِرُ وَتَعْلَمُ وَلَا اَعْلَمُ وَاَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوْبِ، اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هٰذَا الْاَمْرَ خَیْرٌ لِّیْ فِیْ دِیْنِیْ وَمَعَاشِیْ وَعَاقِبَةِ اَمْرِیْ وَعَاجِلِهٖ وَآجِلِهٖ فَاقْدُرْهُ لِیْ وَیَسِّرْهُ لِیْ ثُمَّ بَارِكْ لِیْ فِیْهِ وَاِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هٰذَا الْاَمْرَ شَرٌّ لِّیْ فِیْ دِیْنِیْ وَمَعَاشِیْ وَعَاقِبَةِ اَمْرِیْ وَعَاجِلِهٖ وَآجِلِهٖ فَاصْرِفْهُ عَنِّیْ وَاصْرِفْنِیْ عَنْهُ وَاقْدُرْ لِیَ الْخَیْرَ حَیْثُ كَانَ ثُمَّ اَرْضِنِیْ بِهٖ .

[البخاری ۱ / ۱۵٦ رقم : ۱۱٦٦]

ترجمه : اے الله ! زهٔ طلب د خیر کوم ستا نه ، ستا په علم باندے، او قدرت طلب کوم، تا نه ستا په قدرت، او غواړم ستا لویه مهربانی

ځکه ته طاقت والائې او زهٔ طاقت والا نه يم او ته پوهيږې او زه نه پوهيږم او ته پوهه ئې په پټو ښيزونو . اې الله ! کچرته تا ته معلومه وی چه دا کار ځما دپاره غوره دے په دين او دنيا ځما کښې او د انجام په لحاظ او في الحال او په روسته زمانه کښې، پس مقرر ئې کړه ما ره او بيا برکت واچوے ماله پدے کښې، او کچرته تا ته پته وی چه دا کار شر دے ما لره په دين او دنيا ځما کښې او په انجام د کار ځما کښې که في الحال وی او که روسته زمانه کښې، نو دا کار واړه وے ځما نه، او ما واړوے د هغے نه، او مقرر کړه ما لره خير چرته چه وی، بيا مے پدے خوشحاله کړه .

فائده : ددے دعا دپاره خوب ليدل شرط نۀ دے او نۀ د شپے وئيل ددے دعا شرط دے، بلکه څه وخت چه د انسان يو کار ته اراده اوشی نو استخاره ډِے اوکړی . بعضِ رواياتو کښې استخاره اوه (۷) ځله راغلی ده، ليکن هغه ډير زيات ضعيف دی . په استخاره کښې ډيرے فائدے دی نو په هر کار کښې مؤمن له استخاره کول پکار دی .

د غم، خفګان او پريشانئ په وخت دعاګانې

(۱) — لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَظِيْمُ الْحَلِيْمُ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَرَبُّ الْاَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمُ

[بخاری ۲/ ۹۳۹ ـ مسلم ۲/ ۳۵۱]

ترجمه : نشته حقدار د بندګۍ سِوا د الله نه، چه مالك د لوئی عرش دے او نشته حقدار د بندګۍ سوا د الله نه، چه رب د آسمانونو او رب د زمکے دے او د عرش عزتمند دے.

فائده : رسول الله ﷺ به دا دعا د پریشانۍ په وخت غوختله.

(۲) – يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِيْثُ .

[الترمذی رقم (۳٤۳۲)ـ ابن السنی رقم (۳۳۷) ـ الحاکم ۱/۵۰۹ـ حدیث حسن]

ترجمه : اے ژوندے ذاته ! اے تدبیر کونکیه ! ستا په رحمت زه امداد طلب کوم.

فائده : رسول الله ﷺ به چه څه کار پریشانه کړو نو دا دعا به ئے فرمائیله.

(۳) – اَللّٰهُمَّ رَحْمَتَكَ اَرْجُوْ فَلَا تَكِلْنِيْ اِلٰى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَاَصْلِحْ لِيْ شَاْنِيْ كُلَّهٗ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۰ـ ابن حبان رقم ۲۳۷۰ـ وسنده حسن]

ترجمه : اے الله ! ستا د رحمت امید ساتم، پس ما مه سپاره خپل نفس ته په اندازه د رَف د سترګے، او اصلاح د ټولو کارونو ځما اوکړے، نشته حقدار د عبادت سوا ستا نه. دا هم د غمزده او پریشان حالی دعا ده.

(۴) – اَللّٰهُ، اَللّٰهُ رَبِّيْ لَا اُشْرِكُ بِهٖ شَيْئًا .

[ابوداود رقم ۵۲۵ـ ابن حبان ۲۳۶۹ـ ابن ماجه رقم ۳۸۸۲ـ احمد ۶/۳۶۹ـ وسنده حسن]

ترجمه : الله، الله زما رب دے، زه د هغه سره هيڅ شے نه شريك كوم. دا دعا د غم په وقت درے ځله وئيل پكار دی - او په بل روايت كښے د - شيئا - په ځائے - احدا - راغلے دے.

(۵) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّیْ كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ.

[صحيح : احمد ۱/۱۷۰ - حاكم ۲/۳۸۳ - ترمذی رقم ۳۷۵۲]

ترجمه : نشته حقدار د عبادت سوا ستا نه، پاكی ده تا لره، بيشكه زه د ظالمانو نه يم.

فائده : حديث كښے راځی : دا دعا يو مسلمان مصيبت زده سرے نه وائی په يو كار كښے مگر الله تعالی به ورله خامخا دعا قبلوی. (وسنده صحيح)

(۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ نَاصِيَتِیْ بِيَدِكَ، مَاضٍ فِیَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِیَّ قَضَاءُكَ، اَسْئَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهٖ نَفْسَكَ، اَوْ عَلَّمْتَهٗ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، اَوْ اَنْزَلْتَهٗ فِیْ كِتَابِكَ اَوِ اسْتَاْثَرْتَ بِهٖ فِیْ عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ اَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيْعَ قَلْبِیْ وَنُوْرَ صَدْرِیْ وَجَلَاءَ حُزْنِیْ وَذَهَابَ هَمِّیْ.

[صحيح : ابن حبان ۲۳۷۲ - الحاكم ۱/۵۰۹ - احمد رقم :۳۷۱۲ - سلسلة الاحاديث الصحيحة ۱/۳۳۷، رقم ۱۹۹]

ترجمه : اے الله ! زه ستا بنده یم او ځوی د بنده ستا یم او ځوی د وینځې ستا یم، زما سر ستا لاس کښې دے، جاری ده په ما کښې فیصله ستا، د انصاف ده په ما کښې فیصله ستا، غواړم ستا نه په هر هغه نوم چه تا ځان له ایخودے دے، او یا تا یو کس ته ورخودلے وی د خپل بندګانو نه، او یا تا نازل کړے وی په یو کتاب ستا کښې، یا دِے ځان سره په علم غیب کښې ساتلے وی – چه ته اوګرځوے قرآن مجید سپرلے د زړه زما، او رنړا د سینې زما، او ختمول د خفګان زما او بوتلل د فکر او غم زما.

فائده :حدیث کښې راځی، کله چه یو انسان ته څه غم یا پریشانی اورسیږی او دا دعا اووائی نو غمونه او پریشانی به ورله الله تعالی لرے کړی او ددے پځائے به ورته الله تعالی خوشحالی ورنصیب کړی.

د تمامو مصیبتونو علاج

اَللّٰهُمَّ اَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِی الْاُمُوْرِ كُلِّهَا وَاَجِرْنَا مِنْ خِزْیِ الدُّنْیَا وَعَذَابِ الْاٰخِرَةِ .

ترجمه : اے الله ! زمونږ انجام ښه کړه په ټولو کارونو کښې او مونږ او ساته د دنیا د شرم او د آخرت د عذاب نه.

فائده : حدیث کښې راځی چه څوك دا دعا اووائی نو مړ به شی خو مصیبت به ورته اونه رسیږی یعنی تر مرګه به د بلا ګانو نه خلاص وی.

[احمد ۱۸۱/٤، مستدرك ۵۹۱/۳، مجمع الزوائد ۱۷۸/۱۰ وقال رجاله ثقات، ابن حبان فی صحیحه ۱۵۰/۲]

او په بل روایت کښې:

"اَللّٰهُمَّ اَحْسِنْ عَاقِبَتِيْ فِي الْأُمُوْرِ كُلِّهَا وَاَجِرْنِيْ مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ" راغلې دې.

د تکلیف په وخت دعا

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا.

ترجمه: کافی دې زمونږ دپاره الله تعالی او ډیر ښه ذمه وار دې. او خاص په الله مونږ ځان سپارلې دې.

فائده: حدیث کښې راځي چه نبی علیه السلام د اسرافیل علیه السلام د شپیلئ تذکره اوفرمائیله، نو صحابه کرامو عرض اوکړو چه مونږ به څه وایو؟ نو نبی علیه السلام ورته دغه دعا ور اُوخودله.

[صحیح: الترمذی رقم: ۲٤۳۱، و ۳۲٤۳، احمد: ۳۰۱۰، ابن حبان ۹۵/۲ـ صحیح الجامع الصغیر رقم: ٤۵۹۲]

دارنګه صحیح بخاری کښې راځي چه دا کلمه ابراهیم علیه السلام وئیلې وه اور ته د غورځیدلو په موقعه کښې او نبی علیه السلام وئیلې وه د مشرکینو سره د جنګ په موقعه کښې.

د دشمن یا د ظالم بادشاه نه د ډیرې په وخت دعا ګانې

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَجعَلُكَ فِیْ نُحُوْرِهِمْ وَنَعُوْذُ بِكَ مِنْ شُرُوْرِهِمْ .

[ابوداود ۱/ ۱۵۳۷ـ النسائی ـ احمد ٤/٤١٤ ـ الحاکم ۲/۱٤۲]

ترجمه : اے الله ! مونږ تا ګرځوو د دوئ په سینو کښے او پناه غواړو پتا د شرونو د دوئ نه .

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله د چا د شر نه یریدو، نو دا دعا به ئے فرمائیله .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ عَضُدِیْ وَنَصِیْرِیْ بِكَ اَحُوْلُ وَبِكَ اَصُوْلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحیح : ابوداود رقم ۲٦۳۲ ـ ترمذی رقم ۳۵۸۸ ـ احمد ۳/۱۸٤]

ترجمه : اے الله ! ته څما مټ ئے او څما مدد ګارئے، په تا طاقت نیسم او ستا په مدد سره حمله کوم او ستا په مدد سره جنګ کوم .

(۳) - حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَکِیْلُ .

[بخاری ۲/٦۵۵]

ترجمه : کافی دے مونږ لره الله تعالی او ډیر ښه کار ساز دے .

(فائده ئے مخکښې تیره شوه)

د نوي نعمت ملاویدو په وخت دعاګانې

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ بِنِعْمَتِهٖ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

[ابن ماجه رقم ۳۸۰۳ـ الحاکم ۱/ ۴۹۹ـ ابن السنی رقم ۳۷۸ اسناد حسن]ـ

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دي، چه پوره کیږي د هغه په نعمت سره ښه حالتونه .

فائده : رسول اکرم ﷺ به چه کله یو شے د خوشحالیدو اولیدو نو دا دعا به ئے فرمائیله، او کله به چه هغوی د څه خفګان شے اولیدو نو داسے به ئے وئیل : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی کُلِّ حَالٍ

(۲) - مَاشَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ .

ترجمه : څه چه الله اوغواړی (کوی) او طاقت نشته مګر په الله دے.

فائده : حدیث کښے راځی : کوم انسان باندے چه الله تعالی احسان اوکړی د ښځے یا د مال یا د اولاد، ا دا دعا اووائی نو په هغے کښے به هیڅ آفت اُونه وینی، بغیر د مرګ نه .

(ابن السنی رقم : ۳۵۷ـ الطبرانی فی الصغیر ۱۲۲ـ سند لږ ضعیف دے لیکن دد ے تائید د قرآن نه معلومیږی (سورة الکهف آیت ۳۹ وَلَوْ لَا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ] (ولے تا داسے

نهٔ وئیل کله چه تهٔ خپل باغ ته داخل شوے چه څه چه الله وغواړی هغه کیږی نشته طاقت مگر په الله دے)۔

(۳) - **سجدهٔ شکر** کول پکار دی، کله چه څه نوے نعمت انسان ته ملاؤ شی، او دا سجده د شکر په یولس (۱۱) احادیثو کښې راغلې دہ.

د مصیبت په وخت ذکرونه

(۱) - اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُوْنَ. اَللّٰهُمَّ أْجُرْنِیْ فِیْ مُصِیْبَتِیْ وَاَخْلِفْ لِیْ خَیْرًا مِنْهَا .

[مسلم ۱/۳۰۰ رقم: ۲۱٦٥]

ترجمه : مونږ د الله تعالی یو او مونږه هغه ته ورګرځیدونکی یو . اے الله ! ثواب راکړے ما ته په مصیبت ځما کښې او بدل کښې راکړے غوره د دے نه

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : نشته یو بنده چه هغه ته څه مصیبت ورسیږی او دا دعا اووائی، مگر الله به دهٔ لره ثواب ورکړی په دے مصیبت کښې . او غوره شے به ددے په عوض کښې ورکړی. ام سلمه رضی الله عنها فرمائی : هرکله چه ابوسلمه وفات شو نو ما دا دعا ووئیله څنګه چه ما ته نبی علیه السلام حکم کړے وو نو ما ته الله تعالیٰ د ابوسلمه نه غوره شخص رسول الله ﷺ په بدله کښې راکړو۔ (ددے دعا په وجه ام سلمه رضی الله عنها د رسول الله ﷺ په نکاح کښې راغله)

(۲) – قَدَّرَ اللّٰهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ .

[مسلم ۲/۳۳۸ رقم: ٦٩٤٥]

ترجمه : (هر شے) الله په اندازه کړیدے او څه چه اوغواړی، کوی ئې.

تنبیه : دے لفظ کښے ((قَدَرُ اللّٰه)) لوستل هم جائز دی، او معنی دا ده : دا شے د الله په تقدیر سره وشو۔ او دا قراءت د مقام د مصیبت سره ډیر مناسب دے۔

فائده : حدیث کښے راځی چه اسباب استعمال کړه او د الله تعالی نه مدد غواړه، که بیا هم څه تکلیف در ورسیږی نو دغه مذکوره دعا وایه !.

(۳) – لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيْمُ الْكَرِيْمُ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَتَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ .

[صحيح : مسند احمد رقم : ۷۰۱، الدعاء للطبرانی ۱۰۱۱، المستدرك ۱۸۷۳]

ترجمه : نشته حقدار د بندګئ سوی د الله نه چه صبرناك او عزتمند دے، پاکی ده الله لره، او برکت ورکونکے دے الله تعالیٰ چه مالك د لوی عرش دے، او ټول د کمال صفتونه الله لره دی چه پالونکے د مخلوقاتو دے۔

فائده : علی رضی الله عنه فرمائی : ما ته رسول الله ﷺ دا دعاء وغوښتله چه زهٔ دا د مصیبت او پریشانئ په وخت وایم۔

د ماشومانو د دمولو دعا

(۱) - أُعِيذُ كُمَا بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

[بخاری ۱/٤۷۷رقم: ۳۳۷۱ ابوداود رقم: ٤۷۳۹ والترمذی رقم: ۲۰٦۰ واللفظ لهما]

ترجمه: پناه غواړم تاسو دواړو لره په کلماتو د الله تعالى باندې چه پوره دي، د هر شيطان نه او د هر ضرري حيوان نه، او د هرې سترګې نه چه راجمع كونكې ده شر لره.

فائده: رسول الله ﷺ به حَسَن او حُسَين رضى الله عنهما پدې دعا سره دمول، او دا به ئې فرمايل چه ستا پلار به پدې سره اسماعيل او اسحاق عليهما السلام دمول. او دا دعا يو دپاره هم بغير د تبديلئ نه لوستل بهتر دي، پيغمبرى الفاظ دي.

د بيمار پرسئ وخت كبنې دعا

(۱) - "لَا بَأْسَ طَهُوْرٌ إِنْ شَاءَ اللهُ".

[بخاری ۲/۸٤٥ رقم: ۳٦۱٦، ٥٦٥٦، ٥٦٦۲]

ترجمه: باك نشته، دا بيماري پاكونكې ده ستا ګناهونو لره ان شاء الله.

فائده: نبى عليه السلام به د بيمار تپوس په وخت كښې دا دعا

فرمائیله.

(۲) – اَسْئَلُ اللهَ الْعَظِيْمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ اَنْ يَّشْفِيَكَ.

[ترمذی رقم ۲۱۸۰ - وسنده صحیح]

ترجمه : زه د لوئی الله نه غواړم، چه مالك د لوئی عرش دے چه تا له شِفا درکړی !.

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : نشته یو بنده مسلمان چه تپوس وکړی د یو بیمار، چه اجل (نیته) ئے لا نه وی حاضره شوی او دا دعا اووه (۷) ځله اووائی مګر بیمار به الله خامخا رغوی.

(۳) – اَذْهِبِ الْبَاْسَ رَبَّ النَّاسِ وَاشْفِ وَاَنْتَ الشَّافِيْ لَا شِفَاءَ اِلَّا شِفَاءُكَ شِفَاءً لَايُغَادِرُ سَقَمًا.

[بخاری ۸٤٧/۲، رقم: ٥٦٧٥ مسلم رقم: ٥٨٣٦]

ترجمه : ختمه کړه بیماری اے د خلقو ربّه ! او شفا ورکړه ده ته، او ته شفا ورکونکے ئے، نشته شِفا مګر ستا شفا ده، داسے شفا ورکړه چه بیماری پرے نږدی.

(٤) – سُوْرَةُ الْفَلَقِ، سُوْرَةُ النَّاسِ.

[بخاری رقم: ٥٨٤٣]

(۵) – سُوْرَةُ الفاتِحَة.

[بخاری رقم: ۲۲۷٦، مسلم: ٥٨٦٣]

داتهول په صحیح احادیثو کښې راغلي دي چه د شفا د پاره ئې لوستلې شي.

(٦) – بِسْمِ اللّٰهِ اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهٖ مِنْ شَرِّ مَا اَجِدُ وَاُحَاذِرُ

[مسلم ۲/۲۲٤ رقم: ٥٨٦٧، ابوداود رقم: ٣٨٩٣، الترمذی: ٣٥٨٨]

ترجمه: په نوم د الله تعالی، پناه غواړم په عزت او قدرت د الله تعالی باندې، د شر د تکلیف هغه نه چه زه ئې مومم او ترې یریږم.

فائده: حدیث کښې راځي د چا چه کوم ځائې درد کوی نو درې ځله دې – بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ – اووائی، او اُوه (۷) ځله دې دا دعا: اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهٖ مِنْ شَرِّ مَا اَجِدُ وَاُحَاذِرُ: اووائی او په هغه درد مند ځائې دې لاس کیدی نو الله تعالی به ئې روغ کړی.

عثمان بن ابی العاص رضی الله عنه فرمائی: ما باندې درد وو نزدې وه چه زۀ ئې هلاك کړې وې نو رسول الله صلی الله علیه وسلم راته دا دعاء او دغه طریقه وخودله نو ما دا کار وکړو نو الله تعالیٰ زما درد ختم کړو، نو زۀ اُوس همیشه یم چه پدې دعا سره خپل اهل او نورو خلکو ته حکم کوم. (ابوداود، ترمذی)

(۷) – بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيْكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ اَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اَللّٰهُ يَشْفِيْكَ بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ.

[مسلم: ۲/۲۱۹، رقم: ٥٨٢٩ الترمذی: رقم ٩٧٢]

ترجمه: په نوم د الله دې دموم، د هر هغه شی نه چه تاته

تکلیف درکوی، د هر نفس د شر نه، یا د حسد گر د سترگو لګولو نه، الله دِې شفا درکړي، په نوم د الله دِې دموم۔

فائده : رسول الله ﷺ بیمار وو، جبریل علیه السلام راغلو ورته ئې وفرمایل : اے محمد (ﷺ) ! بیمارئے ؟ هغهٔ وفرمایل : آؤ، نو جبریل علیه السلام پرے دا دم واچولو۔ (نو دا د جبریل علیه السلام د خولے دم دے)۔

(۸) – اَللّٰهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ يَنْكَأُ لَكَ عَدُوًّا اَوْ يَمْشِىْ لَكَ اِلٰى صَلاةٍ .

[صحیح : ابوداود : ۳۱۰۷ – ابن السنی : ۵٤۷– ابن حبان : ۲۹۷٤ – والطبرانی فی الدعاء : ۱۱۲٤– احمد : ۲/ ۱۷۲]

ترجمه : اے الله ! خپل بنده ته شفا ورکړه چه ستا کوم دشمن ته به تکلیف اُورسوی، یا به ستا دپاره مانځهٔ ته لاړ شی۔

فائده : په بعض روایتونو کښے دا لفظ دے : (اَوْ يَمْشِىْ لَكَ اِلٰى جَنَازَةٍ) ۔ لیکن عام لفظ اولیٰ دے۔

(۹) – بِسْمِ اللهِ يُبْرِيْكَ وَمِنْ كُلِّ دَاءٍ يَشْفِيْكَ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ وَشَرِّ كُلِّ ذِىْ عَيْنٍ .

[مسلم : ۲/۲۱۹ رقم : ۵۸۲۸]

ترجمه : په مدد د نوم د الله سره، الله دِې جوړ کړه، او د هرے بیمارئ نه دِې شفا درکړی۔ او د حسدګر د شر نه کله چه حسد وکړی او د ضرر د هر سترګے لګونکی نه۔

(۱۰) - اِمْسَحِ الْبَأْسَ رَبَّ النَّاسِ بِيَدِكَ الشِّفَاءُ لَا يَكْشِفُ الْكَرْبَ اِلَّا اَنْتَ .

[صحيح على شرط الشيخين : مسند احمد : ٢٤٢٨٠، الصحيحة : ١٥٢٦]

ترجمه : اې د انسانانو ربه ! دا تکليف لرې کړه، خاص ستا په لاس کښې شفا ده، ستا نه سوئ هيڅوك تكليف نشي لرې کولې.

فائده : په روايت د بخاری (٥٧٤٤) کښې د (لَا يَكْشِفُ الْكَرْبَ) په ځائې (لَا كَاشِفَ لَهُ اِلَّا اَنْتَ لفظ دې)

مريض دِې ځان دپاره داسې دعا کوي

(۱) - اَللّٰهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[مسلم : ٢/٣٤٣- رقم : ٧٠١١، كتاب الدعاء للطبرانی : ٢٠١٦]

ترجمه : اې الله ! مونږ ته په دنيا کښې ښائسته ژوند راکړه او په آخرت کښې هم ښائسته ژوند او اُوساته مونږ د عذاب د اُور نه.

فائده : په هر کار کښې بهترينه دعا ده، حديث کښې راځی، يو صحابی داسې ووېل : اې الله ! که ما ته کوم عذاب په آخرت کښې راکوې نو هغه راته په دنيا کښې راکړه نو هغه ډير زيات خوار شوې وو، رسول الله ﷺ چه پوښتنې ته ورغلو نو تپوس ئې وکړو چه تا څه کومه دعا نۀ وه کړې هغۀ ووېل : ما دغه دعا کړيده. نبی عليه

السلام ورته ووېل: سبحان الله، ته خو د الله د عذابونو طاقت نهٔ لرې، بلکه داسې وایه، بیا ئې ورته دغه مذکوره دعا وخودله. (مسلم)

(۲) - لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيْمُ الْكَرِيْمُ سُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ، اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِيْ، اَللّٰهُمَّ تَجَاوَزْ عَنِّيْ، اَللّٰهُمَّ اعْفُ عَنِّيْ فَإِنَّكَ غَفُوْرٌ رَحِيْمٌ.

[صحيح رجاله ثقات: النسائي في عمل اليوم والليلة: ٦٥٠ - ابن السني: ٥٥٢]

ترجمه: نشته لائق د عبادت سوی د الله نه چه صبرناك او عزتمن دے، پاکی ده الله لره چه رب د لوی عرش دے، اے الله! ما ته بخنه وکړه، اے الله! په ما باندے رحم وکړه، اے الله! ما زما د گناهونو نه تیر شه، اے الله! زما د گناهونو اثر زائل کړه ځکه چه ته ډیره بخنه کونکے زیات رحم کونکے ئے.

که چرے چا ته د تبے وغیره تکلیف وی نو هغهٔ ته داسے دعا وکړه

(۱) - اِكْشِفِ الْبَاْسَ رَبَّ النَّاسِ، إِلٰهَ النَّاسِ!.

[ابن ماجه: ٣٤٧٣ - صحيح الجامع: ٣١٨٦]

ترجمه: اے الله! د انسانانو ربه! او د انسانانو معبوده! دا تکلیف (ددے بنده نه) لرے کړه.

فائده : دا دعا د تبې نه علاوه نورو بيماريانو کښې هم ونيلې شي.

دانه يا زخم باندې دم اچول يا چيچلې شوې دمول

(۱) – بِسْمِ اللهِ تُرْبَةُ اَرْضِنَا، بِرِيْقَةِ بَعْضِنَا يُشْفٰى سَقِيْمُنَا، بِاِذْنِ رَبِّنَا .

[صحيح بخاری رقم : ۵۷۴۵، ابوداود رقم : ۳۸۹۷، احمد : ۹۳/۶]

ترجمه : د الله د نوم په برکت سره (دې دموم) دا زمونږ د زمکې خاوره ده چه زمونږ نه د بعضې کسانو د لاړو سره يو ځائې شويده، شفاء به ورکولې شي زمونږ بيمار ته په حکم د رب زمونږ سره.

فائده ۱ : عائشه رضی الله عنها فرمائی : نبی عليه السلام ته به چه کله يو انسان د يو څيز شکايت اُوکړو يا به په هغۀ باندې دانه يا زخم وو نو نبی عليه السلام به په ګوته باندې داسې اشاره اُوکړه. او سفيان بن عيينۀ (راوی د حديث) ګوته په زمکه باندې کيخوده او بيائې پورته کړه او (مذکوره دعائې) وفرمايله.

فائده ۲ : هغه خاوره چه په ګوته پورې انښتې وی هغه به په دغه زخم، دانه، يا چيچلې شوی ځائې باندې راخکاږی دا هم سنت دی.

لیونے دمول

لیونے درے ورځے صبا او درے ورځے بیګاه په سورتِ فاتحه سره دمول او سورتِ فاتحه اُووه (۷) لوستل پکار دی۔

[اخرجه ابوداود واحمد (۵/۲۱۰- النسائی فی الکبریٰ ۸/۲٤۹ وابن حبان : ۷/٦۳٦، ٦۳۷- والمزی فی تهذیب الکمال : ۸/۱٤]

فائده : خارجه بن الصلت د خپل ترۀ نه روایت کوی چه دے نبی علیه السلام خوا ته د اسلام راوړو دپاره حاضر شو، بیرته کورته واپس تللو کښے په یو داسے قوم ورتیر شو چه هغوی سره یو لیونے سړے په زنځیرونو تړل شوے وو، د لیونے کور والو ددۀ نه مطالبه اُوکړه چه مونږ خبر شوی یو چه ستاسو ملګری (نبی علیه السلام) خیر راوړیدے نو آیا تاسو سره څه شته چه ددے لیونی علاج پرے اُوکړئ ؟ دے وائی چه ما په سورتِ فاتحه باندے دم کړو، نو هغه (سمدست) روغ شو، هغوی ما ته سل ګډے راکړے، زۀ رسول الله ﷺ ته راغلم، خبر مے ورکړو، هغۀ راته ووېل د سورتِ فاتحے نه ماسوئ دِے نور څۀ وئیلی وو ؟ ما ورته ووېل : نۀ ! نبی علیه السلام اُوفرمایل : دا قبولے کړه، یقیناً څوك چه په باطل دم خوراك کوی نو تا په حق دم باندے خوراك اُوکړو۔

[وصححه الالبانی فی صحیح ابی داود رقم ۱۹ والنووی فی الاذکار (۸۷) الصارم البتار]

د اهل کتابو د عیادت په وخت دعا

د ترغیب دپاره يَافُلَان : ورته ووايه او بيا ورته په راتلونکې دعا حکم وکړه : چه داسې ووايه :

اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللّٰهِ

که هغه ايمان راوړی نو بيا دا دعا وکړه :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَنْقَذَهٗ مِنَ النَّارِ .

[بخاری : ۱۳۵۶، ابوداد : ۳۰۹۵- صحیح الادب المفرد : ۵۲٤- ابن السنی : ٥٥٤]

ترجمه : اے فلانیه ! دا اُووایه ! چه زهٔ گواهی ورکوم چه د الله تعالیٰ نه سوا هیڅوك حقدار د بندگئ نشته او بیشکه محمد ﷺ د الله تعالیٰ رسول دے۔

د کمال صفتونه خاص الله لره دی، هغه ذات چه دا انسان ئے د اُور نه خلاص کړو۔

کله چه بیمار د خپل ژوند نه نا اُمیده شی

(۱) – اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ وَارْحَمْنِیْ وَاَلْحِقْنِیْ بِالرَّفِیْقِ الْاَعْلٰی .

ترجمه : اے الله ! ما ته بخښنه اوکړے او په ما رحم اوکړے او ما د اوچتو (درجاتو والا) ملګرو سره یو ځائے کړے.

فائده : د مرګ په وخت کښے د رسول الله ﷺ دا دعا وه.

[بخاری ۲ / ۸٤۷ـ (٥٦٧٤)، الترمذی : ۳٤۹٦]

(۲) – لَا اِلٰـــهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ، لَا اِلٰـــهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ ط لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِیْكَ لَهٗ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ لَهُ الْـمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ .

[ترمذی رقم : ۳٦٧٠ـ ابن ماجه ۳۷۹٤ـ حدیث صحیح]

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : چا چه دا دعا په بیماریٔ کښے اولوستله او بیا مړ شو نو اُور به ده لره نه سوزوی.

کله چه انسان د خپل ژوند نه تنګ شی

(۱) - حدیث کښې دی: کله چه مومن ته تکلیف اُورسیږی نو د ځان دپاره دِې د مرګ دعا هرګز نۀ کوی، که خامخا دعا کوی نو (بیا دِې) داسې دعا وغواړی:

اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مَا كَانَتِ الْحَيٰوةُ خَيْرًا لِيْ وَتَوَفَّنِيْ اِذَا كَانَتِ الْوَفَاتُ خَيْرًا لِيْ.

[بخاری: ۲/۸٤۷- ابوداود: ۳۱۰۸ - النسائی: ۱۷۱٦- الترمذی: ۹۸٤- ابن ماجه: ٤۲٦٥]

ترجمه: اے الله! ته ما ژوندے اُوساته که ژوند زما دپاره بهتر وی او وفات کړه ما کله چه وفات زما دپاره بهتر وی۔

مدینه طیّبه کښې د مرګ د نصیب کیدو دعا

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيَ الشَّهَادَةَ فِيْ سَبِيْلِكَ، وَاجْعَلْ مَوْتِيْ فِيْ بَلَدِ رَسُوْلِكَ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

[بخاری: ۱/ ۲۵۳ رقم: ۱۸۹۰]

ترجمه: اے الله! ما ته ستا په لاره کښې شهادت راکړه او زما مرګ ستا د رسول ﷺ په ښار (مدینه) کښې مقرر کړه۔

فائده :دا د عمر فاروق رضی الله عنه دعا ده چه هغهٔ به داسے دعا کوله او قبوله شوه- او مدینه کښے د مرګ کیدو فضیلت په ډیرو صحیحو احادیثو کښے راغلی دے، یو د هغے نه دا دے: نبی علیه السلام فرمائی:

مَنِ اسْتَطَاعَ اَنْ يَّمُوْتَ بِالْمَدِيْنَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا، فَاِنِّيْ اَشْفَعُ لِمَنْ يَّمُوْتُ بِهَا. [صحیح: الترمذی: ۳۹۱۷، جامع الصغیر: ۶۰۱۵]

ترجمه: چا نه چه کیدے شی چه په مدینه کښے پرے مرګ راشی نو هلته دِے مړ شی، ځکه چه زهٔ به هغه چا دپاره سفارش کوم چه په مدینه کښے وفات شی-

د مړی د سترګے پټولو په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ وَّارْفَعْ دَرَجَتَهٗ فِي الْمَهْدِيِّيْنَ وَاخْلُفْهُ فِيْ عَقِبِهٖ فِي الْغَابِرِيْنَ وَاغْفِرْلَنَا وَلَهٗ يَارَبَّ الْعٰلَمِيْنَ وَافْسَحْ لَهٗ فِيْ قَبْرِهٖ وَنَوِّرْ لَهٗ فِيْهِ .

[مسلم ۱/۳۱۱، رقم: ۲۱۶۰]

ترجمه : اے الله! فلانی ته بخښنه اوکړه، او اوچته کړه مرتبه دهغه په هدایت والو کښے - او روسته پاتے شه په اولادو د هغه کښے په روستو پاتے کیدونکو کښے او بخښنه اوکړه مونږ ته او هغه ته. اے مالك د مخلوقاتو! او فراخی راوله په قبر د هغه کښے او رڼړا

ورله پکښې واچوه.

فائده : "اِغْفِرْلِفُلَانٍ" کښې د "فلان" په ځائے د مړی نوم اخستل پکار دی.

د جنازے د مانځه دعا ګانے

د جنازے د مونځ نه مقصد مړی ته دعا کول دی، دا وجه ده چه هره دعا د جنازے په مانځه کښې لوستل جائز دی، لکه حدیث کښې راځی : فاخلصوا له فی الدعاء - (کله چه د جنازے مونځ کوئ نو مړی ته په اخلاص سره دعا کوئ) لیکن بهتره هغه دعا ده، کومه چه احادیثو کښې راغلے وی، چه بعضے د هغے نه دا دی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَهٗ وَارْحَمْهُ وَعَافِهٖ وَاعْفُ عَنْهُ وَاَكْرِمْ نُزُلَهٗ وَوَسِّعْ مُدْخَلَهٗ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّهٖ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَاَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهٖ وَاَهْلًا خَيْرًا مِنْ اَهْلِهٖ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهٖ، وَاَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَاَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ . [مسلم ۱/۳۱۱ رقم : ۲۲۷۶]-

ترجمه : اے الله ! بخښنه اوکړه ده ته، او رحم پرے اوکړه او معافی اوکړه ده ته او ښه کړه میلمستیا د ده، او فراخه کړه ځائے دده او اووینځه دا په اوبو او په واوره او په ګلئ باندے او پاك کړه دا د

ګناهونو نه لکه څرنګ چه تا سپینه جامه د خیرې نه پاکه کړیده او په بدل کښې ورکړه کور غوره د کور دده نه او اهل غوره د اهل دده نه او ښځه غوره د ښځې دده نه او جنت ته ئې داخل کړه او اوساته ده لره د عذاب د قبر نه او د عذاب د اور نه.

(۲) — اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيْرِنَا وَكَبِيْرِنَا وَذَكَرِنَا وَاُنْثَانَا، اَللّٰهُمَّ مَنْ اَحْيَيْتَهٗ مِنَّا فَاَحْيِهٖ عَلَى الْاِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهٗ مِنَّا فَتَوَفَّهٗ عَلَى الْاِيْمَانِ، اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهٗ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهٗ .

[ابو داود رقم : ۳۲۰۳، ابن ماجه ۱/ ۲۵۱ رقم ۱۴۹۸]

ترجمه : اے الله ! بخښنه اوکړه ژوندو زمونږ ته او مړو زمونږ ته، حاضرینو او غائبینو زمونږ ته، او وړو او غټو زمونږ ته، نارینه او زنانو زمونږ ته . اے الله ! څوك چه ته ژوندی ساتے زمونږ نه نو ژوندی ئې اوساته په اسلام باندې، او څوك چه ته زمونږ نه وژنے نو وې وژنه په ایمان سره . اے الله ! ته مونږ مه محروموه دده د اجر نه او مونږ دده نه روستو مه ګمراه کوه.

(۳) — اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ اَمَتِكَ اِحْتَاجَ اِلٰى رَحْمَتِكَ وَاَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهٖ اِنْ كَانَ مُحْسِناً فَزِدْ فِيْ حَسَنَاتِهٖ وَاِنْ كَانَ مُسِيْئاً فَتَجَاوَزْ عَنْهُ .

[رواه الحاکم فی المستدرك رقم : ۱۳۲۸، اسناد صحیح]

ترجمه : اے الله ! دا ستا بنده دے او ستا د وینزے ځوی دے، ستا رحمت ته محتاج شویدے ـ او ته دده د عذاب ورکولو نه بے پرواه ئے

که دا نیک عمل وی نو دده په نیکیانو کښ زیادت پیدا کړه او که دا ګناهګار وی نو دا معاف کړه ـ

(٤) ـ اَللّٰهُمَّ اِنَّ فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ فِيْ ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِوَارِكَ فَقِهٖ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَاَنْتَ اَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ فَاغْفِرْ لَهٗ وَارْحَمْهُ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ .

[مسند احمد : ١٦٠٦١ اسناد حسن]

اے الله ! دا فلانے ځوی د فلانی ستا په ذمه او ستا د رحمت په سوری کښ دے ، دا د قبر (د عذاب) د فتنے نه او د عذاب د اور نه بچ کړه ، او ته د وفاء او صفت لائق ئے ـ دا اوبخښه او په ده باندے رحم اوکړه، یقینا ته بخښونکے مهربان ئے ـ

(٥) ـ اَللّٰهُمَّ اِنَّهٗ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ كَانَ يَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ، اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِناً فَزِدْ فِيْ حَسَنَاتِهٖ وَاِنْ كَانَ مُسِيْئاً فَتَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِهٖ، اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهٗ وَلَا تَفْتِنَّا

بَعْدَهُ .

[موطأ امام مالك : ۱/ ۲۰۹، صحيح ابن حبان : ۳۰۷۳]

ترجمه : اے الله ! یقینا دا ستا بنده دے او ستا د بنده ځوی دے او ستا دوینزے ځوی دے ده به دا ګواهی ورکوله چه ستا نه سوا هیڅوك حقدار د بندګئ نشته او یقینا محمد ﷺ ستا بنده او رسول دے، او ته په ده ښه پو هیږے . اے الله ! که دا نیك وی نو دده په نیکیانو کښے زیادت اوکړه او که دا ګناهګار وی نو دده ګناهونه معاف کړه . اے الله ! مونږ دده د اجر نه مه محروم کوه او دده نه پس مونږ په فتنه کښې مه اخته کوه .

(٦) : اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّهَا وَاَنْتَ خَلَقْتَهَا وَاَنْتَ هَدَيْتَهَا لِلْاِسْلَامِ وَاَنْتَ قَبَضْتَ رُوْحَهَا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِسِرِّهَا وَعَلَانِيَتِهَا جِئْنَا شُفَعَاءَ فَاغْفِرْ لَهَا .

[ابوداود رقم : ۳۲۰۲، مسند احمد : ۲/۳٤٥/۳٦۳ ـ والطبرانی فی الدعاء وحسنه الحافظ فی تخريج الاذكار كما قال ابن غيلان ٤/١٧٦]

ترجمه : اے الله ! ته دده رب ئے او تا هغه لره پیدا کړیدے او تا هغه ته هدایت کړیدے اسلام طرفته، او ته ډیر پو هه ئے دده پټ او دده ښکاره ، مونږ سفارشیان راغلی یو، لهذا دا معاف کړه . (ابوداود)

(۸) - اَللّٰهُمَّ اَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ.

(کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰٤- مصنف عبدالرزاق : ٦١١٠)

ترجمه : اے الله ! دهٔ ته د عذاب قبر نه پناه ورکړه۔

(۹) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَأَلِّفْ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَاجْعَلْ قُلُوْبَهُمْ عَلٰى قُلُوْبِ خِيَارِهِمْ، اَللّٰهُمَّ ارْفَعْ دَرَجَتَهٗ فِي الْمَهْدِيِّيْنَ وَاخْلُفْهُ فِيْ تَرِكَتِهٖ فِي الْغَابِرِيْنَ، اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهٗ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهٗ.

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰۲-مصنف عبدالرزاق : ٦٤٣٢، ابن ابی شیبة : ۱۱٤۸۰)

ترجمه : اے الله ! مومنو سړو او مومنو ښځو ته او مسلمانان سړو او مسلمانانو ښځو ته بخنه وکړه، او د دوئ د زړونو ترمينځ الفت او محبت پيدا کړه او د دوئ زړونه د غوره خلکو زړونه وګرځوه۔ اے الله ! په هدايت موندونکو کښے ددے مړی درجه پورته کړه، او په پاتے خلکو کښے تهٔ ددهٔ جانشين شه، اے الله ! مونږ ددهٔ د اجر نه نهٔ محرومو او ددهٔ نه روستو مونږ مهٔ ګمراه کوه۔

فائده : دا د مشهور تابعی محمد بن سيرين رحمه الله دعا ده چه هغهٔ به په مړو باندے وئيله۔ رسول الله ﷺ چونکه د جنازے په دعا کښے اجازه ورکړيده پدے وجه هر قسم دعا لوستلے شی اګر که

منقول نۀ وی۔

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّنَا وَرَبُّهٗ، خَلَقْتَهٗ وَرَزَقْتَهٗ وَاَحْيَيْتَهٗ وَكَفَلْتَهٗ فَاغْفِرْ لَنَا وَلَهٗ وَلَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهٗ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهٗ.

[کشف الاستار : ۸۱۸ - مصنف ابن ابی شیبة : ۳/۲۹۳ - رقم : ۱۱٤۸۱، المجمع : ۳/۳۳ وفی اسناده زید العمی ضعیف]

ترجمه : اے الله! تۀ زمونږ رب ئے او دۀ رب هم ئے، تا دے پیدا کړو او دۀ ته دِے رزق ورکړو او دے دِے ژوندے وساتلو او دۀ کفالت (ذمه واری او پرورش) دِے وکړو۔ نو مونږ ته بخنه وکړه او دۀ ته (هم) او مونږ دۀ د اجر نه مۀ محرومو او دۀ نه روستو مو مۀ ګمراه کوه۔

فائده : ابو سعید خدری رضی الله عنه فرمائی: مونږ به په جنازه د مړو باندے داسے دعا کوله۔

(۱۱) - اَللّٰهُمَّ اَصْبَحَ عَبْدُكَ قَدْ تَخَلّٰى مِنَ الدُّنْيَا وَتَرَكَهَا لِاَهْلِهَا وَافْتَقَرَ اِلَيْكَ وَاسْتَغْنَيْتَ عَنْهُ، كَانَ يَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ، فَاغْفِرْ لَهٗ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ.

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۱۹۳، عبد الرزاق : ٦٤۲۱، ابن ابی شیبة رقم : ۳۰٤۰۰)

ترجمه : اے الله ! ستا بنده داسے وګرځیدو چه دنیا نه وزګار شو او دائے دنیا والو ته پریخوده، او تا ته محتاج شو او ته دده نه مستغنی (بے حاجته) ئے، ده به دا ګواهی ورکوله چه نشته حقدار د بندګئ سوئ ستا نه، او محمد ﷺ ستا بنده او ستا رسول دے، نو ده ته بخنه وکړه او دده د ګناهونه نه تیر شه۔

فائده : دا د عمر فاروق رضی الله عنه دعا ده چه په یو تن باندے به ئے په جنازه کښے وئیله۔

(۱۲) - **اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ اَسْلَمَهُ الْاَهْلُ وَالْمَالُ وَالْعَشِيْرَةُ وَالذَّنْبُ عَظِيْمٌ وَاَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ۔**

[ابن ابی شیبة رقم : ۱۱٤۷٥]

ترجمه : اے الله ! ستا بنده خپل اهل او مال او قبیلے وسپارلو، او ګناه ئے ډیره لویه ده، او ته ډیره بخنه کونکے او رحم کونکے ئے (یعنی ده ته ګناه معاف کړه او په ده باندے رحم وکړه)

فائده :ابوبکر صدیق رضی الله عنه چه به کله په یو مړی باندے جنازه کوله نو دا دعا به ئے لوستله۔

فائده ۲ : دا دعاګانے د سړو او زنانو او د ماشومانو ټولو دپاره لوستلے شی، د جنازے سنت طریقه دا ده چه اول کښے به په زړه کښے نیت وکړی - په خوله باندے نیت وئیل د ـ **نَوَيْتُ اَنْ اُؤَدِّیَ لِلّٰهِ تَعَالٰی اَرْبَعَ تَكْبِيْرَاتِ الْجَنَازَةِ** - الی آخره نشته دے۔ (دا وجه ده چه ډیر خلك د جنازے سره راشی مګر مونځ نکوی ځکه چه نیت ورته نهٔ وی یاد، د بعض دعاګانو نه دا نیت ګران دے)۔

بیا به **اَللّٰهُ اَکْبَرُ** ووائی۔ او - **اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ** نه تر

وَلَا الضَّالِّيْنَ - پورے به ووائی، بیا به تکبیر وکړی او درود ابراهیمی کوم چه په پنځه وخته مانځه کښے لولی هغه به ولولی- یعنی :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ.

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ .

دا به ووائی بیا به تکبیر وکړی او دغه مذکوره دعاګانے به شروع کړی- د دعاګانو نه پس به الله اکبر ووائی بیا به سلام اُوګرځوی-

او بیا به د جنازے د مانځه نه روستو دعا نکوی ځکه چه دا کار بدعت دے- (ځکه چه جنازه کښے دعا وشوه، رسول الله ﷺ روستو دعا نۀ ده کړے)

بلکه دا چه د جنازے په مانځۀ کښے - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ - وئیل په هیڅ صحیح حدیث کښے نۀ دی راغلی، او د سورة الفاتحے لوستل په څوارلسو (۱٤) احادیثو کښے راغلی دی-

[الترمذی ۲/٤۳، النسائی ۱/٤۲۸، الحاکم ۱/۳٥۸، الطحاوی ۱/۲۸۸، مجمع الزوائد ۳/۳۲، نصب الراية : ۲/۲۷۰ البخاری]-

د جنازے مسائل او مکمل طریقه او دعاګانے زده کولو دپاره زمونږ رساله ((د جنازے د مانځۀ مسنون طریقه، دعاګانے او مسائل)) ته رجوع پکار ده-

د تعزیت دعاګانې

د تعزیت معنی ده چا ته د صبر تلقین کول، په دعا د تعزیت کښې لاس اوچتول حدیثونو کښې چرته ندی ثابت، صرف یو روایت د بخاری ۶۱۹/۲ - کښې راغلی چه رسول الله ﷺ یو مړی ته دعا اوکړه او لاس ئې پکښې اوچت کړو، لیکن په هغې کښې دا نشته چه دا دعا د تعزیت وه، بلکه هغه مړی وصیت کړے وو چه رسول الله ﷺ دې ما ته دعا اوکړی، دا وجه ده نبی علیه السلام به په نورو ځایونو کښې په دعا د تعزیت کښې لاس مبارك نه اوچتولو.

(۱) - اِنَّ لِلّٰهِ مَا اَخَذَ وَلَهٗ مَا اَعْطٰى وَ كُلُّ شَىْءٍ عِنْدَهٗ بِاَجَلٍ مُسَمًّى فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ.

[رواه البخاری ۱/۱۷۱ـ ومسلم ۱/۳۰۱]

ترجمه : د الله تعالی دپاره دی هغه څه چه واخستو او د هغه دی هغه څه چه ورکوی ئې او هر څیز د هغه سره په یوه نیټه مقرر دے، پس صبر دِے کوی او ثواب دِے ګڼړی دا مصیبت.

(۲) - اَعْظَمَ اللّٰهُ اَجْرَكَ وَاَحْسَنَ عَزَائَكَ وَغَفَرَ لِمَيِّتِكَ.

[الاذکار للنووی ۱۳۶]

ترجمه : الله دِے ستا اجر لوئی کړی او ښه دِے کړی صبر ستا، او بخښنه دِے اوکړی مړی ستا ته.

فائده : دا نبوی ذکر نهٔ دی لیکن د تعزیه او تسلیٔ دپاره علماؤ استعمال کړیدی، او د تعزیه مقصد هم دا دی چه یو مصیبت زده انسان ته تسلی ورکړې شی که دا په هر لفظ سره وی، او په هره ژبه کښې وی، البته اولنی ذکر پیغمبری دی نو هغه بهتر دی.

د مړی د سپارلو دعا

(۱) — بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلٰی سُنَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ .

(۲) — بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلٰی مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ .

[صحیح : ابن ماجه رقم ۱۵۵۰ ـ الحاکم ۱/۳٦٦ ـ احمد ۲/۲۷ ـ رقم: ۴۸۱۲ ، ابو داود ۲/۳۲۱۳]

ترجمه : په نوم د الله تعالی دِې اږدم – او په سنت یا دین د رسول الله ﷺ باندې.

فائده : پدې سپارلو وخت کښې نورې دعاگانې وئیل نشته سوا د دغه مذکورې دعا نه، دې وخت کښې آیتونه لوستل یا اذانونه کول بدعت کار دې.

د دفن کولو نه پس د قبر دپاسه دعا

د خخولو نه پس د مړی دپاره د قبر دپاسه دعا غوښتل په حدیثونو کښې شته دې، لکه حدیث د ابو عوانه او ابوداؤد کښې

راځي چه پدې وخت کښې د مړي دپاره استغفار غواړئ او د تثبت (ټينګيدو) دعا ورته کوئ. (پدې دعا کښې به لاس اوچتوي)

[ابو داود رقم ٣٢٢١- الحاکم ١/٣٧٠، فتح الباري ١١/١٢٠]

فائده : بعض خلق د قبر دپاسه سر او خپو ته دسورتِ بقرې اول او آخري آيتونه لولي، دا چرته صحيح حديث کښې نه دی ثابت بلکه دا يو بدعت عمل دې او کوم روايات چه د ابن عمر رضي الله عنهما نه راغلي، هغه سندًا ندې ثابت، لکه ددې مکمل تفصيل مونږ پخپله فتاوى الدين الخالص کښې کړيدې، اوګوره :

[السنن و المبتدعات ١٠٦ـ واحکام الجنائز للالبانيؒ]

د زيارة القبور دعاګانې

د

(١) - اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللهُ بِكُمْ لَلَاحِقُوْنَ اَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ .

[مسلم ١/٣١٤ رقم: ٢٣٠٢]

ترجمه : سلامتيا دې وي پتاسو اې د کورونو والا مومنانو، او مسلمانانو ! - او مونږ که د الله تعالى اراده اوشي تاسو پورې پيوسته کيدونکي يو، د الله تعالى نه ځان دپاره اوتاسو دپاره جوړوالې غواړو.

فائده: کله چه سړے مقبرے ته لاړ شی او یا په مقبره ورتیرېږی، نو دغه مذکوره دعا به وائی.

(۲) - اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِيْنَ وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَاحِقُوْنَ. [مسلم رقم: ٦٠٨، ابو داود: ٣٢٣٩، صحيح]

ترجمه: اے ددے ځائے وسیدونکو مومنانو! په تاسو دِے سلامتیا وی. او یقیناً مونږ که الله وغواړی ستاسو سره پیوسته کیدونکی یو.

(۳) - اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الدَّارِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَاحِقُوْنَ، اَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَنَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ أَسْأَلُ اللّٰهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ.

[صحيح: النسائى: ۲۰۴۰، صحيح الادب المفرد: ۵۱۲ - احمد: ۳۵۳/۵، ۳۵۹، ۳٦۰ - ارواء الغليل: ۷۷٦]

ترجمه: سلامتیا دِے په تاسو اے ددے ځائے اُوسیدونکو مومنانو مسلمانانو! او یقیناً ان شاء الله مونږ تاسو سره ملاویدونکی یو، تاسو مونږ نه مخکښے تلی یئ او مونږ تاسو پسے درتلونکی یو، الله تعالىٰ نه تاسو دپاره او ځان دپاره د عافیت سوال کوم.

(۴) - اَلسَّلَامُ عَلٰى اَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَيَرْحَمُ اللّٰهُ الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِيْنَ

وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَلَاحِقُوْنَ .

[مسلم : ۱/ ۳۱٤ رقم : ۲۳۰۱، النسائی : ۱۹۲٦، الآداب للبیهقی : ۳۷۹]

ترجمه : سلام دِې وی دديے کورونو په وسیدونکو مؤمنانو او مسلمانانو باندے، الله دِې رحم وکړی په مخکښے تلونکو او روستو تلونکو زمونږ باندے، او یقیناً مونږ ان شاء الله تاسو سره ضرور ملاویدونکی یو۔

فائده : په زیارة القبور کښے درے فائدے دی : ۱- مړو دپاره استغفار او بخنه طلب کول۔ ۲- او تزهید فی الدنیا (یعنی دنیا کښے بے رغبته کیدل)۔ ۳- آخرت سره رغبت، شوق او محبت پیدا کیدل۔

باقی هلته د قبرونو والو نه دعاګانے غوښتل او د قبرونو نه مدد غوښتل هغوی ته د رامدد شه آوازونه کول دا ټول شرك او بدعت دي۔

د کافرو په قبرونو د ورتیریدو وخت کښ دعا

اَبْشِرُوْا يَا كُفَّارُ بِالنَّارِ .

[ابن السنی رقم ۵۹٤ ۔ مجمع الزوائد ۱/ ۱۱۷ ۔ الصحیحة رقم ۱۸]

ترجمه : خوشحاله شئ اے کافرانو ! په اور (دجهنم) باندے۔

فائده : نبی علیه السلام فرمائی : هر کله چه تهٔ د یو کافر په قبر

بانديے ورتيرېږے نو هغهٔ ته په اُور سره زيرے ورکړه. (الصحيحه)

د قرض نه د خلاصيدو دعا

(۱) — اَللّٰهُمَّ اكْفِنِىْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاَغْنِنِىْ بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

[الترمذي رقم ۳۸۱۶ ـ الكلم الطيب رقم: ۱۱۶ ـ الحاكم ۵۳۸/۱]

ترجمه: اے الله! كافى شے ځما په حلالو ستا د حرامو ستا نه او بے پرواه کړے ما په خپله مهربانئ سره د هغه چا نه چه ستا نه سِوا دی.

فائده: چا بانديے چه قرض وی او دا دعا د قرض نه د خلاصيدو دپاره اووائی نو الله تعالى به د هغهٔ قرض خلاص کړی، اګرچه دا قرض د غره په اندازه ډير هم وی.

(۲) — اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ.

[ابو داود رقم ۱۵۵۵ ـ والحديث صحيح]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پتا د پريشانئ او د غم نه، او پناه غواړم پتا د کمزورئ او د سُستئ نه، او پناه غواړم پتا پورے د بزدلئ او د بخل نه او پناه غواړم پتا د غلبے د قرض او د زوروتيا د سړو نه.

فائده : ابو امامه انصاری رضی الله عنه د مانځهٔ د وخت نه په غیر په مسجد کښې ناست وو، رسول الله ﷺ ولیدو وې فرمایل: څه وجه ده چه زهٔ تا په مسجد کښې په غیر د وخت د مانځه نه وینم؟ وې فرمایل : [هُمُوْمٌ لَزِمَتْنِیْ وَدُیُوْنٌ یَا رَسُوْلَ اللّٰهِ] غمونه (سوچونه) او قرضونه راسره انښتی دی اې د الله رسوله! نبی علیه السلام ورته وفرمایل : آیا زهٔ تا ته داسې خبره نهٔ ښایم چه کله تهٔ هغه ولولې نو الله تعالیٰ به تا نه غمونه (سوچونه) ختم کړی او قرض به درنه ادا کړی. ما ورته وویل : ولې نهٔ اې د الله رسوله! نو دغه دعائې ورته وخودله چه دا صبا او بیګاه وایه. ابو امامه رضی الله عنه فرمائی : ما ددې وئیل شروع کړل نو الله تعالیٰ زما نه غمونه ختم کړل او زما قرضونه ئې ادا کړل.

(۳) - قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِی الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ج تُوْلِجُ اللَّيْلَ فِی النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِی اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَیِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ، رَحْمٰنَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَرَحِيْمَهُمَا! تُعْطِیْ مِنْهُمَا مَنْ تَشَاءُ وَتَمْنَعُ مَنْ تَشَاءُ اِرْحَمْنِیْ رَحْمَةً تُغْنِيْنِیْ بِهَا عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِوَاكَ .

[حسن : المعجم الكبير للطبراني رقم : ١٦٧٣٩، مجمع الزوائد : ١٠/١٨٥/١٨٦، صحيح الترغيب والترهيب رقم : ١٨٢١ للالباني، قال المنذري اسناده جيد]

ترجمه : اے نبي ووايه ! اے الله ! تهٔ مالك د بادشاهئ ئے، تهٔ ورکوے بادشاهي چا ته چه اوغواړے او تهٔ راخکاږے بادشاهي د چا نه چه اُوغواړے، تهٔ عزت ورکوے چا ته چه اُوغواړے او تهٔ ذليل کوے چا له چه اُوغواړے، ستا په لاس کښے (هر قسمه) خير دے، بيشکه تهٔ په هر څيز باندے قدرت لرے، ننباسے شپه په ورځ کښے او ننباسے ورځ په شپه کښے او را اُوباسے ژوندے د مړی نه او را اُوباسے مړے د ژوندی نه، او رزق ورکوے چا ته چه اُوغواړے بے حسابه۔

اے د دنيا او د آخرت بے حده مهربانه ! او د دواړو هميشه رحم کونکيه ! تهٔ ددے دواړو نه ورکوے چا ته چه اُوغواړے۔ او تهٔ منع کوے چا نه چه اُوغواړے، په ما باندے رحم اُوکړه داسے رحمت چه تهٔ ما پدے سره بے پرواه کړے ستا نه سوا د بل چا د رحمت نه۔

فائده : حديث کښے راځی چه يوه ورځ معاذ رضی الله عنه د جُمعے مانځه ته نهٔ وو راغلے، نبی عليه السلام ورغلو ورته ئے وويل : نن ولے نهٔ وے راغلے ؟ هغهٔ عرض اُوکړو : اے د الله رسوله ! د يو يهودی په ما باندے يو اوقيه (څلويښت درهم) سپين زر قرض وو، نو زهٔ تا طرف ته راروان شوم نو هغهٔ زهٔ تا نه ايسار کړم۔ نبی عليه السلام اُوفرمايل : اے معاذ ! آيا زهٔ تا ته داسے دعا نهٔ ښايم چه تهٔ هغه ووائے؟ نو که په تا باندے د صَبِر غر په مقدار قرض وی نو الله تعالیٰ به ئے تا نه ادا کوی۔ (صَبِر په يمن کښے يو غر دے) دا ډيره

مفیده دعا ده۔

د قرض د واپس کولو دعا

بَارَكَ اللّٰهُ لَكَ فِیْ اَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[صحیح : ابن ماجه ۲٤۲٤ ـ احمد ٤/۳٦، ابن السنی رقم ۲۷۷]

ترجمه : الله تعالی دې ستا په اهل او مال کښې برکت واچوي.

فائده : رسول الله ﷺ یو شخص نه قرض اخستے وو نو د واپس کولو په وخت کښې ئې هغه ته دا دعا اوکړه، او دا ئې هم اوفرمائیل چه د قرض بدله تعریف کول او اداء کول دي، یعنی چا چه قرض درکړے وی د هغه صفت کول او هغه ته بیرته قرض ادا کول.

د مصیبت زده شخص لیدو په وخت دعا

(۱) ـ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ عَافَانِیْ مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهٖ وَفَضَّلَنِیْ عَلٰی كَثِیْرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِیْلًا ط

[الترمذی - رقم ۳٦۷۲ ـ ابن ماجه ۳۸۹۲ ـ وهو حدیث صحیح].

ترجمه : شکر دے هغه الله لره، چه بچ کړے یم زه د هغه مصیبت نه چه ته ئې پرې اخته کړے ئې - او غوره کړے ئې یم په ډیرو خلقو په غوره والی سره.

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : چا چه یو مصیبت والا اولیدو او دا دعائې اولوستله نو هیچرې به دغه مصیبت ده ته اونه رسی.

د کفر د وسوسے د دفع کولو دعا

(۱) – هُوَ الْاَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ .

[ابوداود رقم ۵۱۱۰ ـ الكلم الطيب ۱۳۵ ـ وسنده حسن]

ترجمه : دغه (الله) اول (هم) دے او آخر (هم) دے ښکاره (هم) دے، او پټ (هم) دے او هغه په هر څه پوهه (هم) دے.

فائده : ابن عباس رضی الله عنه ته یو سړی اووئیل : چه زما په زړه کښے د کفر وسوسے راځی ؟ نو هغه ورته اوفرمائیل : چه دغه آیت تلاوت کړه.

(۲) – آمَنْتُ بِاللهِ وَرُسُلِهٖ .

[بخاری رقم : ۳۰۵۵ ابوداود : ۴۳۳۱]

ترجمه : ما ایمان راوړیدے په الله تعالی او د هغه په رسولانو باندے.

(۳) – اَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ .

[بخاری : ۶۱۱۶، مسلم رقم : ۶۸۱۲]

فائده : کله چه انسان ته وسوسه راشی نو اعوذ بالله دِے اووائی او کس اړخ ته دِے درے ځله لاړے تو کړی او سورتِ اخلاص دِ تلاوت کړی – او فکر دِ بند کړی.

د باران د غوختلو دعا

د باران غوښتلو په اسلام کښې ښائسته طريقه ده او هغه دا چه خلق به عيدګاه يا صحراء ته اوځي په عاجزئ سره - او امام به راشي اول به خطبه اووائي، په هغې کښې به د الله تعالى د حمد او ثنا نه پس خلقو ته د استغفار غوښتلو تلقين اوکړي او بيا به دا دعا اولولي :

(ا) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْغَنِيُّ وَنَحْنُ الْفُقَرَاءُ، اَنْزِلْ عَلَيْنَا الْغَيْثَ وَاجْعَلْ مَا اَنْزَلْتَ لَنَا قُوَّةً وَبَلَاغاً اِلٰى حِيْنٍ .

[حسن : ابوداود رقم ١١٦٩ ـ الحاكم ١/٣٢٧]

ترجمه : صفتونه د کمال الله لره دی چه مالك د مخلوقاتو دے، عام مهربان او هميشه رحم کونکے دے، اختيار مند دے د ورځے د جزاء. نشته د الله نه سِوا حقدار د عبادت، کوی هغه څه چه اوغواړی. اے الله ! ته الله ئے، نشته حقدار د عبادت سِوا ستا نه. ته غنی ئے او مونږ فقيران يو . نازل کړه په مونږ باران . او اوګرځوه هغه څه چه تا نازل کړو په مونږ قوت او رسونکی مونږ لره يو (مقرر) وخت پورے .

بيا به لاسونه ښه اوچت کړی او خلقو ته به شا کړی او څادر به

واروی، بیا بـه خلقـو ته مخ کړی. او دوه رکعته مونځ به اوکړی په جمعې سره.

(٢) – اَللّٰهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ وَ بَهَائِمَكَ وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ وَاَحْيِ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ .

[حسن: ابوداود رقم ١١٧٦]

ترجمه : اے الله! خړوبـه کړه بنده ګان خپل او چارپایان خپل او خور کړه رحمت خپل او ژوندے کړه خپل اوچ ښار .

(٣) – اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا .

[بخاری :١/١٣٧ رقم: ١٠١٣]

ترجمه : اے الله! مـونږ خړویه کړه! اے الله! مونږ خړویه کړه! اے الله! مونږ باندے باران وکړه.

(٤) – اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيْثًا، مَرِيْئًا، (مَرِيْعًا)، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ .

[صحیح : ابوداود :١١٦٩- ابن مـاجـه ١٢٧٠، صحیح ابن خزیمة : ١٤١٦]

ترجمه : اے الله! مـونږ خړوبه کړه په داسے باران چه مدد کونکے وی، مبارك وی، سبب د شینکۍ پیدا کولو وی، فائده مند وی، ضـرر ورکـونکے نـهٔ وی، پـه جلتـۍ سـره کیدونکے وی، روسته کیدونکے نهٔ وی.

(٥) - اَللّٰهُمَّ اَغِثْنَا، اَللّٰهُمَّ اَغِثْنَا، اَللّٰهُمَّ اَغِثْنَا ـ

[بخاری : ١/١٣٨رقم : ١٠١٤]

ترجمه :اے الله ! په مونږ باران اُوکړه !، اے الله ! په مونږ باران اُوکړه ! اے الله ! په مونږ باندے باران اُوکړه !ـ

د وریځ د مخامخ لیدو دعا

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اُرْسِلَ بِهٖ .

[صحیح : ابن ماجة رقم الحدیث : ٣٨٨٩]

ترجمه :اے الله ! مونږ په تا پورے پناه غواړو د ضرر د هغه څه نه چه دا وریځ ورله رالیږلے شویده۔

د تیزے هوا چلیدو په وخت دعا

(١) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَهَا وَخَیْرَ مَا فِیْهَا وَخَیْرَ مَا اُرْسِلَتْ بِهٖ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِیْهَا وَشَرِّ مَا اُرْسِلَتْ بِهٖ .

[مسلم ١/ ٢٩٤ رقم : ٢١٢٢]

ترجمه : اے الله ! زه سوال کوم ستا نه د خیر ددے هوا، او هغه

خير چه دِے هوا کښې دے او هغه خير چه دا هوا پرے راليږلے شويده
- او پناه غواړم پتا د شر د دے، او د هغه شر نه چه پدے کښې دے او د
هغه شر نه چه دا پرے راليږلے شويده.

فائده : کله به چه هوا سخته شوه، نو نبی علیه السلام به دغه دعا لوستله.

(٢) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیٓ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا.

دا الفاظ هم لوستلے شی لکه ابن ماجه رقم (٣٧٢٧) کښې مطلقاً راغلی دی : [وَلٰكِنْ سَلُوا اللّٰهَ مِنْ خَيْرِهَا وَتَعَوَّذُوْا بِاللّٰهِ مِنْ شَرِّهَا] **یعنی** کله چه هوا راوالوزی نو تاسو د الله نه د هغے خير غواړئ او په الله پورے د هغے د شر نه پناه وغواړئ- نو د هغے نه دغه دعاء جوړيدے شی-

(٣) - اَللّٰهُمَّ لَقْحًا لَا عَقِيْمًا .

[ابن ماجه تخريج الاذكار : ٤/٢٩٥- صحيح الادب المفرد : ٧١٨ - ابن حبان : ١٠٠٨ - الحاكم : ٧٨٤٠- صحيح الجامع : ٤٥٤٦- وفی رواية البخاری : لَاقِحًا].

ترجمه : اے الله ! دا د خير نه ډکه اُوګرځوه، شنډه ئے مهٔ ګرځوه-

فائده : کله به چه هوا سخته شوه، نبی علیه السلام به دغه دعا لوستله.

(٤) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هٰذِهِ الرِّيْحِ وَخَيْرِ

مَا فِيهَا وَخَيرِ مَا اُمِرَتْ بِهِ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هٰذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا اُمِرَتْ بِهِ .

[صحيح : الترمذي : ٢٣٦٧ - احمد : ١٢٣/٥ - صحيح الجامع: ٧١٩٢ - النسائي في عمل اليوم والليلة : ٩٣٣ والكبرىٰ رقم : ١٠٧٠٤].

ترجمه : اے الله ! يقيناً مونږ تا نه ددے هوا د خير سوال کوواو د خير د هغه څه نه چه پدے کښے دی او د خير د هغه څيز چه دے ته پرے حکم شويدے، او مونږ پناه غواړو په تا سره د شر ددے هوا نه او د شر د هغه څه نه چه پدے کښے دی او د شر د هغه څه نه چه دے ته پرے حکم شويدے۔

کله چه باران شروع شی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَيِّباً نَافِعًا .

[بخاری ١٤٠/١ رقم : ١٠٣٢، النسائی : ١٥٢٣ احمد : ٣٤١٩٠]

ترجمه : اے الله ! ډير باران اوکړے او فائده مند ئے اوګرځوے!

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله باران اوليدو چه شروع به شو، نو دغه دعا به ئے فرمائيله.

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَيِّباً هَنِيئاً .

[ابوداود : ٥٠٩٩ - مسند احمد : ١٩٠/٦ - رقم : ٢٥٠١٧، النسائی فی عمل اليوم والليلة : ٩١٧ - مصنف عبد الرزاق : ١٩٩٩٩]

ترجمه : اے الله ! په مونږ باندے ډیر باران اُوکړه او ښه انجام والا ئے اُوګرځوه۔

د باران نه پس دا الفاظ اُووایئ

مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللهِ وَرَحْمَتِهٖ

[بخاری ١٤١/١ ـ رقم : ٨٤٦، مسلم ٨٣/١ رقم : ٢٤٠]

ترجمه : په مونږ باندے باران اوشو د الله تعالی په فضل او د هغه په رحمت سره .

فائده : پدے وئیلو سره انسان د مومنانو په جماعت کښے داخلیږی .

د باران د اُودریدو دعا

(۱) ـ اَللّٰهُمَّ حَوَالَیْنَا وَلَا عَلَیْنَا. اَللّٰهُمَّ عَلَی الْآکَامِ وَالظِّرَابِ وَبُطُوْنِ الْاَوْدِیَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ .

[بخاری ١٣٨/١، رقم : ١٠١٣ مسلم ٢٩٤/١ رقم : ٢١١٦]

ترجمه :اے الله ! زمونږ نه اخوا دیخوا ئے اوکړه او په مونږ ئے مه کوه. اے الله ! په ډیرکو او په کندو ـ او په ځایونو د رازرغونیدو د ونو او بوټو کښے ئے اوکړه .

فائده : کله به چه باران ډیر شو او خلق به ئے تنګ کړل نو رسول الله ﷺ به دغه مذکوره دعا فرمائیله .

د آسمان د غرارۍ په وخت دعا

(١) – سُبْحَانَ الَّذِیْ یُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلَائِکَةُ مِنْ خِیْفَتِهٖ .

[صحيح : البيهقى ٣/٣٦٢ ـموطا مالك٣/١٥٤ رقم : ١٨٠١ الادب المفرد رقم : ٧٢٣]

ترجمه : پاکی ده هغه الله لره چه تسبیح وائی رعد ملائك سره د صفتونو د هغه نه – او نور ملائك (ئے هم وائی) د هغه د یرے د وجے نه

فائده : عبد الله بن زبیر رضی الله عنه به چه کله د آسمان غرارے واوریدو، نو خبرے به ئے پریخودے او دغه دعا به ئے وئیله. نو دا موقوف روایت دے۔

(٢) – اَللّٰهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ وَعَافِنَا قَبْلَ ذٰلِكَ .

[الترمذی ٢/١٨٣ رقم : ٣٤٤٨، احمد : ٥٧٦٣]

ترجمه : اے الله ! مونږه مه وژنه په غضب خپل او مونږ مه هلاك کوه په عذاب خپل، او عافیّت راکړے مخکښے د هغینه.

فائده : بعضِ علماؤ دا روایت سنداً کمزورے گرځولے دے لکه شیخ البانی او شعیب ارناووط وغیره او بعض نورو صحیح لکه امام حاکمؒ او ذهبیؒ، نو ظاهره دا ده چه اوّله دعا بهتره ده ددے دعا

نه-

سفر ته رخصتولو وخت کښ دعا

اَسْتَوْدِعُكَ اللهَ الَّذِیْ لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهٗ .

[ابن ماجه رقم : ٢٨٢٥، السنن الكبرى للبيهقى : ١٠٣٤٢، سلسلة الاحاديث الصحيحة ١ / ٢٢ رقم ١٦ و٢٥٤٧]

ترجمه: سپارم تاسو هغه الله ته چه نهٔ ضائع کیږی امانتونه د هغهٔ.

فائده : کله چه یو انسان په سفر ځی نو پاتے کیدونکو ته دِے دغه دعا کوی.

(٢) - اَسْتَوْدِعُ اللهَ دِيْنَكَ وَاَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيْمَ عَمَلِكَ.

[صحيح : الترمذی رقم ٣٦٨٥، ابو داود ٢٦٠٠، الصحيحة رقم ١٤، ابن السنی رقم ٥٠٤]

ترجمه : زه سپارم الله ته دین ستا او امانت ستا او آخری عملونه ستا.

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله څوك رخصتولو نو د هغه یو لاس به ئے اونیولو، مصافحه به ئے ورسره اوکړه او دغه دعا به ئے ورته اوکړه.

کله چه څوک په سفر ځی او تا نه دعا طلب کړی، نو داسے به ورته وائے:

(۱) – زَوَّدَكَ اللهُ التَّقْوٰى وَغَفَرَ ذَنْبَكَ وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ .

[حدیث حسن: الترمذی رقم ۳٦٨٧، الحاکم ۲/۹۷۔ ابن خزیمة: ۲۵۳۲، الصحیحة: رقم ١٤]

ترجمه: الله تعالی دِے تا ته د تقویٰ توښه درکړی او ستا ګناه دِ معاف کړی او آسان دِ کړی تا ته خیر چرته چه ته ئے.

(۲)- اَللّٰهُمَّ اطْوِ لَهُ الْبُعْدَ وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ.

[صحیح الترمذی رقم ۳٦٨٨۔حسن، البانی]

ترجمه: اے الله! لنډ کړه ده ته اوږدوالے د سفر او آسان کړه ده ته سفر.

فائده: رسول اکرم ﷺ ته یو سړے راغے، عرض ئے اوکړو، ما ته څه وصیت اوکړه؟ نو رسول الله ﷺ ورته اوفرمائیل: تقویٰ اختیار کړه او په هر اوچت ځائے چه خیژے نو – الله اکبر وایه- کله چه دا سړے روان شو، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا اوکړه.

د سورلۍ دعا

(۱) - اول - بِسْمِ اللّٰهِ بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بیا :

”سُبْحَانَ الَّذِیْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِیْنَ وَاِنَّا اِلٰی رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ“.

بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - درې (۳) ځله

بیا - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - (۳) درې ځله.

بیا - سُبْحَانَكَ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ فَاغْفِرْ لِیْ فَاِنَّهٗ لَا یَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ.

[صحیح : الترمذی رقم ۳٦۹۱ ـ ابوداود رقم ۲۳٤۲]

ترجمه : پاکي ده تا لره، یقینا ما په خپل ځان باندې ظلم کړیدې پس ما ته بخښنه اوکړه یقینا هیڅوك گناهونه نشي معاف کولې سوا ستا نه.

فائده : حدیث کښې راځي : رسول اکرم ﷺ به چه کله په رکاب کښې خپه کیخوده نو - بسم الله - به ئې اووئیله، کله به چه په سورلۍ برابر کیناستو، نو - الحمد لله - به ئې اووئیله، بیا به ئې : سبحان الذی سخرلنا هذا وما کنا له مقرنین - تر آخره اولوستله، بیا به ئې درې ځله : الحمد لله، الحمد لله، الحمد لله اولوستله، بیا به ئې درې ځله : الله اکبر، الله اکبر، الله اکبر - اووئیلو - بیا به ئې - سُبْحَانَكَ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ - تر آخره دا دعا اوفرمائیله، بیا به ئې لږ

اُوخندل. چاتریے تپوس اوکړو؟ ولے دِ اُوخندل اے د الله رسوله! ورته
فرمائیل: الله تعالی تعجب کوی د خپل بنده نه کله چه اووائی:
رَبِّ اغْفِرْلِیْ ذُنُوْبِیْ الخ.
(اے الله! ماتـه خپل گناهونه اوبخښـه، ستا نـه سِوا بل څوك
گناهونه نشی معاف کولے).

کله چه سورلئ اوخوئیږی

(١) – بِسْمِ اللهِ – دِ اووائی.

حدیث کښے راځی چه سورلئ کله اوخوئیږی نو داسے مه وایئ
چه هلاك دِ شی شیطان، ځکه شیطان پدے خبره غټیږی او وائی
چه ما پخپل زور را اوخوئیوله، بلکه – بِسْمِ الله – وایئ! دے وئیلو
سره به شیطان وړوکے (ذلیل) شی، تر دے چه د مچ پشان به شی.
[صحیح: احمد ٥/٥٩ـ ابوادود رقم ٤٩٨٢ـ ابن السنی رقم ٥٠٩]

د خکته کوزیدلو او پورته ختلو دعا

صحابه کرامؓ فرمائی: مونږ به چه د رسول الله ﷺ سره په
یوځائے خکته کوزیدلو نو – سُبْحَانَ اللهِ – به مو وئیله، او چه په
اوچت ځائے به ختلو، نو – اَللّٰهُ اَکْبَرُ – به مو وئیلو.
[بخاری ١/٤٢٠ـ ابن السنی رقم ٥١٦]

(٢) – لَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ.
[بخاری ٢/٩٤٤ ومسلم ٢/٣٤٦]

ترجمه : د ګناه نه بچ کونکے او په نیک باندے طاقت ورکونکے نشته مګر صرف الله تعالی دے.

فائده : دا عامه دعا ده، يواځے د سفر پورے خاص نۀ ده، په لاره باندے په روانه باندے هم لوستلے شی. د جنت د خزانو نه يوه خزانه ده.

(۳) - لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ.

[مسلم : ۷۰۳۹، باب استحباب خفض الصوت بالذکر، وابوداود : ۱۵۲۷]

ترجمه : نشته حقدار د بندګئ سویٰ د الله تعالیٰ نه، او الله د هر څه ډير لوی دے.

فائده : دا دعا به صحابه کرامو - رضوان الله عليهم اجمعين - صرف د پورته ختلو په وخت لوستله.

سفرته د روانيدو دعاګانے

(۱) - سُبْحَانَ الَّذِىْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ وَاِنَّا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ.

[مسلم ۱/۴۳۴]

ترجمه : پاکی ده هغه ذات لره چه تابع ئے کړه دا سورلئ مونږ دپاره او نه يو مونږ دے لره تابع کونکے او بيشکه مونږ خپل رب ته واپس کيدونکے يو.

(۲) - اَللّٰهُمَّ نَسْئَلُكَ فِيْ سَفَرِنَا هٰذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوٰى وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضٰى، اَللّٰهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هٰذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيْفَةُ فِي الْاَهْلِ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ وَسُوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْاَهْلِ.

[مسلم ۱/٤٣٤ رقم: ۳۳۳۹]

ترجمه : اے الله ! مونږ غواړو ستا نه په سفر زمونږ کښے چه دا دے نیکی او تقویٰ او هغه عمل چه ته پرے راضی کیږے. اے الله! آسان کړے مونږ ته دا سفر او لنډ کړے مونږ ته د دے لرے والے. اے الله ! ته ملګرے زمونږ ئے په سفر کښے او پاتے کیدونکے ئے زمونږ په اهل (کور) کښے. اے الله ! زه پناه غواړم پتا د تکلیف د سفر نه - او د خفګان د شکل نه او د بد راواپس کیدونه، په مال او اهل کښے.

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله په سورلئ برابر کیناستو او د سفر اراده به ئے وه، نو درے ځله به ئے - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - اولوستلو، بیا به ئے دا دعا اوفرمائیله.

سفر نه د واپس کیدو دعا

رسول الله ﷺ به چه کله مدینے طیبے ته رانزدے شو، نو په اوچت ځائے باندے به ئے درے ځله – اَللّٰهُ اَكْبَر – اولوستلو او دا دعا به ئے ارشاد اوفرمائیله :

لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ، آئِبُوْنَ تَائِبُوْنَ عَابِدُوْنَ سَاجِدُوْنَ لِرَبِّنَا حَامِدُوْنَ، صَدَقَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ وَنَصَرَ عَبْدَهٗ وَهَزَمَ الْاَحْزَابَ وَحْدَهٗ .

[بخاری رقم : ۲۹۹۵، مسلم ۱/۴۳۵ رقم : ۳۳۴۳]

ترجمه : واپس کیدونکی یو مونږ، توبه ویستونکی یو مونږ، عبادت کونکی یو مونږ، سجده کونکی یو خپل رب ته، حمدونه ویونکی یو د هغه. رشتینے کړه الله وعده خپله او مدد ئے اوکړو د بنده خپل – اوشکست ئے ورکړو ډلو ته یواځے.

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ بار بار لوستله تر دے چه مدینے طیبے ته به داخل شو.

د سفر نه واپس کیدو کښ به چه کورته داخلیدو

نو نبی علیه السلام به دا دعا ارشاد فرمائیله :

(۱) – تَوْبًا تَوْبًا لِرَبِّنَا أَوْبًا لَا يُغَادِرُ عَلَيْنَا حُوْبًا

[حسن : مسند احمد ۲۵۶/۱ ـ رقم : ۲۳۱۱، صحیح ابی داود رقم : ۲۳۳۸، ابن السنی رقم ۵۳۱، قال الحافظ ابن حجر فی تخریج الاذکار اسناد حسن]

ترجمه : مونږ توبه اوباسو خپل رب ته او راګرځو هغه طرف ته چه پرمے نږدی په مونږ باندمے ګناه .

کله چه یو کلی ته ورننوزی

اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَمَا اَظْلَلْنَ وَرَبَّ الْاَرْضِيْنَ السَّبْعِ وَمَا اَقْلَلْنَ وَرَبَّ الشَّيَاطِيْنِ وَمَا اَضْلَلْنَ وَرَبَّ الرِّيَاحِ وَمَا ذَرَيْنَ اَسْئَلُكَ خَيْرَ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ وَخَيْرَ اَهْلِهَا وَخَيْرَ مَا فِيْهَا ٥ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ اَهْلِهَا وَشَرِّ مَا فِيْهَا .

[وسنده حسن : النسائی فی عمل الیوم واللیلة رقم ۵۴۳ ـ صحیح ابن حبان

۲۳۷۷_ الحاکم ۱/۱۰۰_ ابن السنی رقم ٥٢٤]

ترجمه : ای الله! چه رب د اووه آسمانونو او رب د هغه څه چه دا پرې سورې کوي، او رب د اووه زمکو او د هغه څه چه او چتوي ئې دا زمکې او رب د شیطانانو او د هغه څه چه دوئ ئې گمراه کوي او رب د هواگانو او د هغه څه چه دوئ ئې الوزوي، زه غواړم ستا نه خیر ددې کلي، او خیر د اهل ددې، او هغه خیر چه پدې کښې دې، او پناه غواړم پتا د شر د دې (کلي) نه او د شر د اهل ددې نه او د هغه شر نه چه پدې کښې دې.

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله یو کلي اولیدو او ورتلو به، نو دغه مذکوره دعا به ئې وئیله.

کله چه انسان یوځائې کښې پړاو واچوي (دمه اوکړي)

اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

[مسلم ۲/۳٤۷_ ترمذی ۳٤۳۳_احمد ٦/۳۷۷]

ترجمه : پناه غواړم په خبرو د الله چه پوره دی د شر د مخلوق د هغه نه.

فائده : رسول اکرم ﷺ فرمائی: چا چه یو ځائې کښې دمه اوکړه او دغه دعائې اولوستله نو هیڅ څیز به ده ته ضرر ورنکړي، تردې چه د دغه ځائې نه لاړشي.

د پرنجی په وخت دعا او د هغې جواب

(۱) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

(صفتونه د کمال خاص الله لره دی)

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : کله چه یو کس پرنجے اوکړی نو – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ – دِ اووائی او اوریدونکے دِ ورته : يَرْحَمُكَ اللّٰهُ – (الله دِ پتا رحم اوکړی) اووائی نو پرنجے کونکے دِ ورته اووائی : يَهْدِيْكُمُ اللّٰهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ – (الله دِ هدايت اوکړی تاسو ته او ښه دی کړی حال ستاسو)

[بخاری ۲/۹۱۹۔ ابوداود ۵۰۳۳]

(۲) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ .

(الله دپاره صفتونه د کمال دی په هر حال کښې) – پرنجے کونکے دا هم لوستے شی.

[اسناده حسن : ابوداود رقم : ۵۰۳۵) الترمذی رقم : ۲۷۳۸، احمد : ۹۹۵]

(۳) – اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيْرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيْهِ وَمُبَارَكًا عَلَيْهِ كَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضٰى .

[اسناد حسن : ابوداود رقم : ۷۷۳، الترمذی : ٤۰٤، النسائی : ۹۳۱]

ترجمه : صفتونه د کمال خاص الله لره دی ډیر زیات صفتونه

پاك او بركت والا خنګه ئې چه زمونږ رب خوښوي.
دا هم پرنجې کونکې وئيلې شي.
فائده : حديث کښې دي : رفاعه بن رافع رضی الله عنه په مانځه کښې پرنجې اُوکړو بيائې دغه کلمات ولوستل، د مانځه نه روستو ترې رسول الله ﷺ تپوس اُوکړو چه دا کلمات چا اُووئيل ؟ هغهٔ عرض وکړو ما اې د الله رسوله ! ارشادئې وفرمايهٔ : قسم په هغه ذات چه زما نفس د هغهٔ په لاس کښې دې، [لَقَدِ ابْتَدَرَهَا بِضْعَةٌ وَثَلَاثُوْنَ مَلَكًا أَيُّهُمْ يَصْعَدُ بِهَا] دې ته څه دپاسه ديرش ملائك په منډه راغلل چه کوم يو بهٔ ئې الله ته پورته کوي۔

د کافر د پرنجې په وخت دعا

يَهْدِيْكُمُ اللّٰهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ

ترجمه : الله دِ تاسو ته هدايت اوکړي او ستاسو حال دِې برابر کړي، (يا ستاسو زړونه دِې جوړ کړي).
فائده : کافر چه کله پرنجې اوکړي او - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - اووائي، نو هغهٔ ته به : يَرْحَمُكَ اللّٰهُ - نشي وئيل کيدې، بلکه دغه دعا به ورته وئيلې شي، ابوموسی اشعری ﷺ فرمائي : يهوديانو به د نبي عليه السلام په خوا کښې پرنجې کولو بيا به ئې الله الحمد ووئيله پدې اميد چه رسول الله ﷺ به هغوی ته (يرحمكم الله) ووائي (يعنی الله دِې په تاسو رحم وکړي) نو نبي عليه السلام به ورته (صرف) [يَهْدِيْكُمُ اللّٰهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ] وئيل۔
[صحيح : ابوداود رقم ۵۰۳۸۔ ترمذي ۲۸۹۵]

د نکاح دعا گانې

(۱) – د نکاح مسنونه خطبه

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَا هَادِیَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ. يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُوْنَ. يَا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَنِسَاءً، وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِیْ تَسَاءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ، اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا. يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ۞ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيْمًا.

(العمران آیت ۱۰۲) (النساء آیة ۱) (سورة الاحزاب (۷۱-۷۲)
داآیتونه دِ اولولی - او بیا دِ نکاح اُوتړی. خطبه د نکاح تړلو نه مخکښې لوستل سنت ده.
[اسناد صحیح : ابوداود رقم ۲۱۱۸، ترمذی ۱۱۰۵ ـ ابن ماجه ۱۸۹۲ ـ حاکم ۱۸۲/۲ ـ المشکاة ۲۷۲/۲]

فائده : دغه شان هر حاجت غوختلو نه مخکښې دا خطبه لوستل پکار دی، دې خطبې ته خُطُبَةُ الحَاجَة وئیل کیږی دا په اووه (۷) احادیثو کښې راغلې ده او دا خطبه د دعا نه مخکښې هم لوستلې کیږی او د نکاح نه پس هم. دغه شان هر اهم کار چه کله شروع کوی نو دا خطبه لوستل پکار دی، لکه تقریر یا درس یا مشوره.
(ابوادود، ترمذی)

کویږدن والا ته دعا

بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِيْ خَيْرٍ .
[ابوداود رقم ۲۱۳۰ ـ ترمذی ۱۰۹۱ - ابن ماجه ۱۹۰۵ ـ والحدیث صحیح]

ترجمه : برکت دِ واچوی الله په تا کښې او برکت دِ واچوی په تاسو کښې او جمع والې دِ راولی ستاسو په مینځ کښې په خیر سره.
فائده : چا به چه کویږدن اوکړه نو رسول الله ﷺ به ورته دغه دعا کوله.

ناوے سره د ملاویدو په وخت دعا

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَهَا وَخَیْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَیْهِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَیْهِ .

[سنده صحیح : ابوداود ٢١٦٠ ـ ابن ماجه ١٩١٨ ـ الحاکم ٢/١٨٥ ـ ابن السنی ٦٠٠]

ترجمه : اے الله ! زه غواړم تا نه خیر ددے، او هغه خیر چه تا پرے دا پیدا کړیده، او پناه غواړم پتا د شر ددے نه، او د هغه شر، چه تا پرے دا پیدا کړیده .

فائده : حدیث کښے راځی : کله چه یو کس پتاسو کښے یوه جینئ کورته راولی، یا یو خادم واخلی، یا یو حیوان واخلی، نو د هغے تندے ډے اونیسی او دغه دعا ډے اووائی او که اوښ ئے واخسته نو د هغه قوب ډے اونیسی او دغه دعا ډے اووائی .

د کوروالی په وخت دعا

بِسْمِ اللهِ اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّیْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّیْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا .

[بخاری ١/٤٦٣ ـ رقم : ١٤١، مسلم ١/٤٦٣ ـ رقم : ٣٦٠٦، ابن السنی

[٦٠٨]

ترجمه : په نوم د الله. اے الله ! ورانده کړه مونږ د شیطان نه او جدا کړه شیطان د هغے نه چه تا مونږ ته راکړے دے.

فائده : نبی علیه السلام فرمائی : کله چه یو کس په تاسو کښے د کوروالی اراده اوکړی او دا دعا اووائی او اولاد ئے پیدا شی، نو هیڅ کله به شیطان هغهٔ ته ضرر ورنکړی.

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت دعا

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت کښے څه خاص دعا نهٔ ده ثابته، سوا د اذان کولو نه او اذان به صرف په یو غوږ کښے کوی، او که په دواړو غوږونو کښے ئے اوکړو هم جائز ده ان شاء الله.

او اقامت کول په صحیح احادیثو کښے ندی ثابت، صرف په دوه ډیرو ضعیفو روایاتو کښے راغلے دے.

[البیهقی ٩/٣٠٥ـ تحفة المودود ـص ١٦ـ ارواء الغلیل ١١٥٩ـ الضعیفة رقم ٣٢١ـ الحاکم ٣/١٧٩، احمد ٦/٣٩١، مصنف عبد الرزاق : ٤/٣٣٦)

ماشوم چه کله پیدا شی، نو یو نیك انسان ته ئے اوړل پکار دی او هغه دِے ورته دعا د برکت اوکړی :

[اَللّٰهُمَّ بَارِكْ فِيهِ] (اے الله په دهٔ کښے خیر او فائدے واچوه)

او په خوله کښے دِے ورله خوږه کجهوره وغیره اووهی. دارنګ ښه نوم ورله کیخودل پکار دی.

[مسلم ١/١٠١ـ بخاری باب العقیقة ٢/٨٢١، ابوداود ١٥٠٦]

د چرګ، خرهٔ او د سپي د آواز په وخت دعا

(۱) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیُ اَسُئَلُكَ مِنُ فَضُلِكَ .

[البخاري ١/٤٦٦ـ رقم: ٣٣٠٣، مسلم: ٤٠٩٦، ابوداود رقم ٥١٠٢م]

ترجمه: اے الله! زه تا نه ستا مهرباني غواړم.

فائده: رسول الله ﷺ فرمائي: کله چه د چرګ آواز واورئ نو دغه دعا لولئ او کله چه د خر آواز واورئ نو – اَعُوُذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیُطَانِ الرَّجِیُم – وایئ ځکه چه چرګ ملائك ویني او خر شیطان ویني.

بعض خلق چه کله د خره آواز واوری نو – لَا حَوُلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ – وائی، دا غلطه طریقه ده، مسنونه طریقه – اَعُوُذُ بِاللّٰهِ – وئیل دی.

دارنګ حدیث کښې راځي چه کله تاسو د سپي آواز د شپې واورئ نو – اَعُوُذُ بِاللّٰهِ – وایئ! ځکه خرهٔ او سپي هغه څه ویني چه تاسو ته نهٔ ښکاري.

په یو صحیح حدیث کښې دا هم راځي چه تاسو چرګ ته بد مهٔ وایئ، ځکه هغه (خلق) مانځه ته راپاڅوي. [ابوداود رقم: ٥١٠١].

بعض خلق چرګ ته کنځل کوي کله چه هغه آذان کوي، نو دا کار نهٔ دے پکار.

د ناڅاپي مصيبت راتلو په وخت څه کول پکار دي

لکه اُور اُولګی یا زلزله راشی، نو که داسې حالت راپيښ شي نو پدې وخت کښې دا راتلونکی اعمال کول پکار دي :

۱- مونځ کول ۲- صدقه ورکول، ځکه صدقه مصيبت دفعه کوی. ۳- الله اکبر کلمه ډير وئيل.

۳- د الله عام ذکر کول. ٤- غلام آزادول. ٥ - د الله نه عاګانې غوختل. ٦ - او په دغه مصيبت کښې صبر کول، جزع فزع نۀ کول، چغې نه وهل. ۷- استغفار. ۸- لاحول ولا قوة الا بالله لوستل: پدې سره هر مصيبت دفع کيږی. [بخاری ج ۱/۱٤٥]

د یوځائې نه د پاڅيدلو دعا

(۱) - سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ .

[سند صحيح : ابوداود رقم : ٤٨٥٩، الترمذی رقم : ۳٤۳۳، احمد : ۸۸۰٤]

ترجمه : اے الله! ته پاك ئې او صفتونه د كمال تا لره دي، زه ګواهی كوم چه نشته حقدار د عبادت سِوا ستا نه، زه بخښنه غواړم ستا نه، او توبه اوباسم تا ته.

فائده : حديث كښې راځي : څوك چه يو ځائے كښې كيني او بے ځايه خبرے اوكړي او د پاڅيدو نه مخكښې ئے دا دعا اووئيله، الله پاك به دده د مجلس ټول گناهونه دهٔ ته معاف كړي او كه د نيكئ مجلس وي، نو دا دعا به د مهر پشان شي-

(۲) - اَللّٰهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهٖ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهٖ جَنَّتَكَ وَمِنَ الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهٖ عَلَيْنَا مَصَائِبَ الدُّنْيَا. اَللّٰهُمَّ مَتِّعْنَا بِاَسْمَاعِنَا وَاَبْصَارِنَا وَقُوَّاتِنَا مَا اَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا . وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلٰى مَنْ ظَلَمَنَا وَانْصُرْنَا عَلٰى مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلْ مُصِيْبَتَنَا فِىْ دِيْنِنَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّنَا وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا .

[حسن : ترمذی رقم ۳٤۹۷ ـ الحاكم ۱/۵۲۸ ـ ابن السنی رقم ٤٤٦]

ترجمه : اے الله ! تقسيم كړه مونږ له ستا د يرے نه دومره چه زمونږ او ستا د نافرمانئ په مينځ كښې پرده شي . او دومره تابعداري ستا راكړه چه ته پرے مونږ جنت ته داخل كړے، او دومره يقين راكړے چه د دنيا مصيبتونه ته مونږ ته د هغے په ذريعه آسان كړے. اے الله ! ته مونږ له په غوږونو خپلو فائده راكړے او په سترگو

زموږ او په قوتونو زموږ، ترڅو چه تا ژوندي اوساتلو - او دا زموږ نه روسته پاتې کړې (يعنې تر مرګه پورې پدې کښې څه فرق مه راولې) او اوګرځوې قصاص زموږ په ظالمانو زموږ، او مدد اوکړې زموږ په مقابله د دشمنانو زموږ کښې. او مصيبت زموږ په دين کښې مه راولې، او دنيا لوئې مقصد زموږ مه ګرځوې او نه انتهاء د علم زموږ او مه مسلط کوه په موږ باندې هغه څوک چه رحم نکوي په موږ باندې.

فائده: رسول الله ﷺ به په اکثرو اوقاتو کښې چه کله د خپل مجلس نه پاڅيدو نو دغه دعا به ئې خپلو دوستانو دپاره کوله، دا په مجلس کښې دننه هم راغلې ده او د مجلس په اختتام کښې هم.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنِّيْ، اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ مِنْ طَاعَتِكَ مَا تَحُوْلُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ مَعْصِيَتِكَ، وَارْزُقْنِيْ مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تُبَلِّغُنِيْ بِهٖ رَحْمَتَكَ، وَارْزُقْنِيْ مِنَ الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهٖ عَلَيَّ مَصَائِبَ الدُّنْيَا وَبَارِكْ لِيْ فِيْ سَمْعِيْ وَبَصَرِيْ وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَ مِنِّيْ، اَللّٰهُمَّ وَخُذْ بِثَارِيْ مِمَّنْ ظَلَمَنِيْ وَانْصُرْنِيْ عَلٰى مَنْ عَادَانِيْ وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّيْ وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِيْ، اَللّٰهُمَّ وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِيْ -

[المستدرك ۲/ ۲۱٤، ۲۱۵، رقم: ۱۹۷۷، المعجم الكبير للطبراني رقم: ۵۷، صحيح على شرط البخاري]

ترجمه: اے الله! زما هغه ګناهونه وبخښه چه ما مخکښې کړيدي او چه ما روستو کړيدي، او چه ما پټ کړيدي او چه ما ښکاره کړيدي او هغه چه ما اسراف کړيدے او هغه چه تهٔ پرے زما نه زيات پوهيږے. اے الله! ما ته رانصيب که خپل طاعت چه زما او ستا د ګناه په مينځ کښې رکاوټ وی، او رانصيب کړه ما ته ستا دومره يره چه تهٔ پرے ما خپل رحمت ته ورسوے. او رانصيب کړه داسے يقين چه تهٔ د هغې په وجه په ما باندے د دنيا مصيبتونه آسان کړے او زما په غوږ او سترګه کښې برکت واچوه او ما نه روستو دا باقی اُوساته. اے الله! زما بدله د هغه چا نه واخله چه په ما ظلم کوی او ما سره مدد اُوکړه په مقابله د هغه چا کښې چه ما سره دشمنی کوی او زما عظيم مقصد او د علم انتهاء دنيا مهٔ جوړوه. اے الله! او په ما باندے هغه څوك مهٔ مسلط (مقرر) کوه چه په ما باندے رحم نهٔ کوی.

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله د مجلس نه پاڅيدو نو دا دعا به ئے وئيله، يعنی د مجلس اختتام به ئے پرے کولو.

مجلس کښې استغفار کول

(۱) - رَبِّ اغْفِرْ لِی وَتُبْ عَلَیَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُوْرُ.

[صحیح : ابوداود رقم ۱۵۱٦ ـ الترمذی : ۳٤۳٤، ابن ماجه رقم ۳۸۱٤]

ترجمه : اے ربه ! ما ته بخښنه اوکړه او توبه اوباسه په ما باندے، بیشکه ته توبه قبلونکے، بخښنه کونکے ئے.

فائده : صحابه کرام رضی الله عنهم اجمعین فرمائی : مونږ به د نبی علیه السلام دپاره په مجلس کښې سل (۱۰۰) ځله استغفار شمارلو.

(۲) - په هر مجلس کښې ضرور څه نا څه ذکر د الله تعالی، یا درود په رسول الله ﷺ وئیل پکار دی، که داسے اونشی نو رسول الله ﷺ فرمائی : چه دا خلق به ضرور په نقصان کښې پریوځی او داسے مثال به ئے وی لکه د مردار خر نه چه څوك پاڅیږی.

[الترمذی رقم ۳۳۷۷ ـ الحاکم ٤۹٦/۱، احمد ٤٤٦/۲، ابن السنی رقم ٤٤٩]

Scanned with CamScanner

کله چه د غیر الله په نوم قسم اوخوری نو د کفارے په طور دے داسے اووائی

(۱) - لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ .

[بخاری فی الایمان ٤٨٦٠، وفی الادب رقم: ٦١٠٧، ومسلم فی الایمان رقم: ٤٣٤٩، واحمد ٣٠٩/٢، رقم: ٨٠٧٣، وابوداود: ٣٢٤٩]

فائده : دا کلمه ځکه وئیلے شی چه د الله نه ماسوا په بل چا باندے قسم کول مثلا د پلار په سر باندے، یا پیغمبر باندے، یا په کاکا صاحب یا بابا باندے نو دا شرك دے لکه چه حدیث کښے راغلی دی، نو که دغه شخص دا کلمه یقین سره اووائی نو هغه پدے بیرته مسلمانیږی او دا کفاره ده .

(۲) - لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ .

[اسناد صحیح: ابن ماجه رقم ۲۰۹۷ـ احمد ۱۸۳/۱، ۱۸٦]

فائده : حدیث کښے راغلی دی چا چه د الله د نوم نه سِوا د بل چا په نوم قسم اوخوړو نو دا کلمه دِ اووائی او درے (۳) ځله دِے چپ طرف ته لاړے توکړی او آینده دِے داسے کار نه کوی. سعد وائی: ما په لات او عزیٰ باندے قسم وکړو نو رسول الله ﷺ راته دغه حکم وکړو- [ابن ماجه]،

د غصې په وخت دعا

(۱) - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ .

[بخاری ۱/٤٦٤، رقم : ۳۲۸۲، مسلم : ۶۸۱۲، وابوداود رقم ٤٧٨٠/٤٧٨٤۔احمد ٥/٢٢٦ ۔ ٥/١٥٢ ۔ ابن السنی رقم ٤٥٤]

فائده : حدیث کښې راځی څوك چه غصه شی او اَعُوْذُ بِاللّٰهِ ۔ اووائی نو د هغهٔ غصه به لاړه شی.

دغه شان په صحیح حدیث کښې راځی : که غصه انسان ولاړ وی نو کیدِینی او که ناست وی نو ډده ډې اُولګوی، نو غصه به ئې ختمه شی . په یو بل روایت کښې دی : اودس ډې اوکړی ځکه چه شیطان د اُور نه پیدا شویدے، او اُور په اوبو مری . داروایت اګرچه سنداً ضعیف دے.

(صحیح کتاب الاذکار وضعیفه ٢/٧٤٤)

لیکن اودس هر وقت کول مستحب دی لکه حدیث کښې راغلی دی چه اودس د مومن صفت دے : وَلَا يُحَافِظُ عَلَى الْوُضُوْءِ اِلَّا مُؤْمِنٌ. [الحاکم ٤٤٧، ابن حبان رقم : ١٠٣٧] ۔ په اودس باندے حفاظت صرف مؤمن کوی۔

کله چه مسلمان په خندا اووینے نو داسے دوایه

اَضْحَكَ اللّٰهُ سِنَّكَ .

ترجمه : یعنی الله تعالی دې ستا غابښ اوخنده وی- یعنی الله دې تا خوشحاله لری-

فائده : عمر فاروق رضی الله عنه رسول الله ﷺ لره په خندا ولیدو نو داسې ئې ورته وفرمایل- [بخاری ۱/٤٦٥ رقم : ۳۲۹٤ مسلم: ٦۳٥٥]

کله چه تهٔ چا ته څهٔ هدیه
ورکړې او هغه تا ته دعا اوکړی نو
تهٔ به هم هغهٔ ته همغه شان دعا کوې

حدیث کښې راځی : عائشې رضی الله عنها به چه کله چاکره څه څیز اولیږلو د صدقې په طور، نو خادم نه به ئې تپوس اوکړو چه څه دعائې مونږ ته اوکړه نو هغه شان به ورته دې هم اوکړه، دې دپاره چه زمونږ صدقه (ام المؤمنین وائی) باقی پاتې شی او په دغه دعا سره ددې بدله پوره نشی. [ابن السنی ۲۷٦]

کله چه تاسو سره څوک احسان اوکړی

جَزَاكَ اللّٰهُ خَيْرًا .

(الله تعالیٰ دې غوره بدله درکړی)

[سند صحیح : الترمذی رقم ۲۰۳٦، ابن السنی رقم ۲۷٥]

فائده : حدیث کښې راځی : کله چه تاسو سره څوک احسان

اوکړی نو د هغې بدله ورکړئ، که بدله نشئ ورکولې نو دغه دعا ورته اوکړه، د هغه بدله به خلاصه شي.

د منکرکار ختمولو په وخت دعا

(۱) - جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

. [الاسراء : ۸۱]

ترجمه : حق راغلو او باطل نیست او نابود شو، یقینا باطل ختمیدونکے دے.

(۲) - یا - جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ

[سبا : ٤٩]

ترجمه : حق راغلو او (معبود) باطل نۀ اول ځل پیدائش کولے شي او نۀ به دوباره پیدائش اوکړي.

فائده : دا آیت رسول الله ﷺ په هغه وخت لوستلے وو چه کله ئې د کعبې نه بتان راغورزول.

[اخرجه البخاری ۱/ ۳۳٦ رقم : ٤٧٢٠، ومسلم۲/ ۱۰٤ رقم : ٤٧٢٥]

که ستا د ګیرې یا مخ
نه خوک څه خس، خشاک
لرې کړي نو داسې دعا ورته اوکړه

اَخَذَتْ يَدَاكَ خَيْرًا .

ترجمه : ستا لاس دِې خیر واخلي .

فائده : عمر فاروق رضی الله عنه د یو سړی د ګیرې نه څه څیز لرې کړو نو هغه ورته اووئیل : صَرَفَ اللهُ عَنْكَ السُّوءَ (یعنی الله دِې ستا نه تکلیف او بدحالی لرې کړي، نو عمرفاروق ﷺ اُووئیل: داسې مه وایه، بلکه داسې وایه ! اَخَذَتْ يَدَاكَ خَيْرًا. دا روایت اګرچه منقطع دې لیکن هسې یو عام ذکر دې، که چا د خپلې دعا په ځائې اُولوستلو نو جائز ده.

[ابن السنی رقم ۲۸۳ موقوف منقطع صحیح کتاب الاذکار وضعیفه ۷٦۸/۲]

کله چه د نظر لګیدلو نه یریږی

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ

وئیل پکار دی. ترمذی (۲۰۵۸) ، ابن ماجه (۳۵۱۱)

حدیث کښې راځي : کله چه یو کس پتاسو کښې هغه څیز

اووینی چه ددهٔ خوښ شی په خپل نفس یا مال کښې نو دعا د برکت دې اوکړی: اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ – يا بَارَكَ اللّٰهُ فِيْهِ– ځکه سترګې لګېدل حق دی. [المستدرك : ۵۷۴۲]، دغه شان چه د بل چا بدن یا مال ښائسته اووینی نو دعا د برکت دِ ورته اوکړی: " بَارَكَ اللّٰهُ فِيْكَ ".

د بد فالئ په وخت دعا

اَللّٰهُمَّ لَا طَيْرَ اِلَّا طَيْرُكَ وَلَا خَيْرَ اِلَّا خَيْرُكَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُكَ .

[اسناد حسن : ابن السنی رقم ۲۹۲ ـ الصحیحة رقم ۱۰۶۵]

ترجمه : اے الله ! نشته بد فالی مګر ستا فال دے او نشته خیر مګر ستا خیر دے او ستا نه سِوا هیڅوك حقدار د بندګئ نشته.

فائده :رسول اکرم ﷺ فرمائی : کوم یو انسان چه د یو شی نه بد فالی اونیسی او د یو کار کولو نه واپس شی، نو دهٔ شرك اوکړو، صحابه کرامو رضوان الله علیهم اجمعین عرض اوکړو، کفاره به ئے څه وی؟، نو نبی علیه السلام دغه دعا وراوخودله.

کله چه یو غوره شے اووینی نو داسے دِے ووائی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ بِنِعْمَتِهٖ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

[صحیح : ابن ماجه : ۳۸۰۳]،

ترجمه : ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی چه د هغه په نعمت سره ټول ښه حالتونښه پوره کیږی .

کله چه یو بد شے اووینی نو داسے دِے ووائی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی کُلِّ حَالٍ .

ترجمه : په هر حال کښے الله تعالی دصفتونو مستحق دے.

[ابن ماجه : ۳۸۰۳] ، المستدرک ۲/ ۱۷۳ ، ۱۷٤ رقم ۱۸۸۳- حدیث صحیح قاله الالبانیؒ فی الصحیحة رقم ۲٦٥ ص ۵۳۰]

د ریاء نه د یریدو په وخت دعا

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَیْئًا نَعْلَمُهٗ ونستغفِرُكَ لِمَا لَا نَعْلَمُ.

[احمد : ۱۹٦۲۲ ، المعجم الکبیر للطبرانی رقم : ۱۵٦۷ ، صحیح الترغیب /۱/۱۹ـ بِسَنَدٍ حَسَنٍ لِغَیْرِهٖ]

ترجمه : اے الله ! مونږ پناه غواړو پتا ددے نه چه شرك اوكړو تا سره د هغه شي چه مونږ ته معلوم وي، او بخښنه غواړو تا نه د هغه څيز چه مونږ ته نه وي معلوم.

فائده : رسول الله ﷺ په يو مجلس كښے فرمائيلي وو چه د شرك نه ځان اوساتئ ځكه هغه (په خلقو كښے) د ميږي د كشارى نه هم پټ راځي. چا عرض اوكړو چه مونږ به ترے څنګه ځان اوساتو چه هغه داسے پټ راځي ؟ نو رسول الله ﷺ دغه دعا ورو خودله (چه دا وايئ د شرك نه به خلاص شئ).

كله چه د يو مسلمان صفت كوے

اَحْسِبُ فُلَانًا وَاللّٰهُ حَسِيْبُهٗ وَلَا اُزَكِّیْ عَلَی اللّٰهِ اَحَدًا .

[بخاری : ۲٦٦۲، مسلم ۲/ ٤١٤ رقم : ۷٦۹۳]

ترجمه : زما ګمان دے په فلانی، چه نيك سړے دے او الله ئے حساب كونكے دے او زه نه پاكوم په الله هيڅوك.

فائده : حديث كښے راځي كله چه ته د يو ملګرى صفت كوے، نو دا دعا اووايه او مخامخ صفت مه كوه او دا هم هغه وخت كښې وايه چه تا ته معلومه وي چه نيك اعمال پكښے دي.

کله چه تا ته خوک
اووانی چه څما تا سره
مینه ده نو ته ورته داسې اووایه!

اَحَبَّكَ اللّٰهُ الَّذِیْ اَحْبَبْتَنِیْ لَهٗ .

(صحیح: ابوداود رقم ۵۱۲۵ _ الحاکم: ۷۳۲۱، مشکاة رقم ۵۰۱۷]

ترجمه: مینه دې اوکړی تاسره الله، هغه ذات چه د هغه دپاره ته ما سره مینه کوې.

کله چه تا ته خوک خپل مال پیش کړی

بَارَكَ اللّٰهُ لَكَ فِیْ اَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[بخاری ۴/۸۸ رقم: ۲۰۴۹ ابن السنی رقم ۲۷۷۱]

ترجمه: برکت دې واچوی الله تعالی ستا په اهل او مال کښې.

فائده: دا دعا عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه کړې وه یو انصاری صحابی ته کله چه هغهٔ ورته خپل نیم مال پیش کړو (هغه صحابی سعد بن الربیع رضی الله عنه وو).

د حج متعلق دعا ګانې

اَللّٰهُمَّ حَجَّةً لَا رِیَاءَ فِیْهَا وَلَا سُمْعَةَ

[صحيح الجامع الصغير رقم : ۱۳۰۲، وتقريب البُغية بترتيب احاديث الحلية ۲/۴۳ رقم ۱۵۸٤، الصحيحة : ٦/٢٢٧)

ترجمه : اې الله ! زما دا حج داسې حج اوګرځوه چه نه په کښې چا ته اورول وی او نه په کښې ریاء وی.

د حجر اسود ښکلولو په وخت دعا

بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُ اَكْبَرُ

[فتح البارى ٣/٤٧٦ ـ البيهقى ٥/٧٩ ـ بسند صحيح]

په مرفوع روایت کښې صرف الله اکبر راغلې دې لکه بخاری (۱۶۱۳) کښې دی. او د عبد الله بن عمر رضی الله عنه نه بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُ اَكْبَر ثابت دې. لهذا په اول کښې دواړه وئیل او په باقی چکرونو کښې صرف الله اکبر وئیل پکار دی.

د رکن یمانی او حجر اسود مینځ کښې دعا

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[سنده حسن : ابو داود رقم ۱۶۵۳ ـ احمد ٣/٤١١]

(ترجمه ئې مخکښې تیره شویده)

صفا مروه باندے د اودریدو په وخت دعا

لَا اِلٰــــهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْـدَهٗ لَا شَـرِيْكَ لَـهٗ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْـحَـمْـدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ اَنْجَزَ وَعْدَهٗ وَنَصَرَ عَبْدَهٗ وَهَزَمَ الْاَحْزَابَ وَحْدَهٗ .

[مسلم ۱/٤١۳ رقم: ۳۰۰۹]

ترجمه : ددې الفاظو ترجمه تیره شویده : د آخری الفاظو معنی دا ده : نشته حقدار د بندګۍ سوا د الله نه یواځې دے، پوره ئې کړه وعده خپله او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره ئې مدد اوکړو او ټولو ډلو ته ئې یواځې شکست ورکړو.

فائده : دا دعا به رسول الله ﷺ په صفا او په مروه باندے درے درے ځله وئیله او په مینځ کښې به ئې نورے دعاګانے هم کولے.

د عرفے په ورځ عرفات کښې دعا

لَا اِلٰــــهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْـدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَـهٗ، لَـهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ .

[سند حسن : الترمذی ۳/١٨٤ رقم: ۳۵۸۵_ الصحيحة ٤/٦]

فائده :رسول الله ﷺ فرمائی : بهتر هغه ذکر چه ما لوستلے دے او زما نه مخکښې نورو پیغمبرانو لوستلے دے دا ذکر دے.

کله چه د یو قوم نه یریږی

اَللّٰهُمَّ اكْفِنِيْهِمْ بِمَا شِئْتَ .

[مسلم ٢/٤١٥ رقم: ٣٠٧٧]

ترجمه : اے الله ! ته ځما کافی شه د دوئ نه په هغه څه چه خوښه شی ستا .

د تعجب یا د خوشحالئ د خبر په وقت

(١) – سُبْحَانَ اللهِ .

[بخاری مع الفتح ١/٢١٠، ٣٩٠ـ الترمذی رقم ٢٢٨٥]

(٢) – اَللهُ اَكْبَرُ .

[مسند احمد ٥/٢١٨، رقم: ٢٠٩٧]

په سجده د تلاوت کښ دعا ګانے

(١) – اَللّٰهُمَّ اكْتُبْ لِیْ بِهَا عِنْدَكَ اَجْرًا وَضَعْ عَنِّیْ بِهَا وِزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِیْ عِنْدَكَ ذُخْرًا وَتَقَبَّلْهَا مِنِّیْ كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوٗدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

[حسن : الترمذی رقم ٣٤٦٤ - ابن ماجه ١٠٥٣]

ترجمه : اے الله ! اولیکه ما دپاره پدے سجده ثواب، اولرے کړه څما نه پدے سره گناه، او اوگرځوه دا زما دپاره ذخیره ستا سره او قبوله ئے کړه ما نه لکه څرنګ چه تا قبوله کړے وه د خپل بنده داؤد علیه السلام نه.

فائده : نبی علیه السلام ته یو سړے راغلو، عرض ئے وکړو چه ما بیګاه شپه خوب ولیدو چه ګویا که زهٔ د یوے ونے شاته په مانځه ولاړ یم، نو زما په سجده باندے ونے هم سجده وکړه او ما د ونے نه دا دعا واوریده، بیا نبی علیه السلام د سجدے آیت ولوستلو او سجده ئے وکړه ابن عباس رضی الله عنه فرمائی : چه ما د نبی علیه السلام نه دغه دعا واوریده کومه چه دے سړی د ونے نه آوریدلے وه۔

(٢) - سَجَدَ وَجْهِیَ لِلَّذِیْ خَلَقَهٗ وَشَقَّ سَمْعَهٗ وَبَصَرَهٗ بِحَوْلِهٖ وَقُوَّتِهٖ

[صحیح : الترمذی رقم ٣٦٦٥ - ابوداؤد ١٢٧٤ - المشکاة ١/٩٤]

ترجمه : سجده اوکړه مخ زما هغه ذات ته چه پیدا کړے ئے دے او غوږ او سترګے ئے ورلره څیرلی دی، پخپل قوت او طاقت سره.

د صلوٰةِ تسبیح دعا

سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکْبَرُ.

فائده : صلوه تسبیح باره کښے بعضِ علماء وائی چه دا نه دے ثابت، لیکن دا خبره خطا ده، بلکه دا صحیح ثابت دے - اوګوره

الاسرار المرفوعه للشيخ عبد الحى اللكنوىؒ تفصيلًا .
دارنګ دے باره کښې مونږ په خپله "فتاوى الدين الخالص"
پنځم جلد کښې ډير دلائل راجمع کړيدى .

فائده : د صلوة تسبيح طريقه داده چه د ركوع نه مخکښې يعنى د سورت د اختتام نه پس (۱۵) ځله مذكوره دعا اُولولی، بيا په ركوع کښې لس (۱۰) ځله، بيا په قومه کښې لس (۱۰) ځله او په سجده کښې لس (۱۰) ځله بيا په جلسه کښې لس (۱۰) ځله بيا په دويمه سجده کښې لس (۱۰) ځله، بيا د دويمې سجدے نه د راپورته کيدو نه بعد يعنى جلسه د استراحت کښې (د قيام نه مخکښې) لس (۱۰) ځله نو دا په يو ركعت کښې پنځه اَويا (۷۵) ځله شو . پدے طريقه په څلورو ركعتونو کښې دغه شان اُوکړه .

[ابوداود ج ۱/ ۱۹۰-۱۹۱، انظر فتاوى الدين الخالص ۳٦٤/٥].

ليلة القدر د ليدو دعا

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيْمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّىْ .

ترجمه : اے الله ! ته معافى کونکے ئے، د معافئ سره مينه لرے نو ماته معافى اوکړه .

[صحيح : الترمذى رقم (۳۷٦۰) ابن ماجه رقم (۳۸۵۰)]

خوک چه نوے مسلمان
شی نو دا دعا به ورته خودلے شی

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ وَارْحَمْنِیْ وَاهْدِنِیْ وَعَافِنِیْ وَارْزُقْنِیْ.

[مسلم ۲/۳٤۹- رقم: ۷۰۲۵، المشکاة ۱/۲۱۸]

ترجمه: اے الله! بخښنه اوکړه ما ته او رحم اوکړه په ما او هدایت اوکړه ما ته، او ما جوړ کړه، او ما ته رزق راکړه.

فائده: څوك به چه مسلمان شو نو رسول الله ﷺ به ورته اول د مونځ تعلیم ورکړو او بیا به ئے ورته ددے دعا خودنه اوکړه چه دا وایه.

شیشه کښ د کتلو دعا

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ حَسَّنْتَ خَلْقِیْ فَاَحْسِنْ خُلُقِیْ.

[احمد رقم: ۳۸۲۳، مسند ابی یعلی الموصلی رقم: ۵۱۸۱، صحیح الترغیب والترهیب رقم: ۲٦۵۷، تعلیق ابن السنی رقم۱٦۳- ارواء الغلیل ۱/۱۱۳-۱۱٦]

ترجمه: اے الله! تا زما شکل ښائسته کړیدے، پس زما اخلاق هم ښائسته کړے.

فائده: علماء وائی: دا دعا په صحیح حدیث کښے راغلے ده لیکن د شیشے ذکر ورسره په صحیح حدیث کښے نشته، نو دا دعا

هر وخت لوستلے شی، که د شیشے په وخت هم اولوستے شی نو هم صحیح ده.

شیطان نه د بچ کیدو اذکار

(۱) - سُورتِ بقره لوستل.

فائده : حدیث کښے راځی چه د خپلو کورونو نه مقبرے مه جوړوئ، شیطان د هغه کور نه تختی کوم کښے چه سورتِ بقره لوستلے شی.

[مسلم ۱/۲٦٦ _مشکاة ۱/۱۸٤ _ فتاوٰی الدین الخالص ۱/٤٤]

د سورتِ بقرے په هر آیت لوستلو کښے دا خصوصیت دے چه شیطان ترینه تختی.

(۲) - ذکرِ الٰهی په کثرت سره کول د شیطان نه د بچکیدو لویه ذریعه ده لکه چه دا په حدیث د حارث اشعری ﷺ کښے راځی.

(مسند احمد ٤/۱۳٤، ترمذی ۲/رقم ۲۸٦۳)

(۳) - سورة الفلق او سورة الناس-

لوستل د شیطان نه د بچ کیدلو ښه ذریعه ده.

(تفصیل فتاویٰ الدین الخالص کښے ۱/۱٤۳ اوګوره)

ملاقات نه پس د جدائی په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ آتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَفِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[حسن : ابن السنی فی عمل الیوم واللیلة ۲۰٤]

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله د یو سړی لاس اونیولو اوبیا به جدا کیدو نو مذکوره دعا به ئے لوستله .

(۲) — سُوْرَةُ العصر لوستل :

فائده : حدیث کښے راځی چه صحابه کرام به کله د یو بل سره ملاویدل نو نهٔ به جدا کیدل تردے چه یو به سورة العصر اولوستلو په بل باندے، بیا به ئے سلام اوکړو او جدا به شو .

[شعب الایمان ٦/٥٠١ـ الصحیحة ٦/٢٦٤٨ وسنده صحیح]

سُوْرَةُ الْعَصْر د لوستلو وجه داده چه پدیکښے ډیر لوئی وعظ پروت دے او هغه دا چه الله تعالی فرمائی چه هر انسان تاوانی دے سوا د هغه کس نه چه په هغه کښے څلور صفات دی چه هغه: تاوان نه بچ دے او هغه څلور صفات دا دی :

۱ – صحیح ایمان۔

۲ – عمل صالح۔

۳ – یو بل ته د حق خبرے وصیت کول۔

٤ – او د صبر وصیت کول .

کله چه په مسلمان یو کار گران شی

اَللّٰهُمَّ لَا سَهْلَ اِلَّا مَا جَعَلْتَهٗ سَهْلًا وَاَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ سَهْلًا اِذَا شِئْتَ

[اسناده صحیح : صحیح ابن حبان ۲/۱٦۱، الدعوات الکبیر للبیهقی رقم : ۲۳٤]

ترجمه : ای الله ! نشته آسانی مگر هغه شی چه ته ئے آسان کړے او ته گران خیزونه آسانوے کله چه ستا اراده اوشی.

فائده :نبی علیه السلام به دا دعا په هغه وخت کوله چه کله به ورته یو شے گران شو او نه به کیدلو.

د رزق د فراخئ اذکار او اسباب

(۱) - په نبی علیه السلام باندے ډیر درود وئیل :

فائده : حدیث کښے راځی چه ابی بن کعب رضی الله عنه رسول الله ﷺ ته عرض اوکړو : یا رسول الله ! زه تهول ورد ستا درود اوکړخوم ؟ نو نبی علیه السلام ورته اوفرمائیل :

اِذَنْ يَكْفِيكَ اللّٰهُ مَا اَهَمَّكَ مِنْ دُنْيَاكَ وَآخِرَتِكَ .

یعنی الله تعالی به ستا د دنیا او آخرت پریشانئ لرے کری.

[حدیث حسن : مسند احمد رقم : ۲۱۲۸۰، المعجم الکبیر : ۳٤۹۳]

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ اَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلَيَّ عِنْدَ كِبَرِ سِنِّيْ وَانْقِضَاءِ عُمُرِيْ .

ترجمه : اې الله ! فراخه رزق ما ته راکړه په وخت د بوډا والی زما کښې او د ختمیدلو د عمر زما کښې .

فائده : حدیث کښې راځي عائشه رضی الله عنها فرمائي چه نبي علیه السلام به (په عام اوقاتو کښې) دا دعا کوله یعنی هر وخت ئې کوله شي څه خاص وخت ورله نشته دې .

[حسن : الحاکم : ۱۹۸۷، المعجم الاوسط للطبرانی رقم : ۳۶۱۱، الصحیحة ۱۵۳/۹ ـ صحیح الجامع ۳۹۶/۱ ـ رقم : (۱۲۵۵) مجمع الزوائد ۱۶۰/۱۰ ـ فتاوی الدین الخالص]

(۳) - دریم سبب : دعا کول دی په اخلاص او توجه سرهلکه حدیث کښې راځي : "اَلَا اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَا يُنَجِّيْكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَيَدِرُّ لَكُمْ اَرْزَاقَكُمْ تَدْعُوْنَ اللّٰهَ فِيْ لَيْلِكُمْ وَنَهَارِكُمْ فَاِنَّ الدُّعَاءَ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ".

نبي علیه السلام فرمائي : آیا تاسو ته هغه شے نه درښایم چه تاسو د دشمن نه خلاص کړي او رزق درله فراخه کړي هغه دعا ده الله تعالی نه د شپے او د ورځے، ځکه دعا د مومن وسله ده. الترغیب ۴۸۳/۲ ـ ابویعلیٰ وسنده متکلم فیه کما فی الضعیفة ۲۱۵/۱ رقم ۱۸۰)

فائده : دا حدیث اګر چه ضعیف دے لیکن پدے باندے دلائل ډیر دی چه دعا په هر څه کښې تاثیر لري.

(۴) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهٖ

فائده : حدیث کښې راځي : نوح علیه السلام خپل ځوی ته

وصیت کړے وو په دوه خبرو، یو په : لَا اِلٰـهَ اِلَّا الله - دویم په - سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهٖ" - او دا ئے ورته فرمائیلی وو چه دا د ټول مخلوق عبادت دے او ټول مخلوق ته الله پدے سره رزق ورکوی.

[الادب المفرد للامام البخاریؒ رقم ۵۴۸ - وسنده صحیح] او لَا اِلٰـهَ اِلَّا الله جدا کلمه ده او - سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهٖ جدا کلمه ده.

(۵) - پنځم سبب : صله رحمی (خپلولی) قائمول دی.

حدیث کښے راځی : څوك چه د رزق فراخی غواړی او د عمر ډیر والے غواړی نو صله رحمی دِے قائم کړی. (بخاری ومسلم)

(۶) - مونځ هم سبب د فراخئ د رزق دے - کَمَا رَوَاهُ عَبْدُ الرَّزَّاقِ فِی الْمُصَنَّفِ وَسَعِیْدُ بْنُ مَنْصُوْرٍ وَاَحْمَدُ فِی الزُّهْدِ.

(۷) - اووم سبب تقویٰ ده قرآن مجید کښے دی :

﴿وَمَنْ یَّتَّقِ اللهَ یَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا وَّیَرْزُقْهُ مِنْ حَیْثُ لَا یَحْتَسِبُ﴾-

(الطلاق ۲/۳)

یعنی څوك چه د الله نه یریږی نو د هغه دپاره به الله تعالی لاره د خلاصی پیدا کړی او د هغه ځائے نه به ورته رزق ورکړی چه ګمان به ئے هم نه وی.

(۸) - اتم سبب د آخرت فکر دے : لکه حدیث کښے راځی :

[مَنْ جَعَلَ الْهُمُوْمَ هَمًّا وَاحِدًا هَمَّ الْمَعَادِ كَفَاهُ اللهُ هَمَّ الدُّنْیَا وَالْآخِرَةِ].

یعنی چا چه ټول فکرونه په یو فکر بدل کړل چه هغه فکر د آخرت دے نو الله تعالی به ئے د دنیا او د آخرت د غمونو نه کافی شی.

[حسن : ابن ماجه : ۲۵۷، المستدرك : ۳۶۵۸، شعب الایمان، صحیح الجامع رقم : ۶۱۸۹]

د جنهم نه د بچاؤ او د جنت د حاصلولو دعا

حدیث کښې راځي چا چه اوه (۷) ځله د جهنم نه پناه اوغوختله او اووه (۷) ځله ئې د جنت طلب اوکړو نو جهنم اووائي چه اے الله! ستا فلانی بنده ما نه پناه اوغوختله، ته پناه ورکړې ما نه، او جنت وائي چه اے الله! ستا بنده زه غوختلے یم جنت ته ئې داخل کړه!.

[رواه ابویعلی بسند صحیح ـ الترغیب ٤/٤٥٠، الصحیحة : ٦/٢٢]

دارنګه د ذکر د هر مجلس نه روسته د جهنم نه پناه غوختل او د جنت طلب کول پکار دی، الله تعالی وعده کړیده چه زه دې مجلس والو ته د دوئ مطلوب ورکوم.

[کما رواه مسلم رقم : ٧٠١٥ـ الترمذی رقم : ٣٦٠٠ احمد : ٧٤١٨]

د نیکو د ډیر والی دعا

(۱) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ فِعْلَ الْخَیْرَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِیْنِ وَاَنْ تَغْفِرَلِیْ وَتَرْحَمَنِیْ وَاِذَا اَرَدْتَّ فِتْنَةً فِیْ قَوْمٍ فَتَوَفَّنِیْ غَیْرَ مَفْتُوْنٍ وَاَسْئَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ یُّحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ یُقَرِّبُنِیْ اِلٰی حُبِّكَ .

[صحیح : ترمذی رقم : ٣٢٣٣ مسند احمد رقم : ٢٢١٦٢]

ترجمه : اے الله! زه تا نه د نیکو کارونو کول او د بدو کارونو

پریخودل او د مسکینانو سره محبت غواړم او ستا مغفرت او رحمت غواړم او کله چه ته اراده اوکړې د څه امتحان په بندګانو نو ماترینه مخکښې وفات کړه او تا نه ستا مینه غواړم او د هغه چا مینه چه تا سره مینه کوی او محبت د هغه عمل چه ستا محبت ته مې نزدې کړي.

فائده : دا ډیره قیمتي او ایماني دعا ده نبی علیه السلام فرمائیلې دی دا دعا یاده کړئ. (او دا د فرض مانځه نه پس هم لوستلې شي.)

(۲) - سبحان الله وئیل : حدیث کښې راځي چا چه د ورځې سل (۱۰۰) ځله سبحان الله اووئیله نو زر نیکئ به ورله اولیکلې شي او زرګناهونه به ئې معاف شي. حدیث صحیح ابن حبان ۹۶/۲)

(۳) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَدَدَ مَا اَحْصٰى كِتَابُهٗ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مِلْءَ مَا اَحْصٰى كِتَابُهٗ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ:

سُبْحَانَ اللّٰهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللّٰهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللّٰهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ، سُبْحَانَ اللّٰهِ عَدَدَ مَا اَحْصٰى كِتَابُهٗ، سُبْحَانَ اللّٰهِ مِلْءَ مَا

اَحْصٰی کِتَابُهٗ، وَسُبْحَانَ اللّٰهِ عَدَدَ کُلِّ شَیْءٍ، وَ سُبْحَانَ اللّٰهِ مِلْءَ کُلِّ شَیْءٍ.

[رواه احمد رقم: ۲۲۱۹۸، والطبرانی فی الکبیر ۸/۱۲۲، ۸-۷۹۳۰-واسناده صحیح کما فی صحیح الجامع رقم: ۲٦۱۵وصحیح الترغیب]

ترجمه: ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی د هغه د مخلوق د شمار برابر، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هغه د مخلوق د ډکوالی برابر، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی د هغه څیزونو د شمار برابر چه په زمکه او آسمان کښې دی، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی د هغه څیزونو د شمار برابر چه د هغه کتاب راګیر کړیدی، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هغه څیزونو د ډکوالی برابر چه د هغه کتاب راګیر کړیدی، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هر شی د شمار برابر، ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هر شی د ډکوالی برابر.

پاکی ده الله لره د هغه د مخلوق د شمار برابر، پاکی ده الله لره د هغه د مخلوق د ډکوالی برابر، پاکی ده الله لره د هغه څیزونو د شمار برابر چه په زمکه او آسمان کښې دی، پاکی ده الله لره د هغه څیزونو د شمار برابر چه د هغه کتاب راګیر کړیدی، پاکی ده الله لره د هغه څیزونو د ډکوالی برابر چه د هغه کتاب راګیر کړیدی، پاکی ده الله لره د هر شی د شمار برابر، پاکی ده الله لره د هر شی د ډکوالی برابر.

فائده: ابوامامه ﷺ فرمائی: ما خوله خوزوله، نبی علیه السلام راته اوفرمائیل: څه وائې؟ ما اووئیل: ذکر کوم. نبی علیه

السلام اوفرمائیل: آیا تاته داسې ذکر نهٔ ښایم چه شپه او ورځ ذکر اوکړې، نو بیا به هم هغې ته اُونهٔ رسیږې. ما عرض اوکړو: ولې نه اې د الله رسوله! نو نبی علیه السلام دغه مذکوره الفاظ ماته اوخودل او وې فرمائیل: دا پخپله هم یاد کړه او بچو ته ئې هم یاد کړه. (نو ددې یادول پکار دی)

د دعا د قبلیدو ذریعه

د دعا د قبلیدو ډیر اسباب دی، لکه: حلال خوراك کول، رشتیا وئیل، دعا کښې کوشش کول، توجه سره دعا کول (چه دا په اول د کتاب کښې تفصیلًا تیر شویدی) او خصوصاً د الله تعالی په اسماء او صفاتو باندې وسیله نیول او داسې وئیل:

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاَنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ.

[ابوداود رقم: ۱٤۹۵، ترمذی رقم: ۳٤۷۵، وسنده صحیح]

ترجمه: اې الله! زه تا نه سوال کوم پدې وسیله چه زه گواهی ورکوم چه ته الله ئې، یواځې او بې حاجته ذات ئې، هغه چه نه دده نه څوك پیدا دی او نه دا د چا نه پیدا دې او نشته ده لره مثل (برابر) هیڅوك.

فائده: حدیث کښې راځي: چا چه پدې الفاظو دعا اوکړه نو دعا به ئې قبلیږي او که څه غواړي نو ورکولې به شي.

(۲) - لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللهُ، وَاللهُ اَكْبَرُ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ، لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ.

[ضعیف: طبرانی فی الکبیر ج ۱۹/ ۲۶۱ رقم ۸۴۹]

(ترجمه مخکښې تیره شویده)

فائده : حدیث کښې راغلی دی : مَنْ دَعَا بِهٰؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ الْخَمْسِ لَمْ يَسْأَلِ اللهَ عَزَّوَجَلَّ شَيْئًا اِلَّا اَعْطَاهُ. چاچه ددې کلماتو په وسیله د الله تعالی نه څه شې اوغوختو نو الله تعالی به ضرور ورته هغه شې ورکوی۔

او په حدیث کښې ددې بل فضیلت دا هم راغلې دې چه چا په بیمارئ کښې ولوسته او بیا مړ شو نو اُور به ورته نهٔ رسیږی۔

[صحیح : ابن ماجه : ۳۷۹۴ والصحیحة رقم : ۱۳۹۰]

(۳) - دغه شان دا الفاظ هم راغلی دی :

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيْعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ اَسْأَلُكَ.

[صحیح : ترمذی ۳۵۴۴، ابوداود ۱۴۹۷، نسائی رقم : ۱۳۰۰]

ترجمه : اې الله ! زه سوال کوم تا نه ځکه تا لره ثنا ده، نشته حقدار د بندګئ سوا ستا نه، تهٔ احسان کونکې ئې، ناشنا پیدا کونکې د آسمانونو او زمکې ئې. اې د لويئ او عزت خاونده !، اې همیشه

ژوندیه. ایے د عالم تدبیر کونکیه! (زه تا نه سوال کوم)

فائده: حدیث کښې راځی چا چه دغه دعا اولوستله نو هر سوال به ئې قبلیږی او څه چه غواړی هغه به الله ورکوی.

د جنت خزانه کنجل

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ.

ترجمه: نشته اړول د گناه نه او نشته طاقت په نیکئ مگر په الله دے.

فائده: حدیث کښے راځی: چه نبی علیه السلام ابوموسی اشعری رضی الله عنه ته اوفرمائیل: آیا تا ته زه د جنت خزانه اونه ښایم؟ نو دا کلمه ئے ورته اوخودله.

[بخاری رقم: ٦٣٨٤، مسلم: ٧٠٣٧]

فائده ۲: دے کلمے ته د تفویض کلمه وائی، (یعنی الله تعالی ته هر څه سپارل) دا ډیره بهتره کلمه ده، ددے د وئیلو څه خاص وخت نه دے معلوم بلکه هر وخت وئیل کیږی خصوصا دغم او فکرمندئ په وخت کښے.

کله چه ستا ښوک صفت اوکړی

اَللّٰهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِیْ بِمَا یَقُوْلُوْنَ وَاغْفِرْ لِیْ مَا لَا یَعْلَمُوْنَ وَاجْعَلْنِیْ خَیْرًا مِمَّا یَظُنُّوْنَ.

[الادب المفرد للبخاریؒ رقم ۷٦۱ـ قال الشیخ صحیح الاسناد،
البیهقی فی شعب الایمان ٤/۲۲۸ رقم: ٤٥۳۳]

ترجمه: اے الله! ما د دوئ په خبره مه رانیسه او ما ته هغه ګناهونه معاف کړه کوم چه دوئ ته نه دی معلوم او ما غوره اوګرځوه د هغې نه چه د دوئ ګمان دے په ما باندے.

فائده: حدیث کښے راځی: کله به چه د یو صحابی صفت اوشو نو هغهٔ به دا دعا لوستله، دا حدیث موقوف بمنزلة المرفوع دے.

فائده منه دعا

اَللّٰهُمَّ عَافِنِیْ مِنْ شَرِّ سَمْعِیْ وَبَصَرِیْ وَلِسَانِیْ وَقَلْبِیْ وَشَرِّ مَنِیِّ.

[النسائی رقم: ٥٤٥٦، ابوداود رقم ۱۳۸۷، الادب المفرد رقم ٦٦۳ باسناد صحیح]

ترجمه: اے الله! ما د شر د غوږ او سترګے او ژبے او زړه نه اوساته او د شر د منی نه (مے هم بچ کړه).

فائده: یو صحابی عرض اوکړو یا رسول الله! یوه فائده منه دعا را اوښایه! نو نبی علیه السلام دا دعا ورښوودله.

د میزان د ډکولو دعا

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهٖ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيْمُ .

[بخاری ۲/ آخری حدیث ٦٦٨٢، مسلم رقم : ٧٠٢١، ابن حبان ۲ /۹۹]

فائده : حدیث کښې راځی چه دا دوه کلمې الله تعالی ته خوښې دی او میزان کښې به درنې وی او په ژبه آسانې دی - نو دا په هر وخت کښې ډیر ډیر لوستل پکار دی.

دارنګه - سُبْحَانَ اللّٰهِ او اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ- هم میزان ډکوی.

کما فی مسلم (۱/ ۱۳۰، رقم : ٥٥٦) - مشکوة (۱ /۳۸)

د ګمراهئ نه د بچاؤ دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْكَ اَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِىْ اَنْتَ الْحَىُّ الَّذِىْ لَا يَمُوْتُ وَالْجِنُّ وَالْاِنْسُ يَمُوْتُوْنَ .

[مسلم : ٧٠٧٤، احمد : ٢٧٤٨، ابن حبان ۲ /۱۲۸]

ترجمه : اے الله ! زه تابعدار یم او پتا مے ایمان راوړے او پتا مے توکل کړے او تا ته انابت کوم (یعنی عاجزی او رجوع کوم) او ستا په نوم زه جګړه کوم د خلقو سره، پناه غواړم په تا د ګمراهئ نه،

نشته حقدار د بندګۍ سِوا ستا نه، ته هغه ژوندي ذات يې چه پړ تا مرګ نه راځي او پيران او انسانان خو به مري.

فائده : دا حديث بخاري او مسلم او ابن حبان راوړيدي او دا ډيره فائده منه دعا ده.

(۲) – اَللّٰهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوْبِ صَرِّفْ قُلُوْبَنَا عَلٰى طَاعَتِكَ

[مسلم رقم: ۶۹۲۱ – احمد: ۶۵۶۹، ابن حبان ۲/۱۲۹ باسناد صحيح]

ترجمه: اے الله! اے د زړونو اړونکے راړونکيه! زمونږ زړونه خپل طاعت ته راواړه وه.

فائده : دا دعا ګانے هر وقت لوستلے شي څه خاص معين وخت يې نشته.

کله چه خلق روپۍ او اشرفۍ خزانه کړي

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ الثَّبَاتَ فِى الْاَمْرِ وَالْعَزِيْمَةَ عَلَى الرُّشْدِ وَاَسْئَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ، وَاَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ.

[المعجم الكبير ۷/۳۳۵-۳۳۶) الصحيحة (۳۲۲۸)

ترجمه : اے الله! زه ستا نه مضبوطوالے په دين غواړم او اراده د

نیکئ او ستا نه ستا د نعمت شکر غواړم او ښائسته عبادت ستا او غواړم ستا نه هغه خیر چه تا ته معلوم دے او پناه غواړم د هغه شر نه چه تا ته معلوم دے او بخښنه غواړم تا نه د هغه ګناهونو چه تا ته معلوم دی، یقیناً ته په پټو څیزونو باندے پوهه ئے.

فائده : حدیث کښے راځی کله چه خلق روپئ او اشرفئ خزانه کوی نو تاسو دا کلمات ځان سره خزانه کړئ!. (ابن حبان فی صحیحه ۱٤۳/۲) او په روایت د نسائی او مسند احمد کښے (د حُسْنِ عِبَادَتِكَ نه روستو) ورسره دا الفاظ هم راغلی دی:

وَاَسْئَلُكَ قَلْبًا سَلِيْمًا وَلِسَانًا صَادِقًا

یعنی ستا نه روغ زړه او رشتینے ژبه غواړم.

الصحیحة رقم (۳۲۲۸)

عام ذکرونه او دعاګانے
چه د څه ځائے یا وقت پورے خاص نهٔ وی
چه په هغے سره انسان ته د دنیا او آخرت
فائدے ملاویږی او د دنیا او د آخرت د
مصیبتونو نه ورته خلاصے ملاویږی

دا عام اذکار په سجده او د مانځه په آخر کښے او د جنازے په مانځه کښے او منی او مزدلفه او ټولو ځایونو کښے هم لوستلے شی. پدے دعاګانو کښے ډیر زیات برکات دی:

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاَنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ.

[صحیح : ابو داود رقم ۱۴۹۳ صحیح الترغیب والترهیب رقم : ۱٦٤۰]

[ددې ترجمه او فائده [ددعا د قبلیدو ذریعه] عنوان لاندې تیره شوه).

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِیْعُ السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضِ یَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِکْرَامِ یَا حَیُّ یَا قَیُّوْمُ

[صحیح : ابو داود رقم ۱۴۹۵ ـ ترمذی رقم ۳۷۲۲]

(ددې ترجمه او فائده [ددعا د قبلیدو ذریعه] عنوان لاندې تیره شوه).

(۳) - رَبِّ اَعِنِّیْ وَلَا تُعِنْ عَلَیَّ وَانْصُرْنِیْ وَلَا تَنْصُرْ عَلَیَّ وَامْکُرْ لِیْ وَلَا تَمْکُرْ عَلَیَّ وَاهْدِنِیْ وَیَسِّرْ لِیَ الْهُدٰی وَانْصُرْنِیْ عَلٰی مَنْ بَغٰی عَلَیَّ رَبِّ اجْعَلْنِیْ لَكَ شَکَّارًا لَكَ ذَکَّارًا لَكَ رَهَّابًا لَكَ مِطْوَاعًا لَكَ مُخْبِتًا اِلَیْكَ اَوَّاهًا مُنِیْبًا رَبِّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِیْ وَاغْسِلْ حَوْبَتِیْ

وَاَجِبْ دَعْوَتِیْ وَثَبِّتْ حُجَّتِیْ وَسَدِّدْ لِسَانِیْ وَاهْدِ قَلْبِیْ وَاسْلُلْ سَخِیْمَةَ صَدْرِیْ .

[صحیح : الترمذی رقم ۳۸۰۳ـ ابوداود ۱۵۱۰]

ترجمه : ای ربه ! مدد اوکړه زما سره او مدد مه کوه په مقابله زما کښې او امداد اوکړه زما سره او امداد مه کوه څما په خلاف، او تدبیر جوړ کړه ما لره او تدبیر مه جوړه وه په خلاف زما او هدایت اوکړه ما ته، او آسانه کړه هدایت ما ته، او مدد اوکړه ما سره په مقابله د هغه چا چه ظلم کوی په ما باندې. ای ربه ! اوګرځوه ما ستا ډیر شکر کونکې. ستا ډیر ذکر کونکې، ستا نه ډیر یریدونکې، ستا ډیر تابعدار، تا ته ډیر عاجزی کونکې، نرم زړه والا، انابت والا. ای ربه ! او ثابت (مضبوط) کړه دلیل څما او برابر کړه ژبه زما او هدایت اوکړه زړه زما ته او اوباسه کینه د سینې زما.

(۴) - اَللّٰهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَیْبَ وَقُدْرَتِكَ عَلَی الْخَلْقِ اَحْیِنِیْ مَا عَلِمْتَ الْحَیٰوةَ خَیْرًا لِیْ وَتَوَفَّنِیْ اِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاتَ خَیْرًا لِیْ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ خَشْیَتَكَ فِی الْغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَاَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِی الرِّضَا وَالْغَضَبِ وَاَسْئَلُكَ الْقَصْدَ فِی الْفَقْرِ وَالْغِنٰی وَاَسْئَلُكَ نَعِیْمًا لَا یَنْفَدُ وَاَسْئَلُكَ قُرَّةَ عَیْنٍ لَا تَنْقَطِعُ وَاَسْئَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ

الْقَضَاءِ وَاَسْئَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَاَسْئَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ اِلٰى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ اِلٰى لِقَائِكَ فِيْ غَيْرِ ضَرَّاءَ مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اَللّٰهُمَّ زَيِّنَّا بِزِيْنَةِ الْاِيْمَانِ وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مَهْدِيِّيْنَ .

[النسائی رقم ۱۲۳۷ـ ۱/۱۹۲- احمد ٤/۲٦٤ـ الحاکم ۱/٥۲٤ـ وصححه ووافقه الذهبی ـ فهو حدیث صحیح]

ترجمه : اے الله ! ستا په علم غیب، او ستا په قدرت په مخلوق باندے زه سوال کوم چه ژوندے اوساته ما، تر څو چه ژوند ما دپاره غوره وی او وفات کړه ما کله چه وفات ما دپاره غوره وی، ستا په علم کښے . اے الله ! او زه سوال کوم تا نه د یرے ستا په پټه او ښکاره، او غواړم تا نه حقه خبره په خوشحالئ او په غصه کښے او غواړم تا نه درمیانه چلیدل په غریبئ او په مالدارئ کښے، او غواړم تا نه نعمتونه (دجنت) چه نه ختمیږی او غواړم تا نه یخوالے د سترګو، چه نه ختمیږی او غواړم تا نه رضا پس د فیصلے د تقدیر نه او غواړم تا نه یخ (مزیدار) ژوند پس د مرګ نه - او غواړم تا نه خوند د کتلو ستا مخ ته او شوق ستا ملاقات ته، په غیر د څه تکلیف او امتحان نه چه ګمراه کونکے وی . اے الله ! مونږ ښائسته کړه په ښائست د ایمان، او اوګرځوه مونږ هدایت کونکی، هدایت کړے شوی .

(٥) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ خَطِیْئَتِیْ وَجَهْلِیْ وَاِسْرَافِیْ فِیْ

اَمْرِیْ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنِّیْ . اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ جِدِّیْ وَهَزْلِیْ وَخَطَأِیْ وَعَمْدِیْ وَکُلُّ ذٰلِكَ عِنْدِیْ . اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنِّیْ اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَاَنْتَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ .

[البخاری ۱/۱۵۱ـ مسلم ۲/۳٤۹]

ترجمه : اے الله ! اوبخښه ما ته خطا زما او ناپوهي زما او اسراف زما په کار زما کښې او هغه ګناه چه ته پرے ځما نه ښه پوهیږے . اے الله ! اوبخښه ما ته رشتیا ځما او توقے زما او خطا زما او قصد زما او دا ټول ګناهونه ما سره دی . اے الله ! اوبخښه ما ته هغه ګناهونه چه ما مخکښے کړیدی او هغه چه ما روسته کړیدی او هغه چه ما پټ کړیدی او هغه چه ښکاره مے کړیدی او هغه چه ته پرے ښه پوهه ئے زما نه . ته مخکښے کونکے ئے او ته روسته کونکے ئے (د ګناهونو په وجه ما روستو پاتے نه کړے) او ته په هر څیز قادر ئے .

(۲) ـ اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ لِیْ دِیْنِیَ الَّذِیْ هُوَ عِصْمَةُ اَمْرِیْ وَاَصْلِحْ لِیْ دُنْیَایَ الَّتِیْ فِیْهَا مَعَاشِیْ وَاَصْلِحْ لِیْ آخِرَتِیَ الَّتِیْ فِیْهَا مَعَادِیْ وَاجْعَلِ الْحَیَاةَ زِیَادَةً لِّیْ فِیْ کُلِّ خَیْرٍ ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِّیْ مِنْ کُلِّ شَرٍّ .

[مسلم ٢/٣٤٩ـ رقم: ٧٠٧٦٠]

ترجمه : اے الله ! برابر کړه ما لره دین زما چه د هغه په وجه زما ټول کار برابرېږي، او برابر کړه دنیا زما هغه چه په هغې کښې ژوند دے زما - او برابر کړه ما لره آخرت زما کوم کښې چه زما واپسي ده، او وګرځوه ژوند زما زیادت په هر خیر کښې - او وګرځوه مرګ ما لره راحت د هر شر نه.

(٧) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیُ اَسْئَلُكَ الْهُدٰی وَالتُّقٰی وَالْعَفَافَ وَالْغِنٰی .

[مسلم ٢/٣٥٠ رقم : ٧٠٧٩]

ترجمه : اے الله ! زه غوارم تا نه هدایت او تقویٰ او پاك دامني او د زړه مالداري.

(٨) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَیْكَ تَوَكَّلْتُ وَاِلَیْكَ اَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیُ اَعُوْذُ بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِیُ اَنْتَ الْحَیُّ الَّذِیُ لَا یَمُوْتُ وَالْجِنُّ وَالْاِنْسُ یَمُوْتُوْنَ . (رواه مسلم ٢/٣٤٩)

ترجمه : ددے دعا ترجمه [د ګمراهۍ نه د بچاؤ دعا] عنوان لاندے لړواندے تیره شوه.

(٩) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیُ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ اَعْمَلْ .

[مسلم۲/۳٤۹، رقم : ۷۰۷۰]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم پتا د شر د هغه عمل نه چه ما کړیدے او د شر د هغه عمل نه چه ما نه دے کړے.

(۱۰) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ آتِ نَفْسِیْ تَقْوَاهَا وَزَكِّهَا اَنْتَ خَیْرُ مَنْ زَكّٰهَا اَنْتَ وَلِیُّهَا وَمَوْلَاهَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا یَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لَا یَخْشَعُ وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا یُسْتَجَابُ لَهَا .

[مسلم ۲/ ۳۵۰ رقم : ۷۰۸۱]

ترجمه : اے الله ! زهٔ پناه غواړم پتا د کمزورتیا او د سُستیٔ، او بزدلیٔ او د بخیل توب، او د بوډا والی او د قبر د عذاب نه. اے الله ! زما نفس ته تقویٰ ورکړه او پاك ئے کړه. یقینا ته غوره پاکونکے ئے ددے. ته زما د نفس دوست ئے او ته مالك د هغے ئے . اے الله ! زه پناه غواړم په تا د بے فائدے علم نه او د هغه زړه نه چه عاجزی نکوی او د هغه نفس نه چه نه مړیږی او د هغه دعا نه چه نه قبلیږی.

(۱۱) – رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : چا چه :

اَسْتَغْفِرُ اللهَ الَّذِیْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّوْمُ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ .

ترجمه : بخښنه غواړم د الله نه هغه ذات دے چه نشته سواد هغه نه حقدار د بندګئ هیڅوك، هغه همیشه ژوندے دے اوتدبیر کونکے د عالم دے - او توبه اوباسم هغه ته.

اولوستلو نو بخښنه به ورته اوشي، اګرکه د میدانِ جنګ نه تختیدلے وی - او میدانِ جنګ نه تختیدل کبیره ګناه ده.

[صحیح : ابوداود رقم : ۱۵۱۷، الترمذی : ۳۵۷۷]

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[بخاری ۲/۹٤٥ ـ مسلم ۲/۳٤٤ ابوداود رقم ۱۵۱۹]

ددے ترجمه بار بار تیره شویده.

(۱۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْقِلَّةِ وَالذِّلَّةِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ .

[ابوادود رقم ۱۵٤٤ بسند صحیح]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم په تا پورے د غریبئ او د کموالی او د ذلت نه او پناه غواړم په تا د دینه چه زه ظلم اوکړم او یا په ما باندے ظلم اوشي.

(۱٤) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ وَفُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيْعِ سَخَطِكَ .

[مسلم ۲/۳۵۲ ـ رقم : ۷۱۲۰، ابوداود رقم ۱۵٤٥]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم پتا د زائل کیدو د نعمت ستا او د

بدليدو د عافيت ستا نه او د ناځاپي عذاب ستا نه او د ټولو غصو (ناراضګۍ) ستا نه .

(۱۵) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِیْ وَمِنْ شَرِّ بَصَرِیْ وَمِنْ شَرِّ لِسَانِیْ وَمِنْ شَرِّ قَلْبِیْ وَمِنْ شَرِّ مَنِیِّ .

[صحيح : ابوداود رقم ۱۵۵۱ ـ ترمذی ۳۷۳۸]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم په تا د شر د غوږونو زما نه او د شر د سترګو زما نه او د شر د ژبے زما نه او د شر د زړه زما نه او د شر د منی زما نه .

(۱۶) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ التَّرَدِّیْ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ وَالْحَرَقِ وَالْهَرَمِ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ يَتَخَبَّطَنِیَ الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتَ فِیْ سَبِيْلِكَ مُدْبِرًا وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتَ لَدِيْغًا .

[صحيح : ابوداود رقم ۱۵۵۲]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم په تا د کور د راپريوتو نه په ما باندے، او پناه غواړم په تا د رارغړيدلو نه – او پناه غواړم په تا د غرقيدو نه او سوزيدو نه او د بوډا والی نه – او پناه غواړم په تا د ګمراه کولو د شيطان نه ما لره په وخت د مرګ کښے او پناه غواړم په تا ددے نه چه ستا لار (جهاد) کښے شا راړونکے مړ شم – او پناه غواړم په تا د دے نه چه مړ شم چيچلے شوے .

(۱۷) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُوْنِ وَالْجُذَامِ وَمِنْ سَيِّءِ الْاَسْقَامِ .

[صحیح : ابوداود رقم : ۱۵۵٤]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم په تا د برگی مرض نه او د لیونتوب او د جذام او د بدو مرضونو نه .

(۱۸) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْاَخْلَاقِ وَالْاَعْمَالِ وَالْاَهْوَاءِ وَالْاَدْوَاءِ .

[سند صحیح : الترمذی رقم ۳۸٤۳]

ترجمه : اے الله ! پناه غواړم په تا د بدو اخلاقو نه او د بدو اعمالو نه او د بدو خواهشاتو نه او د بیماریانو نه .

(۱۹) – اَللّٰهُمَّ انْفَعْنِیْ بِمَا عَلَّمْتَنِیْ وَعَلِّمْنِیْ مَا يَنْفَعُنِیْ وَزِدْنِیْ عِلْمًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ وَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ حَالِ اَهْلِ النَّارِ .

[صحیح : ترمذی رقم ۳۸۵۱]

ترجمه : اے الله ! فائده راکړے ما ته په هغه علم چه تا ما ته راکړیدے او داسے علم را وښایه چه فائده راکړی او زما علم ډیر کړه او شکر دے الله لره په هر حال کښے – او پناه غواړم په الله تعالی د حال د اور والو نه .

(۲۰) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ

الشَّقَاءِ وَسُوْءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْاَعْدَاءِ .

[بخاری رقم : ٦٣٤٧، مسلم رقم : ٧٠٥٢]

ترجمه : اے الله ! زه پناه غواړم په تا د سخت مصیبت نه او د بد بختئ لاندے کولو نه او د بدے فیصلے نه او د خوشحالئ د دشمنانو نه (په ما باندے)

(۲۱) – اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَرَبَّ اِسْرَافِيْلَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[صحيح : النسائى رقم ٥٠٩٢ـ الصحيحة ١٥٤٤]

ترجمه : اے الله ! اے د جبرئیل او د میکائیل او ربّ د اسرافیل ربه ! زهٔ پناه غواړم په تا د ګرمئ د اور نه او د عذاب د قبر نه .

(۲۲) – اَللّٰهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوْبِ صَرِّفْ قُلُوْبَنَا عَلٰى طَاعَتِكَ .

[مسلم : ٦٩٢١]

ترجمه : اے الله ! اے اړونکیه د زړونو ! واړه وه زړونه زمونږ ستا طاعت طرفته .

(۲۳) – يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِىْ عَلٰى دِيْنِكَ .

ترجمه : اے اړونکے د زړوتو ! کلك کړه زما زړه ستا په دین باندے . [صحيح : الترمذى رقم : ٢١٤٠، احمد : ١٢١٢٨]

وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَالْقَسْوَةِ وَالْغَفْلَةِ وَالْعَيْلَةِ وَالذِّلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْكُفْرِ وَالْفُسُوْقِ وَالشِّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَالسُّمْعَةِ وَالرِّيَاءِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبَكَمِ وَالْجُنُوْنِ وَالْجُذَامِ وَالْبَرَصِ وَسَيِّءِ الْاَسْقَامِ.

[المستدرك: ۱۹۸۷، صحيح الجامع الصغير: ۱۲۸۵ - ابن حبان: ۱۰۲۳]

ترجمه: اے الله! زهٔ پناه غواړم په تا سره د کمزورئ او سُستئ او بزدلئ او کنجوسئ او بوډاوالی او سخت زړی توب او بے پرواهئ (غفلت) او محتاجئ او ذلت او خوارئ نه۔ او پناه غواړم په تا پورے د غریبئ او کفر او نافرمانئ او اختلاف او منافقت او شهرت او ریاء کارئ نه۔ او پناه غواړم په تا پورے د کونړ والی او ګونګ والی او لیونتوب او جذام بیماری نه او د برګی مرض نه او د ناکاره بیماریو نه۔

(۲۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ صِحَّةً فِىْ اِيْمَانٍ، وَاِيْمَانًا فِىْ حُسْنِ خُلُقٍ، وَنَجَاحًا يَتْبَعُهٗ فَلَاحٌ وَرَحْمَةً مِنْكَ وَعَافِيَةً وَمَغْفِرَةً مِنْكَ وَرِضْوَانًا.

[صحيح: المستدرك: ۱۹٦۲، المعجم الكبير رقم: ۷۱۷]

ترجمه : اے الله ! زۀ تا نه د ایمان په حالت کښے صحت غواړم او په ښائسته اخلاقو کښے ایمان (غواړم) او داسے کامیابی چه د هغے پسے مقصد پوره والی وی او ستا نه رحمت او عافیت او بخنه او رضا مندی (غواړم)۔

(۲۶) – اَللّٰهُمَّ قِنِیْ شَرَّ نَفْسِیْ، وَاعْزِمْ لِیْ عَلٰی اَرْشَدِ اَمْرِیْ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ مَا اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ، وَمَا اَخْطَأْتُ وَمَا عَمَدْتُّ وَمَا عَلِمْتُ وَمَا جَهِلْتُ ۔

[صحیح علی شرط الشیخین : المستدرك : ۱۹۲۳ – احمد : ٤/٤٤٤ رقم : ۲۰۰۰٦ – والحافظ فی الاصابة : ۱۷۳۱)

ترجمه : اے الله ! ما د خپل نفس د شرونو نه محفوظ کړه او ما ته د نیك کارونو پوخ همت راکړه۔ اے الله ! ما ته بخنه اُوکړه د هغه گناه چه ما په پټه کړی وی او هغه چه ما ښکاره کړی وی او هغه چه ما په هیره کړی وی او هغه چه ما ښکاره کړی وی او هغه چه ما په هیره کړی وی او هغه چه ما قصداً کړی وی، او هغه چه پرے پو هه یم او هغه چه زۀ ترے ناخبره یم۔ (دا ټول راته معاف کړه)۔

(۲۷) – اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَظُلْمَنَا وَهَزْلَنَا وَجِدَّنَا وَعَمْدَنَا وَكُلُّ ذٰلِكَ عِنْدَنَا. اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّیْنِ وَغَلَبَةِ الْعِبَادِ وَشَمَاتَةِ الْاَعْدَاءِ .

[اسناده حسن : المستدرك : ۱۹۵۹ – الطبرانی فی الدعاء : ۱۷۹٤ –

والطبرانی فی الکبیر : ۹۲/۱۳ – احمد /٦٦١٧ – ابن حبان رقم : ۱۰۲۷،
والهیثمی : ۱۷۲/۱۰]

ترجمه : ای الله ! اُوبخښه مونږ ته ګناهونه زمونږ او ظلم زمونږ او تیوقی زمونږ او رشتیا (سره شوي ګناه) زمونږ او قصد (سره شوي ګناه) زمونږ. او داتول زمونږ سره دي (مونږه ئې اقرار کوو). ای الله زهٔ په تا پورې پناه طلب کوم د غلبې د قرض نه او د غلبې د سړو نه او د خوشحالۍ د دشمنانو نه.

(۲۸) – اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ مُوْجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ اِثْمٍ وَالْغَنِيْمَةَ مِنْ كُلِّ بِرٍّ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ بِعَوْنِكَ مِنَ النَّارِ .

[المستدرك : ۱۹٦۸ فی اسناده مقال]

ترجمه : ای الله ! مونږ تا نه سوال کوو د هغه څیزونو چه ثابتونکی دي ستا رحمت لره او اسباب د بخښنې ستا او د هرې ګناه نه بچاؤ او د هرې نیکۍ غنیمت او په جنت باندې کامیابیدل او د جهنم نه ستا په مدد نجات (تا نه غواړم).

(۲۹) – اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِىْ بِالْاِسْلَامِ قَائِمًا، وَاحْفَظْنِىْ بِالْاِسْلَامِ قَاعِدًا، وَاحْفَظْنِىْ بِالْاِسْلَامِ رَاقِدًا، وَلَا تُشْمِتْ بِىْ عَدُوًّا حَاسِدًا، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَزَائِنُهٗ بِيَدِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ خَزَائِنُهٗ بِيَدِكَ .

[حسن : المستدرك : ۱۹٦۷) (الصحيحة : ۱٥٤۰]

ترجمه :اے الله ! ما په اسلام کښې اُوساته د ولاړے په حالت کښې او ما په اسلام کښې اُوساته د ناستے په حالت کښې او ما په اسلام کښې اُوساته د اُودهٔ کيدو په حالت کښې او په ما باندے دشمن او حسد کونکے مهٔ خوشحالوه۔ اے الله ! زهٔ له تا نه د هر خير سوال کوم چه د هغے خزانے ستا په لاس کښې دیٰ او په تا پورے پناه غوارم د هر شر نه چه د هغے خزانے ستا په لاس کښې دی۔

(۳۰) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الطَّیِّبَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ، وَحُبَّ الْمَسَاكِیْنِ وَاَنْ تَتُوْبَ عَلَیَّ، وَتَغْفِرَلِیْ وَتَرْحَمَنِیْ، وَاِذَا اَرَدْتَّ فِیْ خَلْقِكَ فِتْنَةً فَنَجِّنِیْ اِلَیْكَ مِنْهَا غَیْرَ مَفْتُوْنٍ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْاَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ یُّحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ یُّقَرِّبُنِیْ اِلٰی حُبِّكَ.

(المستدرك : ۱۹٥٦)

ترجمه : اے الله ! زهٔ له تا نه تهول پاك څيزونه او نيکئ کول او بدئ پريخودل او د مسکينانو سره د مينے کولو توفيق غوارم۔ (زما درخواست دے) چه زما توبه قبوله کړه، او ما اُوبخښه او په ما رحم اُوکړه، او کله چه تهٔ خپل مخلوقات په امتحان کښې اچوے نو ما د امتحان کښې اچولو نه بغير خپل ځان ته را اُوبله۔ اے الله ! زهٔ تا نه غوارم ستا مينه او تا سره د مينه کونکی مينه، او د داسے عملونو

مینه چه ما ستا محبت ته درلنږ کړی.

(۳۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَاشَیْئَ قَبْلَكَ، وَاَنْتَ الْآخِرُ فَلَا شَیْئَ بَعْدَكَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ نَاصِیَتُهَا بِیَدِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْاِثْمِ وَالْكَسَلِ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْغِنٰی، وَمِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْمَاْثَمِ وَالْمَغْرَمِ، اَللّٰهُمَّ نَقِّ قَلْبِیْ مِنَ الْخَطَایَا كَمَا نَقَّیْتَ الثَّوْبَ الْاَبْیَضَ مِنَ الدَّنَسِ، اَللّٰهُمَّ بَعِّدْ بَیْنِیْ وَبَیْنَ خَطِیْئَتِیْ كَمَا بَعَّدْتَّ بَیْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

(المستدرك : ۱۹٦٥: صحیح- الذهبی)

ترجمه : اے الله ! ته اول ئے تا نه مخکښے هیڅ څیز نشته او ته آخر ئے تا نه روستو هیڅ نشته. زهٔ په تا پورے پناه غواړم د هر زنده سر د شر نه چه د هغے تندے ستا په لاس کښے دے او په تا پورے پناه غواړم د ګناه نه او د سستیٔ نه او د قبر د عذاب نه او د مال د فتنے نه او د فقر د فتنے نه او په تا پورے پناه غواړم د ګناه او تاوان نه. اے الله ! زما زړهٔ پاك کړه د ګناهونو نه لکه څرنګه چه تا سپینے جامے د خیری نه پاکے کړیدی. اے الله ! لرے والے راوله زما او زما د ګناه په مینځ کښے لکه څرنګه چه تا د مشرق او د مغرب تر مینځ جدائی راوستے ده.

(۳۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهٖ عَاجِلِهٖ وَآجِلِهٖ مَاعَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهٖ عَاجِلِهٖ وَآجِلِهٖ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ، وَاَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ، وَاَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ) وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ بِكَ عَنْهُ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ) وَاَسْأَلُكَ مَا قَضَيْتَ لِیْ مِنْ اَمْرٍ اَنْ تَجْعَلَ عَاقِبَتَهٗ رُشْداً .

[صحیح : المستدرك : ۱۹۵۷- ابن حبان: ۲٤/۳ - ابن ماجه- احمد ۱۳٤/٦، ۱٤۷- الصحیحة : ۱٥٤۲]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا نه سوال کوم د هر خیر ه هغه زر ملاویدونکے وی یا روستو ملاویدونکے وی، هغه چه ما ته معلوم وی او هغه چه ما ته معلوم نهٔ وی۔ او پناه غواړم په تا سره د هر شر نه چه زر رسیدونکے وی یا روستو۔ هغه چه ما ته معلوم وی او هغه چه ما ته معلوم نهٔ وی او غواړم ستا نه جنت او هغه وینا یا عمل چه دے طرف ته نزدے کول کوی، او پناه غواړم په تا پورے د اُور نه او هغه وینا یا عمل نه چه دے طرفته نزدے کول کوی۔ او زهٔ غواړم تا نه هر هغه خیر چه تا نه ستا بنده او رسول محمد (ﷺ)

غوښتې دي او پناه غواړم د هغه شر نه چه ستا نه ستا بنده او رسول محمد (صلی الله علیه وسلم) پناه غوښتې ده. او سوال کوم تا نه د هغه کار چه تهٔ زما دپاره فیصله کوې چه تهٔ زما د کار انجام په هدایت باندې کړه.

(۳۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ الْمَسْأَلَةِ، وَخَيْرَ الدُّعَاءِ وَخَيْرَ النَّجَاحِ وَخَيْرَ الْعَمَلِ، وَخَيْرَ الثَّوَابِ، وَخَيْرَ الْحَيَاةِ، وَخَيْرَ الْمَمَاتِ، وَثَبِّتْنِیْ، وَثَقِّلْ مَوَازِيْنِیْ، وَحَقِّقْ اِيْمَانِیْ، وَارْفَعْ دَرَجَاتِیْ، وَتَقَبَّلْ صَلَاتِیْ، وَاغْفِرْ خَطِيْئَتِیْ، وَاَسْئَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلٰى مِنَ الْجَنَّةِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ فَوَاتِحَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِمَهٗ، وَجَوَامِعَهٗ وَاَوَّلَهٗ وَظَاهِرَهٗ وَبَاطِنَهٗ، وَالدَّرَجَاتِ الْعُلٰى مِنَ الْجَنَّةِ آمِيْنَ ط

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ مَا آتِیْ، وَخَيْرَ مَا اَفْعَلُ، وَخَيْرَ مَا اَعْمَلُ، وَخَيْرَ مَا بَطَنَ، وَخَيْرَ مَا ظَهَرَ، وَالدَّرَجَاتِ الْعُلٰى مِنَ الْجَنَّةِ آمِيْنَ ط

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اَنْ تَرْفَعَ ذِكْرِیْ، وَتَضَعَ وِزْرِیْ، وَتُصْلِحَ اَمْرِیْ، وَتُطَهِّرَ قَلْبِیْ، وَتُحَصِّنَ فَرْجِیْ، وَتُنَوِّرَ

لِیْ قَلْبِیْ، وَتَغْفِرَ لِیْ ذَنْبِیْ، وَاَسْئَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلٰی مِنَ الْجَنَّةِ آمِیْنَ ط

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اَنْ تُبَارِكَ لِیْ فِیْ نَفْسِیْ، وَفِیْ سَمْعِیْ، وَفِیْ بَصَرِیْ، وَفِیْ رُوْحِیْ، وَفِیْ خَلْقِیْ وَفِیْ خُلُقِیْ وَفِیْ اَهْلِیْ، وَفِیْ مَحْیَایَ، وَفِیْ مَمَاتِیْ، وَفِیْ عَمَلِیْ، وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِیْ، اَسْئَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلٰی مِنَ الْجَنَّةِ آمِیْنَ ط.

[المستدرك (١٩٥٤)۔ وقال صحيح الاسناد ووافقه الذهبی۔ وقال الهيثمی فی مجمع الزوائد: رواه الطبرانی فی الاوسط (والكبير رقم: ٧١٧) ورجاله رجال الصحيح غير محمد بن زنبور وعاصم بن عبيد وهما ثقتان]

ترجمه: اے الله! زهٔ تا نه غوره سوال، او غوره دعاء او غوره کامیابی، او غوره عمل او غوره ثواب او غوره ژوند او غوره مرگ غواړم، او ما مضبوط کړه او زما تلے (د میزان) درنے کړه او زما ایمان کلك کړه، او زما درجات اُوچت کړه او زما مونځ قبول کړه او بخښنه اُوکړه ما ته زما د گناهونو، او زهٔ تا نه غواړم د جنت اُوچتے درجے۔ اے الله! زهٔ تا نه د خیر شروع کونکی او د خیر ختمونکی او د خیر راجمع کونکی څیزونه او د خیر اول او ښکاره خیر او پټ خیر او اُوچت درجات د جنت غواړم، آمین۔

اے الله! زهٔ تا نه د هغه عمل خیر غواړم کوم ته چه زهٔ راتګ کوم

او زۀ ئې (يو ځل) كوم او خير د هغه عمل چه زۀ ئې (هميشه) كوم، او د هغه عمل چه پټ وى او هغه چه ښكاره وى او د جنت اُوچت درجات آمين۔

اے الله! زۀ تا نه غواړم چه تۀ زما ذكر اُوچت كړه او زما بوج لرے كړه او كار زما برابر كړه او زما زړۀ پاك كړه او زما د عورت حفاظت اُوكړه او زما دپاره زړۀ روښانه كړه او زما گناه معاف كړه او غواړم ستا نه اُوچت درجات د جنت آمين۔

اے الله! زۀ تا نه دا سوال كوم چه تۀ زما په نفس او زما په غوږ او زما په ستركه او زما په روح او زما په شكل او زما په اخلاقو او زما په اهل او زما په ژوند او زما په مرگ او زما په عمل كښې بركت واچوه او زمونږ نيك اعمال قبول كړه او غواړم تا نه اُوچت درجات د جنت، آمين۔

(۳۴) – اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ .

[بخارى : ۹۴۱/۲، ۹۴۲ – شرح السنة : ۱۳۵۵]

ترجمه : اے الله! زۀ په تا پورے پناه غواړم د فكر او غم او د عاجزئ او سستئ او بخل او بزدلئ او د قرض د بوج او د سړو د غالبه كيدو نه۔

(۳۵) – اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ،

وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَّالِ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْمَاْثَمِ وَالْمَغْرَمِ .

[بخاری: ۱/۱۱۵- شرح السنة رقم (٦٩١)]

ترجمه : ای الله ! زهٔ په تا پورې پناه غواړم د قبر د عذاب نه، او په تا پورې پناه غواړم د مسیح دجال د فتنې نه، او پناه غواړم په تا پورې د ژوند د فتنې نه او د مرګ د فتنې نه۔ ای الله ! زهٔ پناه غواړم په تا پورې د ګناه او د تاوان (یا د قرضداره کیدو) نه۔

(۳٦) - سُبْحَانَ رَبِّیْ وَبِحَمْدِهٖ، سُبْحَانَ رَبِّیْ وَبِحَمْدِهٖ .

[صحیح: المستدرك: ۱۸۸۹- بیهقی فی شعب الایمان: ۵۹۲- شرح السنة: ٦۵۵]

ترجمه : پاکی ده رب زما لره او د هغهٔ دپاره د کمال صفتونه دی۔

فائده: د ابو ذر رضی الله عنه بیمار پرسئ ته رسول الله ﷺ تشریف راوړو نو هغهٔ عرض وکړو ای د الله رسوله ! کوم کلام الله تعالیٰ ته زیات محبوب دے؟ وے فرمایل: هغه چه الله تعالیٰ د ملائکو دپاره غوره کړیدے، هغه دغه مذکور ذکر دے۔

(۳۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ یَوْمِ السُّوْءِ، وَمِنْ

لَيْلَةِ السُّوْءِ، وَمِنْ سَاعَةِ السُّوْءِ، وَمِنْ صَاحِبِ السُّوْءِ، وَمِنْ جَارِ السُّوْءِ فِيْ دَارِ الْمُقَامَةِ.

[حسن: الطبراني في الكبير: ۸۱۰ - مجمع الزوائد: ۲۲۰/۷ صحيح الجامع رقم ۱۲۹۹]

ترجمه: اے الله! بيشکه زهٔ په تا پورے پناه غواړم د بدے ورځے نه، او د بدے شپے نه او د بد ساعت نه او د بد ملګری نه او د بد ګاونډی نه په ځائے د اُوسيدو کښے.

(۳۸) - اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مِسْكِيْنًا، وَاَمِتْنِيْ مِسْكِيْنًا وَاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

[صحيح: ترمذى: ۲٤۷۱ - ابن ماجه: ٤۱۲٦]

ترجمه: اے الله! ما مسکين ژوند اُوساته او د مسکينئ په حالت کښے مرګ راکړه او د (قيامت په ورځ) زما حشر د مسکينانو په ډله کښے اُوکړه.

(۳۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُوْعِ فَاِنَّهُ بِئْسَ الضَّجِيْعُ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخِيَانَةِ فَاِنَّهَا بِئْسَتِ الْبِطَانَةُ.

[حسن صحيح: ابو داود: ۱٥٤۷ - ابن ماجه: ۳۳٥٤]

ترجمه: اے الله! زهٔ پناه غواړم په تا پورے د لوګے نه ځکه چه دا د اړخ بد ملګرے دے، او پناه غواړم په تا د خيانت نه ځکه چه دا بده (باطنی) جامه ده.

(۴۰) — اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْهُدٰی وَالسَّدَادَ .

[مسلم : ۲/ ۳۵۰ رقم : ۷۰۸۷]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا نه هدایت او په نیغه لاره روانیدل غواړم۔ (یا برابروالے د کارونو)

(۴۱) — اَللّٰهُمَّ اهْدِنِیْ وَسَدِّدْنِیْ .

[مسلم : ۲/ ۳۵۰ رقم : ۷۰۸۶]

ترجمه : اے الله ! ما ته هدایت وکړه او ما برابر روان کړه۔

(۴۲) — اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَعَمَلٍ لَا يُرْفَعُ، وَدُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ .

[صحیح : عن انس تخریج العلم لابی خیثمة : ۱۶۵، مسند احمد رقم : ۱۳۶۹۹، ابن حبان رقم : ۸۳]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا پورے پناه غواړم د هغه علم نه چه فائده نهٔ ورکوی، او د هغه عمل نه چه نهٔ پورته کیږی (قبلیدو ته) او هغه دعاء نه چه نهٔ آوریدے کیږی (نهٔ قبلیږی)

فائده : د (الطبرانی فی الکبیر : ۲۲۷۰) په روایت کښے ددے سره : وَقَلْبٍ لَايَخْشَعُ وَنَفْسٍ لَاتَشْبَعُ ـ الفاظ هم راغلی دی۔ (یعنی د هغه زړهٔ نه چه خشوع پکښے نهٔ وی او د هغه نفس نه چه نهٔ مړیږی۔

(۴۳) — رَضِيْتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِالْاِسْلَامِ دِيْنًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُوْلًا .

[ابو داود : ١٥٢٩ - الصحيحة : ٣٣٤]

ترجمه : زهٔ د الله په ربوبيت او د اسلام په دين كيدو او د محمد ﷺ په رسول كيدو باندې راضي يم.

فائده : حديث كښې راغلي دي : چا چه دا ذكر شوې ذكر اُوكړو هغهٔ دپاره جنت واجب شو.

او مخكښې ذكر شو چه څوك دا سهار او ماښام ووائي نو الله تعالىٰ به ئې د قيامت په ورځ خامخا راضي كوي.

(۴۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اُشْهِدُكَ وَاُشْهِدُ مَلَائِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَاُشْهِدُ مَنْ فِی السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِی الْاَرْضِ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ، وَحْدَكَ لَاشَرِيْكَ لَكَ ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ .

[الحاكم : ١/٥٢٣ رقم : ١٩٢٠ - الصحيحة : ٢٦٧]

ترجمه : اې الله ! زهٔ تا ګواه كوم او ستا ملائك او د عرش پورته كونكي ملائك ګواه كوم او هغه څوك چه په آسمانونو او هغه څوك چه په زمكه كښې دي هغه ګوام پدې خبره چه يقيناً هم تهٔ حق معبود ئې، نشته حقدار د بندګئ سوئ ستا نه، ايكي يواځې ئې ستا هيڅوك شريك نشته، او ګواهي كوم چه محمد ﷺ ستا بنده او ستا رسول دې.

فائده : چا چه دا دعا يو كرته وكړه نو الله تعالىٰ به د هغهٔ يو حصه د اُور نه آزاده كړي او چا چه دا دوه كرته ولوسته نو الله تعالىٰ

به د هغهٔ دوه حصے د اُور نه آزاد کړی او چا چه درے کرته ولوسته نو الله تعالیٰ به ئے ټول د اُور نه آزاد کړی۔

۲- دا ذکر په عامو اوقاتو کښې لوستلے شی۔ او په صبا او بیګاه کښې هم راغلے دے لیکن د صبا او بیګاه والا روایت ضعیف دے انظر الضعیفة رقم (١٠٤١)

(۴۵) - رَبَّنَا اَصْلِحْ بَيْنَنَا وَاهْدِنَا سَبِيلَ الْاِسْلَامِ وَنَجِّنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّوْرِ وَاصْرِفْ عَنَّا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَبَارِكْ لَنَا فِىْ اَسْمَاعِنَا وَاَبْصَارِنَا وَقُلُوْبِنَا وَاَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ وَاجْعَلْنَا شَاكِرِيْنَ لِنِعْمَتِكَ مُثْنِيْنَ بِهَا قَائِلِيْنَ بِهَا وَاَتِمْهَا عَلَيْنَا .

[صحيح : صحيح الادب المفرد : ٦٣٠، ابن ابى شيبة رقم : ٢٩٥٣٤]

ترجمه : اے الله ! زمونږ ترمینځ اصلاح وکړے، او مونږ د اسلام په لاره روان کړے، او مونږ ته د تیارو نه رڼړا طرف ته نجات راکړه، او مونږ نه ښکاره او پټے بے حیایئ واړه وه، او مونږ ته برکت راکړه زمونږ په غوږونو او زمونږ په سترګو او زمونږ په زړونو او زمونږ په بیبیانو (او خاوندانو) او زمونږ په اولاد کښے۔ او په مونږ باندے رحم وکړه یقیناً تهٔ توبه قبلونکے رحم کونکے ئے، او مونږ ستا د نعمتونو شکر کونکی د هغے په وجه ستا ثناء کونکی، د هغے اقرار

کونکی جوړ کړه، او نعمتونه په مونږ باندے پوره کړه۔

(۴۶) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَارِ السُّوْءِ، وَمِنْ زَوْجٍ تُشَیِّبُنِیْ قَبْلَ الْمَشِیْبِ، وَمِنْ وَلَدٍ یَكُوْنَ عَلَیَّ رَبًّا، وَمِنْ مَالٍ یَكُوْنُ عَلَیَّ عَذَاباً، وَمِنْ خَلِیْلٍ مَاكِرٍ عَیْنُهٗ تَرَانِیْ، وَقَلْبُهٗ یَرْعَانِیْ، اِنْ رَاٰی حَسَنَةً دَفَنَهَا، وَاِذَا رَاٰی سَیِّئَةً أَذَاعَهَا۔

[اخرجه الطبرانی فی الدعاء : ۱۳۳۹/۱٤۲٥ ومسند الفردوس للدیلمی : ۱۸۳/۱/۱) وانظر الصحیحة : ۳۱۳۷)]

ترجمه : اے الله! زهٔ په تا پورے پناه غواړم د ناکاره ګاونډی نه او د هغه ښځے نه چه ما د بوډا والی نه مخکښے بوډا کړی، او د هغه بچی نه چه په ما باندے حکم کونکے جوړ شی، او د هغه مال نه چه په ما باندے عذاب جوړ شی او د هغه چلباز (مکار) دوست نه چه د هغهٔ سترګے ما ته نظر کوی او زړهٔ ئے زما په تاك وی، که (زما) نیکی وینی هغه پټوی او که بدی وینی هغه (خلکو) ته ښکاره کوی۔

(۴۷) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اِیْمَانًا لَا یَرْتَدُّ وَنَعِیْمًا لَایَنْفَدُ وَمُرَافَقَةَ نَبِیِّكَ فِیْ اَعْلٰی جَنَّةِ الْخُلْدِ.

[حسن صحیح : مسند احمد رقم : ٤۲٥٥، تخریج احادیث احیاء علوم الدین : ۱۰۰٦ –والطبرانی فی الکبیر : ۵۹/۹، الصحیحة : ۲۳۰۱]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا نه داسے ایمان غواړم چه بیرته نهٔ واپس کیږی او داسے نعمتونه چه نهٔ ختمیږی، او په اعلیٰ جنتونو د همیشوالی کښے ستا د نبی ملګرتیا (غواړم).

(۴۸) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ لَا يَخْلِطُهٗ شَیْءٌ

[صحیح : صحیح الادب المفرد : ٦٧٥]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا پورے پناه غواړم د هغه شر نه چه د هغے سره هیڅ شے یو ځائے شوے نهٔ وی.

فائده : دا د ابوالدرداء رضی الله عنه دعا ده.

(۴۹) – اَللّٰهُمَّ مَتِّعْنِیْ بِسَمْعِیْ وَبَصَرِیْ وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَ مِنِّیْ، وَانْصُرْنِیْ عَلٰی عَدُوِّیْ وَاَرِنِیْ مِنْهُ ثَأْرِیْ .

[صحیح الادب المفرد : ٦٥٠]

ترجمه : اے الله ! ما ته زما په غوږ او نظر سره فائده راکړه، او دا دواړه زما نه روستو باقی پریده، او زما د دشمن په مقابله کښے زما مدد وکړه او ما ته د هغهٔ بدله (انتقام) راوښایه.

(۵۰) – اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْغِنٰی وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ

فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَّالِ .

[بخاری : ۹٤۳/۲]

ترجمه: اے الله ! زهٔ په تا پورے پناه غواړم د فتنے د اُور نه او د عذاب د اُور نه او په تا پورے پناه غواړم د فتنے (امتحان) د قبر نه، او په تا پورے پناه غواړم د عذاب د قبر نه او په تا پورے پناه غواړم د فتنے د مالدارئ نه او په تا پورے پناه غواړم د فتنے د فقر (غریبئ) نه او په تا پورے پناه غواړم د فتنے د مسیح دجال نه۔

(۵۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَالْمَاْثَمِ وَالْمَغْرَمِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغِنٰی وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَّالِ، اَللّٰهُمَّ اغْسِلْ عَنِّیْ خَطَايَایَ بِمَاءِ الثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّ قَلْبِیْ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَبَاعِدْ بَيْنِیْ وَبَيْنَ خَطَايَایَ كَمَا بَاعَدْتَّ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

[بخاری : ۹٤۲/۲، رقم: ٦۳٦۸]

ترجمه : اے الله ! په تا پورے پناه غواړم د سُستئ او د بوډاوالی او د گناه او د قرض نه او د قبر د فتنے نه او د قبر د عذاب نه او د فتنے د

اُور نـه او د عذاب د اُور نه او د ضرر د فتنې د مالدارئ نه او په تا پورے پناه نیسـم د فتنـې د غـریبئ نـه، او پـه تـا پورے پناه نیسم د فتنې د مسیح دجال نه۔ اے الله ! ما نه زما گناهونه د واورے او د گلئ په اُوبو سره وینځـه، او زمـا زړهٔ د گـناهـونـو نه داسے صفا کړه لکه چه تهٔ سپینـه جامه د خیرو نه صفا کوے، او زما او زما د گناهونو ترمینځ داسے جـدا راولـه لـکـه چـه تـا د مشرق او د مغرب ترمینځ جدائی راوستے ده۔

(۵۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ، فَاِنَّهٗ لَایَمْلِكُهَا اِلَّا اَنْتَ .

[صحیح : المعجم الکبیر رقم : ۲۲۶ ۱۰ صحیح الجامع الصغیر : ۱۲۷۸]

ترجمه : اے الله ! زهٔ تا نه ستا فضل او ستا رحمت غواړم، ځکه چه ددے مالك صرف هم تهٔ ئے۔

(۵۳) - اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ وَآمِنْ رَوْعَاتِیْ، وَاقْضِ عَنِّیْ دَیْنِیْ . [صحیح الجامع الصغیر :۱۲۶۲]

ترجمه : اے الله ! زمـا عـورتـونـه پټ وساته او زما یرے په امن کښے کړه او زما نه زما قرض ادا کړه۔

(۵۴) - اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِیْكَ لَـهٗ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَاَنَّ عِیْسٰی عَبْدُ اللهِ وَرَسُوْلُـهٗ وَكَلِمَتُهٗ اَلْقَاهَا اِلٰی مَرْیَمَ وَرُوْحٌ مِنْهُ وَ الْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ

حَقٌّ

[بخاري: ۱/۴۸۸، رقم: ۳۴۳۵ مسلم رقم: ۱۴۹]

ترجمه: زهٔ ګواهي کوم چه نشته حقدار د بندګئ سوئ د الله نه ايکی يواځے دے، هيڅ شريك ئے نشته، او محمد ﷺ د هغهٔ بنده او د هغهٔ رسول دے، او يقيناً عيسى عليه السلام د الله بنده او د هغهٔ رسول دے او د هغهٔ کلمه ده چه مريم ته ئے غورزولے ده او د هغهٔ د طرف نه روح دے، او جنت حق دے او اُور حق دے۔

فائده: په حديث کښے راغلی دی: چا چه دا وويل نو هغهٔ ته به د جنت اته واړه دروازے کولاوے شی په کومه ئے چه خوښه وی، ترے ننوزی۔ دا روايت د مسلم دے۔ او په روايت د بخاری کښے دی چه الله تعالیٰ به ئے جنت ته داخل کړی که هر عمل ئے کړے وی۔

(۵۵) - اَللّٰهُمَّ تَوَفَّنِىْ مَعَ الْاَبْرَارِ، وَلَا تُخْلِفْنِىْ فِى الْاَشْرَارِ، وَاَلْحِقْنِىْ بِالْاَخْيَارِ .

[صحيح: صحيح الادب المفرد: ۶۲۹]

ترجمه: اے الله! ما تـه د نيکانو خلکو سره مرګ راکړه او ما د شريانو سره مهٔ پريده او ما د غوره خلکو سره يو ځائے کړه۔

فائده: دا د امير المؤمنين عمر فاروق رضى الله عنه دعا ده۔

د هغه سورتونو او آيتونو بيان چه د هغې فضيلت په صحيح احاديثو کښې راغلې او په خاص ځايونو کښې لوستل شي

فائده : د قرآن مجيد د لوستلو ډير فضائل په احاديثو کښې راغلي دي، ليکن دلته مونږ د موقع او محل سورتو نه ليکو :

(۱) - سُو رة الفاتحه : په مانځه کښې د لوستلو نه علاوه د مريض يا چيچل شوي په دمولو کښې هم لوستل کيږي، لکه دے باره کښې د ابوسعيد خدري حديث امام بخاري او مسلم راوړيدے.

[بخاري رقم : ۲۲۷٦ ـ مسلم : ۵۸٦۳]

دارنګ سورت الفاتحه د اُودهٔ کيدو وخت کښې هم لوستل راغلي دي، لکه ابن کثير ۱/ ۱۲ - کښې دا حديث راغلے دے.

(۲) - سُوُرة البقرة : حديث کښې راځي : کوم کور کښې چه سورتِ بقره لوستلے شي نو هلته شيطان نه راځي (نو د سورتِ بقرے لوستل پکار دي). (مسلم ۱/ ۲۷۰)

(۳) - آيَةُ الْکُرُسِيُ : ډير فضائل احاديثو کښې راغلي دي دا د هرمانځه نه روستو، دارنګ د اوده کيدو وخت کښې لوستل پکار دي کما تقدم (بخاري رقم : ۳۲۷۵)

(٤) - سُوُ رة کَهُف : د جُمعے په ورځ د سورة الکهف لوستل صحيح احاديثو کښې راغلي دي. نبي عليه السلام فرمائي : کوم انسان چه د جمعے په ورځ سورتِ کهف اولوستلو نو هغه لره به الله تعالیٰ د راتلونکے جمعے پورے يوه خاصه رڼا ورکړي.

[السنن الکبری للنسائی رقم: ۹ ۰ ۲ ٦، الحاکم رقم: ۲ ۷ ۰ ۲]

بـل روایت کښې راځي : هغه له به یوه رڼا ورکړی لکه ددې ځائے نه (یعنی د لوستونکي دځائے نه) تر مکے مکرمے پورے.

[السنن الکبری للنسائی رقم: ۱۰۷۲۲، ابن کثیر ۳/ ۷۰]

دارنګ حدیث کښې راځي : چا چه د سورة الکهف اولنی لس آیتونه زده کړل نو د دجال نه به محفوظ شي۔ (مسلم: ۱۹۱۹)

نو د سورتِ کهف اولنی آیتونه یادول هر مسلمان له پکار دی۔

(٦) – سورة بني اسرائیل اوسورة الزمر :

عائشه رضی الله عنها فرمائی : رسول الله ﷺ به تر هغې نۀ اُوده کیدو تر څو چه به ئے دغه دوه سورتونه نۀ وو لوستلي۔

(ترمذی رقم (٣٦٤٦) وسنده صحیح)

(۷) –" آلم تنزیل السجده " او " تَبَارَكَ الَّذِیْ " :

حـدیث کښې راځـي: رسـول الله ﷺ بـه دغـه دوه سورتونه هم د شپے د اُودۀ کیدو په وخت کښې لوستل او ددے په لوستلو کښې ډیر حـکـمتـونـه دی چـه هـغـه دلتـه د بیـان نـه بهر دی۔ ترمذی رقم (٣٦٤٥)۔

(۸) – " سورة الکافرون" : د نـوفـل رضی الله عنه نه روایت دے چـه رسول الله ﷺ ما ته اوفرمایل : سور ة الـکافرون وایه او بیا اُودۀ کیږه، ځکه دا د شرك نه براء ت (بیزاری) ده.

ابو داود رقم (٥٠٥٥) ترمذی (٣٦٤٣) و سنده صحیح.

(۹) – " سـورة الاخلاص او معوذتین " : رسـول الله ﷺ بـه چه کله د شپے اوده کیدو نو دا درے واړه سورتونه به ئے یو ځل اولوستل او په لاسـونـو مبارکو کښې به ئے تُف تُف اوکړو او په ټول بدن به ئے

درې ځله لاسونه راخکل. [بخاري رقم: ٥٠١٧، مسلم، ابو داود (٥٠٥٦].

دارنګ دغه درې سورتونه د هر فرض مانځه نه روستو يو ځل لوستل سنت دي. [ترمذی رقم: ۳۰۷۹ صحیح]

دارنګ دغه دوه روستني سورتونه د هر مصيبت او مرض په وخت کښې لوستلې شي.

[ابو داود رقم: ١٤٦٥ باب في المعوذتين]

دارنګه رسول الله ﷺ عبد الله بن خبيب رضی الله عنه ته وفرمايل: قل هو الله احد او معوذتين هر صبا او بيګاه درې درې کرته وايه [تَكْفِيْكَ كُلَّ شَيْءٍ] دا به ستا دپاره د هر شي نه کافي شي.

[الترمذي رقم: ٣٥٧٥، النسائي ٥٤٢٨، احمد رقم: ٢٢٧١٦ باسناد حسن]

د درود شریف د الفاظو بيان

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ.

[ابو داود ۹۸۱ - بسند صحيح]

ترجمه: اې الله! رحمت را اولیږه په محمد ﷺ باندې چه امي پیغمبر دې او په آل د محمد عليه السلام باندې.

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهٖ وَعَلٰى اَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ

حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهٖ وَعَلٰى اَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ.

[مسند احمد رقم: ۲۳۲۲۱، صحيح - شعيب]

ترجمه: اے الله! رحمت را اولیږه په محمد ﷺ او د هغه په کور والو او د هغه په بیبیانو او د هغه په اولادو لکه څرنګ چه تا رحمت رالیږلے دے په آل د ابراهیم علیه السلام باندے. بیشکه ته ستائیلے شوے، شرافت والائے - او برکت را اولیږه په محمد ﷺ او په کور والو د هغه او په بیبیانو د هغه او په اولاد د هغه لکه څرنګ چه تا برکت رالیږلے دے په آل د ابراهیم علیه السلام باندے. بیشکه ته ستائیلے شوے شرافت والائے.

(۳) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ.

[جلاء الافهام بسند صحيح/٤٤]

(٤) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ

حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ

[بخاری ۱/۴۷۷ رقم: ۳۳٦۹]

(۵) – اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ. اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ.

[بخاری رقم: ۳۳۷۰]

(٦) – اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ .

[رواه البخاری ۲/۹۴۰ رقم: ۴۷۹۸]

ترجمه : اے الله ! رحمت نازل کره په محمد (صلی الله علیه وسلم) باند چه ستا بنده او رسول دے لکه څنګه چه تا رحمت نازل کړیدے په ابراهیم علیه السلام باندے او برکت نازل کره په محمد (صلی الله علیه وسلم) او د هغه په آل باندے لکه څنګه چه تا برکت نازل کړے په ابرهیم علیه السلام او د هغه په آل باندے، یقینا ته د صفت مستحق ئے او شرافت والا ئے.

فائده: د درود شریف الفاظ نور هم ډیر شته چه ددې الفاظو نه اوږده دی . دا بهترین درودونه او په صحیح سند سره ثابت دی - که تفصیل غواړې نو د مولوی زکریا کتاب ((فضائل درود)) کښې اوګوره لیکن په هغې کښې هغه د علامه سخاویؒ نه بعض ضعیف درودونه هم نقل کړیدی چه سندونه ئې ضعیف دی - د وردا و وظیفې دپاره مختصر درود ډیر ښه وایه - او د درود ډیر زیات فضائل دی چه دا ځائې ئې د بیان نه دې . چه د هغینه یو فضیلت دا دې چه حدیث کښې راغلی دی ، نبی علیه السلام فرمائی :

اِنَّ مِنْ اَفْضَلِ اَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَكْثِرُوْا عَلَيَّ الصَّلَاةَ فِيْهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوْضَةٌ عَلَيَّ .

[اخرجه ابوداود والنسائی وابن ماجة والدارمی ۱/۳٦۹ واحمد ٤/۸ والحاکم ۱/۲۷۸ بسند صحیح]

ترجمه : یقیناً ستاسو په ورځو کښې د جمعې ورځ بهترینه ورځ ده، نو تاسو پدې کښې په ما باندې درود زیات وایئ، ځکه چه ستا سو درود په ما باندې پیش کیږی (د ملائکو په ذریعه) .

اَسمَاءِ حُسنیٰ

حدیث کښې راغلی دی : اِنَّ لِلّٰهِ تِسْعَةً وَتِسْعِيْنَ اسْمًا مِائَةً اِلَّا وَاحِدًا، مَنْ اَحْصٰهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ .

[بخاری رقم : ۲۷۳٦، مسلم رقم : ٦۹۸۵ من حدیث ابی هریرة رضی الله عنه ـ مشکوة ۱/۹۹]

ترجمه : بیشکه الله تعالی دپاره یو کم سل (۹۹) نومونه دی، چا چه د هغې اِحصاء اوکړه، جنت ته به داخل شی .

د **احصاء** ډیرې معانی دی . احصاء معنی یادول، او د هغې په معنی باندې پوهیدل، د هغې وِرد کول، په هغې یقین کول او د هغې په وسیله دعا کول . (کما فی شرح الله الحسنٰی)

د الله تعالی نمونه ډیر دی، دا پکښې قرآن او حدیث کښې مونږ ته معلوم شویدی :

هُوَ اللّٰهُ الَّذِیْ لَا اِلٰـهَ اِلَّا هُوَ
(هغه الله چه د هغه نه سوا حقدار د عبادت نشته)

الرَّحْمٰنُ
(نهایت مهربان)

الرَّحِيْمُ
(ډیر رحم کونکے)

الْمَلِكُ
(بادشاه)

الْقُدُّوْسُ
(د هر عیب نه پاک)

السَّلَامُ
(د هر آفت نه سلامتیا ورکونکے)

الْمُؤْمِنُ
(امن ورکونکے)

الْمُهَيْمِنُ
(نګهبانی کونکے)

اَلْعَزِيْزُ	اَلْجَبَّارُ	اَلْمُتَكَبِّرُ
(غالب)	(د خرابئ صحيح كونكے)	(ډير د لوئى والا)
اَلْخَالِقُ	اَلْبَارِئُ	اَلْمُصَوِّرُ
(پيدا كونكے)	(ټيك ټيك جوړونكے)	(صورت جوړونكے)
اَلْغَفَّارُ	اَلْقَهَّارُ	اَلْوَهَّابُ
(ډير بخنه كونكے)	(ډيرے غلبے والا)	(ډير بخشش كونكے)
اَلرَّزَّاقُ	اَلْفَتَّاحُ	اَلْعَلِيْمُ
(ډير روزى وركونكے)	(ډير فيصله كونكے)	(ډير پو هيدونكے)
اَلْقَابِضُ	اَلْبَاسِطُ	اَلْخَافِضُ
(روزى وغيره تنگونكے)	(ډير فراخه كونكے)	(ډير خكته كونكے)
اَلرَّافِعُ	اَلْمُعِزُّ	اَلْمُذِلُّ
(پورته كونكے)	(عزت وركونكے)	(ذلت وركونكے)
اَلسَّمِيْعُ	اَلْبَصِيْرُ	اَلْحَكَمُ
(اوريدونكے)	(ليدونكے)	(اټل فيصله كونكے)

اَلْعَدْلُ	اَللَّطِيْفُ	اَلْخَبِيْرُ
(بالکل صحیح انصاف کونکے)	(د باریکو څیزونو لیدونکے)	(پوره خبردار)
اَلْحَلِيْمُ	اَلْعَظِيْمُ	اَلْغَفُوْرُ
(صبرناك)	(عظمت والا)	(بنه گناه بخښونکے)
اَلشَّكُوْرُ	اَلْعَلِيُّ	اَلْكَبِيْرُ
(قدردان، په لږ باندے ډیر شے ورکونکے)	(اوچتے مرتبے والا)	(ډیر لوئی)
اَلْحَفِيْظُ	اَلْمُقِيْتُ	اَلْحَسِيْبُ
(حفاظت کونکے)	(خوراکونه پیدا کونکے - تولو له پیژندونکے)	(حساب کونکے)
اَلْجَلِيْلُ	اَلْكَرِيْمُ	اَلرَّقِيْبُ
(لوئی بزرگئ والا)	(بغیر د غوختلو نه ورکونکے)	(نگهبان)
اَلْمُجِيْبُ	اَلْوَاسِعُ	اَلْحَكِيْمُ
(دعا قبلونکے)	(فراخئ والا)	(لوئی حکمت والا)
اَلْوَدُوْدُ	اَلْمَجِيْدُ	اَلْبَاعِثُ
(ډیر محبت والا)	(ډیر شرافت والا)	(د قبرونو نه ژوندے کونکے)

اَلشَّهِيْدُ	اَلْحَقُّ	اَلْوَكِيْلُ
(حاضر وموجود)	(خپلو صفاتو سره ثابت ذات)	(کار سنبالونکی)
اَلْقَوِىُّ	اَلْمَتِيْنُ	اَلْوَلِىُّ
(قوت والا)	(نهایت طاقت والا)	(کارساز)
اَلْحَمِيْدُ	اَلْمُحْصِىْ	اَلْمُبْدِئُ
(د صفت مستحق)	(ښه شمارونکی)	(ابتدائی پیداکونکی)
اَلْمُعِيْدُ	اَلْمُحْيِ	اَلْمُمِيْتُ
(دوباره پیداکونکی)	(ژوندی کونکی)	(مړکونکی)
اَلْحَىُّ	اَلْقَيُّوْمُ	اَلْوَاجِدُ
(همیشه ژوندی)	(تدبیر کونکی)	(بالفعل په هرکمال سره متصف)
اَلْمَاجِدُ	اَلْوَاحِدُ	اَلْاَحَدُ
(شرافت والا)	(یوذات)	(ایکی یواځې)
اَلصَّمَدُ	اَلْقَادِرُ	اَلْمُقْتَدِرُ
(بې حاجته)	(قدرت والا)	(ډیر زیات قدرت لرونکی)

اَلْمُقَدِّمُ	اَلْمُؤَخِّرُ	اَلْاَوَّلُ
(مخکښې کونکے)	(روستو کونکے)	(د ټولو نه اول)
اَلْآخِرُ	اَلظَّاهِرُ	اَلْبَاطِنُ
(د ټولو نه آخرې)	(ښکاره)	(پټ)
اَلْوَالِیُ	اَلْمُتَعَالِیُ	اَلْبَرُّ
(د ټولو کائناتو متولی)	(د مخلوق د صفاتو نه اوچت)	(ډیر احسان کونکے
اَلتَّوَّابُ	اَلْمُنْتَقِمُ	اَلْعَفُوُّ
(ډیره توبه قبلونکے)	(انتقام اخستونکے)	(معاف کونکے)
اَلرَّءُوْفُ	مَالِكُ الْمُلْكِ	ذُوالْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ
(ډیر شفقت کونکے)	(د ټول ملك مالك)	(د اُوچت شان او عزت والا)
اَلْمُقْسِطُ	اَلْجَامِعُ	اَلْغَنِیُّ
(ډیر انصاف کونکے)	(ټولو له جمع کونکے)	(د ټولو نه بے حاجته)
اَلْمُغْنِیُ	اَلْمَانِعُ	اَلضَّارُّ
(نورو له غنی کونکے)	(منع کونکے)	(نقصان رسونکے)

النَّافِعُ	النُّوْرُ	الْهَادِیُ
(نفع رسونکی)	(تولو لره روښانه کونکی)	(هدایت کونکی)
الْبَدِیْعُ	الْبَاقِیُ	الْوَارِثُ
(بلا مثال پیدا کونکی)	(همیشه پاتی کیدونکی)	(د تولو د فنا کیدو نه بعد باقی)
الرَّشِیْدُ	الصَّبُوْرُ	الْحَیِیُّ
(هدایت ورکونکی)	(ډیر برداشت کونکی)	(ډیر حیا کونکی)
السِّتِّیْرُ	الْحَنَّانُ	الْمَنَّانُ
(ډیر پرده اچونکی)	(شفقت کونکی)	(ډیر احسان کونکی)
الْمُسْتَعَانُ	الْعَلَّامُ	الْمُحْسِنُ
(مدد طلب کړی وشوی)	(ډیر پوهه - د هری خبری نه خبر)	(ډیر ښیګړه کونکی)
الْجَمِیْلُ	الْمَوْلٰی	النَّصِیْرُ
(ښائسته شکل)	(مددګار - مالك، دوست)	(مدد کونکی)
السَّیِّدُ	الْمُسْعِرُ	الطَّیِّبُ
(سردار، آقا)	(نرخ لګونکی)	(پاکیزه)

اَلْوِتْرُ	اَلْكَرِيْمُ	اَلْاَكْرَمُ
(طاق– يو)	(عزت والا)	(ډير عزتمند – سخا والا)
اَلشَّافِیُ	اَلْاَعْلٰی	اَلْمُبِیْنُ
(شفا ورکونکے)	(ډير اوچت)	(وضاحت کونکے)
اَلْعَالِمُ	غَافِرُ الذَّنْبِ	قَابِلُ التَّوْبِ
(پوهه)	(گناه معاف کونکے)	(توبه قبلونکے)
شَدِيْدُ الْعِقَابِ	ذُو الطَّوْلِ	اَلْجَوَّادُ
(سخت عذاب ورکونکے)	(طاقت والا)	(سخاء کونکے)
اَلرَّفِيْقُ	اَهْلُ التَّقْوٰی	اَهْلُ الْمَغْفِرَةِ
(نرمی کونکے)	(قابلِ خوف)	(قابل د بخښنے)
خَيْرُ الْحَافِظِيْنَ	خَيْرُ الرَّاحِمِيْنَ	اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ
(بهترين حفاظت کونکے)	(د تولو نه بهتر رحم کونکے)	(د تولو نه زيات رحم کونکے)
خَيْرُ الْغَافِرِيْنَ	خَيْرُ النَّاصِرِيْنَ	
(د تولو نه بهتر بخښنه کونکے)	(د تولو نه بهتر مدد کونکے)	

اَحْكَمُ الْحَاكِمِيْنَ نِعْمَ الْمَوْلٰى نِعْمَ النَّصِيْرُ

(د ټولو نه بهتر فیصله کونکے) (بهترین مددګار) (ښه امدادی)

فَعَّالٌ لِمَايُرِيْدُ ذُوْ الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ الْقَرِيْبُ

(د څه اراده چه کوی هغه کوی) (د عزتمند عرش مالك) (نژدے)

الْقَائِمُ اَلْاَعَزُّ السُّبُّوْحُ

(تدبیر کونکے – پوهه) (د ټولو نه زیات عزت والا) (د هر عیب نه پاك)

وَ لِلّٰهِ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا

او د الله دپاره ښائسته نومونه دی نو تاسو ددے نومونو په وسیله

د هغهٔ نه دعا غواړئ.

د هغه ذکر او دعا بیان، چه خلق ئے کوی او هغه د دین کښې ثابت نهٔ وی

(۱) - پل باندے د تیریدو دعا

رَبِّ سَلِّمْ رَبِّ سَلِّمْ

دا دعا چرته مونږ د احادیثو په کتابونو کښې نه ده موندلے،

صرف دومره ده چه بخاري وغيره کښې راځي چه په پُلِ صراط باندې د تيريدلو په وخت کښې به انبياء عليهم السلام دغه الفاظ وائي.

(۲) - د شمع د بلولو په وخت کښې - اَلْحَافًا لفظ لوستل او د شمع د مړه کولو په وخت کښې - "مِنَ التَّعَفُّفِ" لفظ لوستل چرته احاديثو کښې نه دي راغلي.

(۳) - په سورلئ باندې د سوريدلو په وخت - وَمَا قَدَرُوا اللهَ حَقَّ قَدْرِهٖ - لوستل په دې نيت چه دا امان دې د غرقيدو نه نو دا روايت ابن السني رقم (۵۰۰) طبراني، او ابويعلی راوړيدې ليکن موضوع (د ځان نه جوړ شوې) دې اوګوره.

[الکلم الطيب رقم ۱٤۵ - ضعيف الجامع رقم ۱۲٤۸ - ۱۸۰ / ابن کثير ٤٤٦/۲، ميزان الاعتدال ٤ /٤۹۷]

(۴) - د مانځه نه پس سر باندې لاس کيخودل او - يَا قَوِيُّ يَا قَوِيُّ - وئيل يا - اَللّٰهُمَّ اَذْهِبْ عَنِّى الْهَمَّ وَالْحُزْنَ - لوستل صحيح حديث کښې ندي ثابت، دا هميشه دپاره وئيل بدعت دې.

[مجمع الزوائد ۱۰ /۱۱۰ - ضعيف الجامع - ٤٤۲۹، ابن السني رقم ۱۱۳ وفي السنن والمبتدعات ۱ / ۷۱ - بِدْعَةٌ قَبِيْحَةٌ]

(۵) - د سورلئ نه موندلو په وخت بعض خلق - سورة قريش - لولي، دا چرته ندي ثابت که چاته معلوم وي، مونږ ته دې هم اوښائي.

(۶) - د اذان د - اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللهِ - وئيلو په وخت کښې غټې ګوتې په سترګو راخکل، او دا وئيل - قُرَّةُ عَيْنِىْ بِكَ يَارَسُوْلَ اللهِ - دا چا د ځان نه دروغ جوړ کړيدي.

(موضوعات د ملا علي قاريؒ)

(۷) – نَوَيْتُ لِسُنَّةِ الْإِعْتِكَافِ مَا دُمْتُ فِيْ هٰذَا الْمَسْجِدِ :

دا هم چرته دين كښې نـدى ثابت بلكه لوستل ئې بدعت دے او مسجد تـه دداخلـيـدو په وخت كښې د اعتكاف نيت كول سنت نه دى ځكـه چه د نبى عـليـه السلام او د عامو صحابو نه نقل ندى، صرف د يعلى بن اميـه صحابيؓ نـه نقل دے پـه حياة الـصحابه ۱۱۰/۳ – او په حلية الاوليـاء ۳۱۲/۳ – كښې ليكن د هغې سند هم نه دے معلوم.

(۸) – نَوَيْتُ اَنْ اَتَيَمَّمَ لِرَفْعِ الْحَدَثِ وَلِاسْتِبَاحَةِ الصَّلَاةِ

– دا نيـت پـه تيمم كښې هـم چـا د ځـان نـه خپل كور كښې جوړ كړيدے. د پيغمبر نه ندے ثابت.

(۹) – نَوَيْتُ اَنْ اُوَدِّىَ لِلّٰهِ اَرْبَعَ تَكْبِيْرَاتِ الْجَنَازَةِ مُتَوَجِّهًا اِلٰى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيْفَةِ وَالدُّعَاءَ لِهٰذَا الْمَيِّتِ.

دا هم بے سنده او د ځان نـه جوړ شوے نيت دے. هيڅ ثبوت نۀ لري.

(۱۰) – **سورة كوثر**- لـوستـل پـه وخـت د ليدلو د ګهو بيزو كښې پدے نيت چه پدے سره د دغه كنډك په مقدار ثواب ملاويږى دا قسم روايات په فضائلو د سورتونو كښې د ځان نه جوړ شويدى- او دا رواياتِ مـوضوعـه تـفسير ثـعلبى، تفسير بيضاوى او تفسير

کشاف د زمخشری معتزلی راوړیدی د سورت په اول او کله د سورت په آخر کښې. جاهلان او بې تحقیقه خلق پرې عمل کوی او حال دا دې چه دغه روایات یو ظالم مُلا جوړ کړیدی لکه دا خبره اهلِ تحقیق ته معلومه ده.

(اُوګوره موضوعات د ملا علی القاری")

(۱۱) - د څلور رکعتو تراویح نه روسته :

سُبْحَانَ ذِیْ الْمُلْكِ وَالْكِبْرِیَاءِ وَالْجَبَرُوْتِ .

لوستل چرته حدیث کښې نشته، بعض رسالو کښې ئې لیکلې دې لیکن څه اصل ئې نشته. دارنګ : یَا حَیُّ یَا قَیُّوْمُ - لوستل پس د هر دوه رکعتود تراویحو نه هم ندې ثابت. یَاحَیُّ یَا قَیُّوْمُ - کلمه خو شته لیکن په دې خاص موقعه کښې ئې وئیل ندی ثابت.

(۱۲) - درود تاج لوستل جائز ندی ځکه په هغې کښې د شرك الفاظ دی، چا د ځان نه جوړ کړیدې، د حدیثو په کتابونو کښې هیڅ وجود نه لری.

(۱۳) - مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِیْهَا نُعِیْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰی .

دا ایتونه لوستل په وخت د خاورې راړولو کښې په قبرباندې د نبی علیه السلام نه ندی ثابت نو لوستل ئې بدعت دې.

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ اَنْبِیَائِكَ وَاَوْلِیَائِكَ.

اې الله ! زۀ تا نه په وسیله د انبیاء علیهم السلام او اولیاؤ سوال

کوم - دا قسم وسیله نیول بدعت دے، په صحیح احادیثو کښې چرته هم دا قسم وسیله ثبوت نهٔ لري بلکه وسیله الله تعالی ته د هغهٔ په ښائسته نومونو او صفاتو نیول پکار دي۔

دارنګ د ژوندي نیك عمله سړي نه دعا غوختل په احادیثو کښې شته دے خو لیکن نیکان خلق الله تعالی ته وسیله کول بدعت دے۔

نو علامه جزريؒ چه په حصنِ حصین کښې دا لیکلي چه د آدابو د دعا نه دا ده چه وسیله اُونیسے په نیك بندګانو - نو دا خبره ئې خطا او بے بنیاده کړیده، ځکه چه په نیك بندګانو وسیله نیول بدعت دے.

وَسُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمَ عَلٰى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِاِحْسَانٍ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ

کمپوزنګ واعراب وتحقیق واضافات:

ابوزهیر سیف الله شیخ آباد پشاور.

التاریخ :- ذی الحجة الحرام / سنه ۱٤۲٥هـ

الموافق: ۱۹/۱۰/۲۰۰٥ یوم الاربعاء

تحقیق جدید: رجب / ۱ / ۱٤۳۹هـ